

ROZKAZANIE (1615) sb n

rof-, ros- (1565), roz- (26), rofz- (16), rozf- (2).

o jasne; -kã- (1361), -ka- (41); -kã- : -ka- MurzNT (7:2), KrowObr (42:1), Leop (30:3), BibRadz (108:1), Mącz (17:2), RejAp (34:1), RejPos (159:3), BielSpr (2:2), BudBib (43:3), CzechRozm (86:4), SkarŻyw (51:4), CzechEp (57:2), WerGość (6:1), SarnStat (56:2), PowodPr (5:1), też -ka- RejPs (9); -an- (1389), -ãn- (28); -an- : -ãn- MurzNT (6:3), KrowObr (41:2), BibRadz (102:7), BielKron (111:4), RejPos (161:1), RejPosWstaw (3:1), BudBib (39:4), BiałKaz (2:1), SkarŻyw (52:3), CzechEp (57:2); -ãń; w e *wahania*.

sg N rozkãzanié (124); -é (8), -e (2), -(e) (114); -é : -e BiałKat (1:2). ◊ G rozkãzaniã (741) [niektóre użycia bez składni zgody w sg: może G pl]; -ã (613), -a (11), -(a) (118); -ã : -a KrowObr (31:1), BibRadz (37:1), BielKron (80:2), Mącz (3:1), WujJudConf (11:1), BudBib (17:2), KarnNap (4:1), CzechEp (26:1), GostGosp (3:1). ◊ D rozkãzaniu (88). ◊ A rozkãzanié (396); -é (24), -(e) (372). ◊ I rozkãzaniém (92), rozkãzanim (48); -ém RejPs (2), ConPiotr, Diar (2), DiarDop, BibRadz (5), OrzRozm, BielKron (2), Mącz (3), RejAp (3), GórnDworz, RejPos (11), BielSpr, BudBib, ModrzBaz (2), ReszPrz, KochPieś, ArtKanc, GórnRozm, OrzJan, LatHar (5), SarnStat (29); -im LibMal (8), KromRozm III (2), GroicPorz, KrowObr, UstPraw, KuczbKat, MycPrz, CzechRozm (7), SkarJedn, StryjKron (3); -ém : -im ZapWar (1:1), LibLeg (4:7), LubPs (3:1), Leop (2:1), BiałKat (1:1), SkarŻyw (1:6), CzechEp (2:2), WujNT (2:1), SkarKaz (1:2); ~-ém (27), -em (5), -(e)m (60); -ém BiałKat, KochPieś; -em OrzJan; -ém : -em SarnStat (25:4). ◊ L rozkãzaniu (50). ◊ pl N rozkãzaniã (10). ◊ G rozkãzań (5) BudBib (3), BudNT (2), rozkazaniã (3) [cf też uwaga do G sg] Leop, WujJudConf, CzechRozm. ◊ D rozkãzaniã (1). ◊ A rozkãzaniã (53); -ã (50), -a (1), -(a) (2); -ã : -a CzechRozm (9:1). ◊ L rozkãzaniãch (4); -ãch (3) CzechRozm, CzechEp, WujNT, -ach (1) Leop.

Składnia przydawki dopełniającej równoznacznej z dopełnieniem sprawcy: rozkazanie od kogo (1).

Sł stp notuje, Cn: roskazanie, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w. s.v. rozkaz, rozkazać.

1. *Wydanie rozkazu [komu] (1) : Zaflużyła panna Mariã tę koronę ktorá má motz zupełną otrzymániã/ nie tylko iako dzieweczka krola wieczného/ ale iako matka oblubienitza/ ij panij niebiełkięgo krolewłtwa/ ktorá nietylko prawo má na vprośfenijé/ iako ij ijni łwięci/ ale téz na rofkãzanię bogu/ iako matka fynowi. OpecŻyw 189v.*

2. *To, co się przekazuje komuś do wykonania a. przestrzegania; mandatum PolAnt, Vulg, Mącz, Modrz, JanStat, JanPrzyw, Cn; praeceptum Miech, Vulg, PolAnt, Modrz, JanStat, Cn; iussus Vulg, Mącz, Modrz, JanStat, Cn; imperium Vulg, Mącz, Modrz, Cn; edictum Mącz, Modrz, JanStat; sermo, verbum Vulg, PolAnt; dictum Vulg, Mącz; vox PolAnt, Modrz; iussum Mącz, Modrz; imperatum Modrz, Cn; iussio, nutus Vulg [w tym: czyje (1263) – G sb i pron (540), ai poss (477), pron poss (246)] (1565) :*

a. *Rozkaz, zwykle do określonego odbiorcy i do natychmiastowego lub jednorazowego wykonania (646) : aczołłkolwyek by czyã pythanya, zandanya napomynanya, od Cef: od Bałłh od posła Vangierłkiego rołdneho od rofkazanya nałłęgo podkalo, na tho wymowky czyn obyczaynye a krothkyemy slowy, wrzecz syã dlugo nyewdavayancz, a movyancz yłz porvczenya thak szerokiego od nałł nyemałz. LibLeg 7/35; O Bar Dany są lysthy y przynyoslem ye thakowe yakyem myal w*

rozkazanyv od Krolya yego M. *LibLeg* 7/100, 10/57, 11/10, 23, 184; *RejKup* b8; *DiarDop* 105; *Leop Ios* 11/15, 4.*Esdr* 8/23, *Dan* 3/22; *RejFig Cc4* [2 r.]; Tákże gdy was Pan wyflał z Kádefbárne/ ábyflcie flie ruflzyli polfiádác ziemię ktorą wam dał/ tedyflcie wy odporni byli rofkazaniu Páná bogá wálzego *BibRadz Deut* 9/23; A gdy iuż Abráám lyná miał ściác/ zawołał nań Pan Bog imieniem/ Abráámie niechay/ nie mnimay ábych ia żądał krwie lyná twego/ ále kufzac tobą abych obaczył vmyflł twoy/ á gdyżeś ták fltały w moim rofkazaniu iześ lynowi iedynemu nie przepuścił dla mnie/ będę tobie dobrorzeczył *BielKron* 13; przeto trzebá áby byli potráceni á wygládzeni [Żydzi] twoim rofkazaniem/ áby to ná potym drugim nie weszło w obyczay. *BielKron* 114v, 222 [2 r.], 306; *Mącz* [176]a; Przeto ludzi tákowych rofkazanie/ trzebá sobie wiedzze ważyć. *GórnDworz* L5v; Krol/ y tedy/ y owedy/ okiem flwym dożrzcé/ á być przy tym/ kiedy flie rofkazaniu iego exequtia dzieie powinien *GórnDworz* Gg8v, C2v, L5; (*marg*) Przecz flie rofkazał trędowátemu vkázác kápłanom (-) Obácze co thu ten błogofławiony Pan vczynić raczył: okazác to raczył w tym rofkazaniu flwoim/ iż to iest wola iego/ áby flie káždy záchował w tey powinności flwey/ á káždemu záchował takie práwo/ iákcie iemu należy *RejPos* 46v, 74v, 174, 189, 320; drudzy cie pilno będą námawiac ábyś z nimi pograł/ á nie będieszli chciał o pieniądze/ więc o rofkazanie. *RejZwierc* 25v, 96v; *BielSpr* 16; Ogień/ grad/ głod/ y śmierć/ wflzytko to iest dla pomflty fltworzono/ żeby [*lege*: zęby] zwierząt flrogich/ niedzwiadkowie/ y wężowie/ y miecz pomfltę flmiertelną okázuiący nád złošniki. Teć rzeczy kocháią flę w rofkazaniu iego/ á wflzędý flą pogotowiu ná ziemi kędy iest potrzebá/ á nie zámieflzkáią tego/ áby nie miály zaráz vczynić tego, co im rofkazá. *BudBib Eccli* 39/35; To też rozumowi rzecz przeciwna/ żeby flugá w rofkazaniu páná flwego miał brákowác/ iedno przyimuiąc/ á drugie odrzucáiąc. *CzechRozm* 100; *ModrzBaz* 23, 100v, 114v; *SkarŻyw* 30, 125, 165 *marg*, 402, 532; Tom ia piśał ná fliofltry flwéy miłéy żądanié/ Które vmnie ták waźné/ iáko rofkazanié. *KochDz* 109; Wflpomnimyż też flobie o Lotowey żenie/ ktora zá nic miála Pánflkie rofkazanie/ bowiem oná gdy z Sodomy wychodziła/ iż flę obeźrzála, w flłup flę obrociła. *ArtKanc* L; *Paprup* F; *ActReg* 117; Poślufzeńfltwo ma bydź/ ktore Pan ma mieć po káżdym fludze záváždy: á flugá nic nie ma czynić áni Kmiotek nád wolą iego chcąc: á co Pan rofkaze/ iuż z tym drugiego rofkazaniá nie czekác/ ále zaráz vczynić *GostGosp* 148, 28, 108; *Phil* E4; *LatHar* +++2; *WujNT* 1.*Cor* 7/6, 1.*Tim* 1/18; *SarnStat* 775; *GostCast* 73.

rozkazanie czego (1): Abowiem y Chriflus ma pod flobą Anioły/ ktorým przyflcia y odeflzia dawa rofkazanie. *CzechEp* 243.

rozkazanie okolo czego (2): abifmi wyedziely yako sye kto spoddanich naschich na granyczi zachowiwa to yeft yako y przimyerza ktore í Czeflarzem Thvr. mami y rofkazania naschego okolo niewiyezdzenia zgranycz swowolnego strzeze *LibLeg* 11/81; *CzechRozm* 238.

rozkazanie do kogo (4): *MetrKor* 46/47; *LibLeg* 11/9v; *BibRadz Ex* 6/13; A cí co odprowadzáli Páwlá/ záváedli go áż do Athen: á wziáwflzy rofkazanie od niego do Syle y Tymotheuflzá/ żeby conarychley przyflzli do niego/ odeflzi. *WujNT Act* 17/15; [*Leop* 1575 *Ex* 6/13 (*Linde*)].

rozkazanie komu przez co (1): daye tho przez lyflth moy v.k.m. znacz o rofkazaniv Czeflarflkim mnie fludze swemv przez lyflth swoy ktori my przinyefiiono od Czeflarza yego m. *LibLeg* 11/18.

rozkazanie ku komu (4): Pamiecz Pyotrowy Livbomirskiemv rofkazania Krola Iego M. kv Kroweý Wengerskiey *LibLeg* 10/113v, 11/76, 78v, 165v.

rozkazanie na co (1): Zábijác by [wierni] mogli/ gdyby ná to miánowite y ófobne rofkazánie Boże mieli. *CzechRozm* 239.

rozkazanie o kim, o czym (7): A k temu iż o tym rofkazania żadnego nie mieli od szlachty, odłożyli to na sejmy powiatowe przyszłe do ich rozmowy. *Diar* 30; *BibRadz Ex* 6/13; *CzechRozm* 238; *ModrzBaz* 80v, 98v; *CzechEp* 249; Pozdrawia was Aryštárchus ktory ieft ze mną w poimaniu/ y Márek brátanek Bárnábálfow (o ktorym wzięliście rofkazánie. Ieftliby przyfzedł do was przimićie go) *WujNT Col* 4/10.

rozkazanie w czym [= dotyczące czego] (2): Aczkolwiek nyemam zadnego rofkazanya wthey rzeczi od Krolya yego mczi a wíchakośch yako ślvdze prziftoy my rzeczi pana mego Kro. yego mczi przefttrzegacz *LibLeg* 11/174v; *CzechRozm* 231v.

Ze zdaniem przydawkowym referującym treść rozkazu [w tym: aby, żeby (20), jakoby (1), że (1)] (22): *MetrKor* 46/47; przodkiem opowiadayacz rofkazanie v k m. yakobyfmi wtich rofnyczach miely poftepowacz przyazliwie miedzi v.k.m. czyą a Czeffarzem yego M. yako spryaczliem v.k.m. *LibLeg* 11/75v, 11/76, 171v; Wfehmogący miły Pánie Ták beło tve rofkazanie Aby przet twoy fud [!] ftrafliwy Był pazwan [!] fnich każdy ziwj. *RejKup* y7v; *MurzNT Ioann* 11/57; *BielKron* 214, 218v, 443; *SarnUzn* D7v; *GórnDworz* Sv; Pomni teź ná rofkazánie oycá fwego żeć pod ftrácenim dob[r]orzeczeńftwá przykazał tobie áby poczeńność moię chował *HistRzym* 31; *BudBib 2.Mach* 4/23; Widźimi fie iż tám nie ieft ták zgoła profte rofkazánie/ żeby fobie kordy kupili *CzechRozm* 236, 238v; *SkarŻyw* 349; *CzechEp* 249; *ReszList* 174; Miał Ciekliński to rofkazanie abysię vsilnie vpominał. *ActReg* 129; *WujNT* 440, *Act* 17/15, 1.*Tim* 1 arg.

Z przytoczeniem [w tym przytoczenie poprzedzone słowami: tymi słowy (1)] (4): Mam iefzcze drugie rofkazánie od krolá páná fwego/ co fie thycze Gdańfká/ y Elbingá/ thy miáfta fą włafne Krolá Polfkiego/ á wždy ie tu ná Syem Cefárski pozywáią/ przeto Krol profi/ áby to ná potym niebywáło/ gdyż nikt inny ná nie práwá y mocy niema/ iedno Krol pan moy *BielKron* 231v; *WujNT Ioann* 11/57, *Col* 4/10; Bo Iupiter ná prośbę vprzymą Iunony/ Co fie o to spilnością ftáráá/ fwey żony. Poftał Merkuryufzá/ by Eneafowi/ Powiedział rofkazánie iego tymi fłowy. Nie to miáfto/ Bogowie/ tobie obiecáli/ Enea/ áni ten brzeg/ á ták rofkazáli. Abyś wfiadał wokręty [...] *PudłDydo* A4.

W połączeniach szeregowych (15): *Ia nie przytomny ciátem* [1.*Cor* 5/3.] Tu Páweł ś. vżywa fwey włafney władzey Apoftolfkiey/ w zwięzowaniu wśzeteczniká tego/ záklináiąc go przez líft/ y przez mándat ábo rofkazánie/ choćiaz w niebytności. *WujNT* 588. *Cf Wyrażenia przyimkowe.*

W przeciwstawieniu: »rozkazanie ... sprzeciwienie« (1): Wiktor piłał do Azyanow y Bifkupow onych/ áby fię wtym święćie z innemi zgadzáli: rofkázuiąc im to/ [...] y grozieł im wykłęcim y odćięćim od kościoła: Co y vczynił/ gdy poftufzni być niechćieli. [...] A iż nie tylko vrzędowne/ ále y práwe á święte było to S. Wiktorá rofkazánie/ á nie fłufzne Polikrátá y innych Azyánfkich Bifkupow zprzeciwienie. *SkarJedn* 125.

Frazy: »tak jako było rozkazanie« (1): Tám był on kościoł iego od Sálomoná dziwnym á nie ludzkiego wymyśłu kofztem zbudowany y ochędożony/ ták iáko była wola y rofkazánie iego. *RejPos* 195v.

»rozgłosiło się rozkazanie« (1): Gdy lie iuż tedy rozgłosiło Krolewskie rofkazanie [*Cumque percrebuisset regis imperium*]/ á podług mándathu iego/ wiele pięknych pánień przywodzió do miáftá Suían [...]: tedy [...] *Leop Esth* 2/8.

»[od kogo] rozkazanie wyszło« (1): a od moyego wielkyego ymyenya rofkazanye donyego wiólo. abi do zadnich łtron posłow nyeodprawyal. any póssilal. any zynich łtron posłow przyymowal. *MetrKor* 46/47.

Zwroty: »na (wszytkie *a.* wszelakie *a.* każde) rozkazanie gotowym (*a.* gotowy), w pogotowiu być« [*szyk zmienny*] (3;2): MOy łáfkáwy pánie Stádnicki/ ácz ia ná rofkazanie wáłzey Miłóści łłuźebnikiem ieftem żáwłze gotowym/ ále ná tę rozmowę s Kłyędzem Sárnickim iáchác niemoęę. *OrzList* f4; *BielKron* 306v; *KwiatKsiąż* Hv; Przetoż mátká [...] każe łługom być pogotowiu ná wólzelákie rofkazanie iego. *WujNT* 310, 170.

»chodzić na rozkazanie [*czyje*]« = *być posłusznym* (1): á kto ze wólzech sług twoich/ iáko Dawid wiorny y zięć krolewki/ ktory chodzi ná rofkazanie twoie [*qui pergit ad obedientiam tuam*]/ y vczćiwy (ieft) w domu twoim. *BudBib* 1. *Reg* 22/14.

»rozkazanie (u)czynić; czynienie rozkazania« = *capessere iussa, imperata facere* *Modrz* [*szyk zmienny*] (9;1): Poniewáłz ták wierzą y ták twierdzą: że Bog óciec/ to iefť pierwłza ófobá w Bołtwie/ mowil y rofkázowál: á łyn záś/ to iefť wtora ófobá/ rofkazanie czynil: duch lepak/ to iefť trzećia ófobá/ ogrzewál ono vczynienie/ y obżywiał. *CzechRozm* 15, 16 [2 r.]; Bo niemoże to być/ áby ochotnie Hetmáńskie rofkazanie czynil mieli/ ábo też vmieiętnie powinności rycerłkiey dofyć czynili/ ktorzi łię w tem niećwiczyli. *ModrzBaz* 110, 105; *SkarŻyw* 318; Potym Olech głódem wćišniony vprosil od nich pokoy/ ofiárując łię przez Krzyża pocáłowanie/ y pod przyłięgá rofkazanie ich vczynil/ czego żadnym łpołobem niełpełnil *StryjKron* 195; *CzechEp* 181, 243; y opowieda ich odrzucenie/ á nawrocenie Pogánów/ przez przypowieść o dwu łyniech/ z ktorzych ieden obiecal vczynil/ á drugi vczynil oycowłkie rofkazanie. *WujNT* 38.

»da(wa)ć rozkazanie; dane rozkazanie« = *dare mandatum* *Vulg*, *PolAnt*; *praecipere* *PolAnt*; *mandatum datum* *Modrz* [*szyk zmienny*] (6;2): *MurzNT Ioann* 11/57; Mowil potym Pan do Moizelzá y do Aaroná/ dájąc iem to rofkazanie do Izráelczykow/ y do Fáraóná Krolá Egiptłkiego/ o wywiedźieniu Izráelitów z łiemie Egiptłkiey. *BibRadz Ex* 6/13; Trzećiego roku potym/ wypráwil Iázon Menelaufa Symonowego [...]/ dawłzy mu tákie rofkazanie/ áby krolá vpomniał o rzeczách potrzebnych. *BudBib* 2. *Mach* 4/23; Mnimam iże żaden [*sługa taki się nie znalazł*]/ chybá żeby był łzalón/ ábo żeby rofkazanie páńłkie iáńnemi słowy dáne/ potwarzą y złością wywroćić chćiał. *ModrzBaz* 98v; Y ták im [*Jakub*] błógołłáwiąc/ y onych náuczájąc y rofkazanie dájąc/ áby żyli w boiáźni Bożey/ á czekali obiećanego Krolá znarodu łwego/ włóżył nogi ná łółzko y vmárl *SkarŻyw* 349; *CzechEp* 243, 249; *WujNT* 1. *Tim* 1 arg; [*Leop* 1575 *Ex* 6/13 (*Linde*)].

»rozkazania málo dbáć (*a.* nie dbáć); na rozkazanie málo dbáć (*a.* nie dbáć), niedbały« [*szyk zmienny*] (4;2:1): *RejKup* b8; Láthá 1526. Gdánłzczanie nowe rzeczy łthroili/ wiáre y práwá łobie inłze wymyśláli/ ná Błskupie vpominánie ná ten czás Drzewickiego nic nie dbájąc/ tákież ná krolewłkie rofkazanie. *BielKron* 419v, 223, 392v, 443v; Záś żołnierz/ áczłkolwiek wilem rzeczy

złtawa fię krnąbrny/ y ná rofkazanie niedbály [*iussorum negligens*]/ wżákże niemniey/ gdy go niekarzą *ModrzBaz* 114v; *StryjKron* 652.

»rozkazaniu dosyc (u)czynić, czynienie dosyc; rozkazaniu dosyc się stało« = *exequi a. persequi imperium Mqcz; imperata exequi a. facere, iussa capessere Modrz* [szyk zmienny] (16:1;1): gdi czo poddanem łwem rofkaze thedi wżithczy voly yego y rofkazanyv czynycz dołlicz mvłcha. *LibLeg* 11/174v, 11/75, 78; (*did*) Pofel czyny dofyc Rofkazaniu panłkimu [!]/ ydzie na łwiat. (-) Włzechmogacz[y] miły panie Gdiż ielt to tve rofkazanie. Ia iuż idę *RejKup* b8; ábowiem [*Saul*] odwrócił łie odemnie/ á nie vczynił dofyc rofkazaniu memu *BibRadz* 1.Reg 15/11; *BielKron* 200; *Mqcz* 280c, 386a; A wżákże áby łie rofkazaniu w.m. dofyc stáło/ powiem co mi łie widzi y o tych drugich ięzykach. *GórnDworz* F4, K6, Z4; Iáko zásię leniwi/ nieumieiętni/ nieuštáwiczni á płochey myšli ludźie/ ktorych żadna cześć do sławy niepobudza/ niemogą być ochotni/ áni pożyteczni/ áni ták pilni do czynienia dofyc rofkazaniu. *ModrzBaz* 116, 49v, 96; *SkarŻyw* 20; *KochFr* 111; *KochWz* 136; *ActReg* 180.

»lekce sobie ważyć rozkazanie« (1): Ale przedfię niemáłz co chwalić/ bo to w obyczáy wchodzi/ lekce łobie ważyć rofkazanie przełozonych łwoich *GórnDworz* L4.

»mieć rozkazanie« [*w tym: od kogo* (12)] = *mandatum accipere Modrz* [szyk zmienny] (17): Bo tho nam łzam voyewoda Valáky oznaymył ysz tho ma rofkazanye od Cefzarza yego M. *LibLeg* 7/8v 11/165v, 171v, 174v; *SeklWyzn* a4v; *Diar* 30; A gdy przyłzedł/ rzekłá mu [*królowa łtudze*]/ widzylaes mię nágá? Rzekł/ mułialem widzycę gdym rofkazanie miał. *BielKron* 100v, 218v, 231v, 443; *CzechRozm* 231v, 238v, 239, 239v; A kiedyby kto był/ co by ták rofkazał łtudze łwemu: Spráwiwłzy tę rzecž [...]/ nátychmiałt fię do mnie wroc. Ktoryż łługá ták ielt łprofný/ žeby to słowo/ nátychmiałt/ ták wykłádał/ gdy od páná nowe rofkazanie o wroceniu będe miał? *ModrzBaz* 98v; *ReszList* 174; *ActReg* 129.

»od rozkazania odstápić (a. odstępować)« [szyk zmienny] (2): Gdyby mnie pan moy poruczył iáká łpráwę/ y powiedział wżytek łpofob/ y kłthał/ iákobych w tym połtępic miał: á ia będać w tym punktcie/ widziałbych/ iż mogę pánu lepiej połłuzyc/ gdziebym nieco od iego rofkazania odłthápił: mamli ia przedfię ták czynić iáko pán rofkazał [...]: czyli vczynić ták iáko mi łie lepiej widzi *GórnDworz* L3v, L4v.

»rozkazaniu poddać się« (1): IEzu/ ktoryś rofkazaniu pokorney mátki twey/ poddać fię dobrowolnie raczył. Bądż nam etc. *LatHar* 549.

»poskakiwać na każde rozkazanie« = *być na każde zawołanie, gorliwie komus łluzyc* (1): niedalem przyczyny włm y owszem szanowalem łaski włm wiernie azyczliwie dołlugowalem się łaski włm. Poskakiwalem nakozde roskazanie włm y na toż mi to wychodzą me wierne połługi. *ActReg* 173.

»(o)powiedać (a. powiedzieć), oznajmić rozkazanie; powiedzenie rozkazania« (3:1;1): Prothkyem [!] gdy przyedyelł na dwor Cefzarza Thvreczłkiego bandzyelł zandal słysztenya kv powiedzenyv połzefłthwa y rofkazanya náłłego, kthore od náłł Czełzarzowyy yego milofczy ponyelłzyesz *LibLeg* 7/31, 11/75v, 76; Pofel iuż powieda Byłkupowy Rołkázanie paufkye [!]. *RejKup* c4v; *PudłDydo* A4.

»rozkazaniu się przeciwiać (a. sprzeciwić)« [szyk zmienny] (2): Mowiłem wam á nie vsłucháliście mię/ ále przeciuiáiąc [!] fie rozkazániu Páńkiemu [*adversantes imperio Domini*]/ á bućąc fie pychą/ welliście ná gorę. *Leop Deut* 1/43; *RejAp* 196v.

»przestąpić (a. przestępować) rozkazanie; rozkazania przestępstwo« = *mandatum a. verbum praeterire Vulg; transgredi sermonem PolAnt* [szyk zmienny] (4;1): á nie przełthępuią rozkazánie krolewskiego/ ieliż zwycięłtwo wezmą/ tedy y łupy y włzytki ine rzeczy kthorych dołtáli/ krolowi odnołżą. *BibRadz* 3.*Esdr* 4/5; *RejZwierc* 64v; *BudBib* 1.*Reg* 15/24; Zapowiedzi á rozkazánie przełthępmłtwo karác [włodarz ma] *GostGosp* 8; Lecz on odpowiedziawłzy rzekł oycu łwemu: Otoć ták wiele lat służyć/ y nigdy nie przełtąpił rozkazánie twego *WujNT Luc* 15/29.

»rozkazanie przyjmować« [szyk zmienny] (2): Ale [panowie litewscy i ruscy] nie śmieli ná zamek do rády krolewskiej idź boiác fie krolá z ofkárzenia Michála Głińkiego/ kthory krolowi w vcho częłthokroć łzeptáł ná nie powiádáiąc/ iż fie krolowi w káżdey rzeczy przeciwili/ á iego rozkazánie nie przyjmowali. *BielKron* 401v; *RejPos* 39.

»z rozkazaniem przykazać« (1): Kthore [*testament i obietnice*] był połtánowił z Abráámem z Izáakiem potwierdzáiąc go y przyłięgá łwoiá á łnadz y zrozkazánie Iákobowi przykázał dućć łobie/ iż on miał dáć polieć iem ziemię *RejPs* 154.

»(nie) (u)słuchać rozkazania; posłuszeństwo czynić rozkazaniu; (być) (nie)posłuszny(m) (a. posłuszen) (każdemu) rozkazaniu, rozkazania, na rozkazanie; posłuszeństwo rozkazania« = *imperium oboedire, audire mandatum Vulg; obtemperare a. parere voci PolAnt; parere dicto, obtemperare imperio Mącz; imperia recusans, mandato obtemperare, obsecundare voci Modrz; praeceptis parere JanStat* [szyk zmienny] (10;1;10;8;2;2): *LibLeg* 10/61; *MurzHist* E4v; kto by kolwyek z pychu rozkazánya kápláńkyego słuchác nyechýał/ iż tákowy myáł być zábit *KromRozm II* łv; Ty będziefz nád domem moim/ ná tve rozkázanie lud włzyłthek posłufłen będzie *Leop Gen* 41/40, *Iudic* 20/13; Przeczżeś nie był posłufłnym rozkazániu Páńkiemu? á vdałś fie zá łupy/ y dopułciłś fie they złóci przed Pánem? *BibRadz* 1.*Reg* 15/19; Y mnimalz áby fie ták kochał Pan w palonych y w inych ofiárách/ iáko w posłufłenłtwie rozkazánie iego/ Otho lepiej ielł być posłufłnem niż ofiárowác *BibRadz* 1.*Reg* 15/22, 15/20, 22/14, I 356b *marg*, 3.*Esdr* 4/11; *BielKron* 46v; *Mącz* 277d, 443b; Co tho ielł zá Pan/ ábym miał słuchác rozkazánie iego/ iżebych miał pułcić Izráelá *SarnUzn* D7v; ábowiem ielłi by pan był łurowy/ á łwey myłli: nigdy inaczeý nie rádżę/ iedno słuchác do namnieýłżego punktu iego rozkazánie *GórnDworz* L5, C3v, L4, Kk8v; *KuczbKat* 310; *BudBib* 1.*Mach* 14/43; *CzechRozm* 238v; Boby tá zgodá Rzeczyposłolitey á iákoby włózenie niedługo trwało/ kiedyby poddáni powinności łwey dołyc nieczynili/ á woli y rozkazánie Przełóżonych posłufłni niebyli. *ModrzBaz* 49v, 80v, 118v; A iłz rády tego S. Brunoná ták słuchał/ iáko rozkázania włáfnego łwego przełóżonego: czynił włzytko co on kazał. *SkarŻyw* 291, 165; *StryjKron* 155; *WerGośc* 266; Dłá pobożności łwiętey y posłufłenłtwá rozkazánie Bożego Noe z łynámi łwemi w korabiu był záchowány. *KołakSzczęł* C3, C3; *SarnStat* 447; *SkarKazSej* 660a.

»służyć, służka na (każde) rozkazanie« (3;1): *RejPs* 152; Okaż to dziś żeś ty Bog/ Izráelłki Pánie/ Ia też ieden służká twoy ná tve rozkázanie. *HistHel* C2; *CzechEp* 181; themułz Krolowi Wołóki Hołpodar choragiew podnogi kladł/ Hold dawał y słužel na kazde rozkazanie *Paprup* C2v.

»rozkazanie sprawić« (2): *LibLeg* 11/9v; *Digerere mandata alicuius per translationem*, Roskázanie cziye fpráwić. *Mącz* 145b.

»wedle rozkazania się sprawować« [szyk zmienny] (2): a znałchey stroni tak wiele lyvdv niebilo bo sye ony kv temv niebrały yeno fíye chczyely sprawowacz wedlie rofkazania naschego. *LibLeg* 11/85v, 11/75.

»na rozkazanie stanąć (a. stać)« [szyk zmienny] (3): *LibLeg* 11/81v; *GroicPorz* q2; Y kazáli przed fię ftánąć Zuzánnie cnotliwey/ Chcąc potwirdzić kłamftwá fwego/ iáko prawdy żywey. Stánęła ná rofkazanie páni krom wśzey winy *KochZuz* A4.

»rozkazania strzec (a. przystrzegać)« = *os observare PolAnt* [szyk zmienny] (6): a ktorim poddanim krolewłkim fchkodabi sye stala wbidlie wkoniach y wynfych rzeczach ktokolwiek swe v kogo naydzie, a przewidzieli ze tho yełth yego abi tho wfchitko bilo wroczone a przikazvyem vam abifczie thego rofkazania mego strzegly. *LibLeg* 10/60, 11/81; *BielKron* 51v, 453v; *Audiens dicto*, Roskazániá ftrédz [!] á vczinić wedle niego. *Mącz* 19d; *Moiá rzecz rofkazánia krolewłkiego przyftrzegác/* tákże y przyfięgi Bożey. *BudBib Eccle* 8/2.

»ubliżać [= przestępować] rozkazanie« (1): *Demutare imperium alicuius*, Vbliżać wołá á rofkazanie cziye. *Mącz* 239b.

»wydać rozkazanie« (1): A Arcykápłani y Pháryzeufzowie wydáli byli rofkazanie [*Dederant ... mandatum*]; iefliby fię kto dowiedział gdzieby [*Jezus*] był/ żeby oznaymił/ áby go poimáli. *WujNT Ioann* 11/57.

»rozkazanie(-a) wykonywać« = *iussa a. imperata exequi Modrz* [szyk zmienny] (7): *CzechRozm* 16; Bo proznoby Krolowie co ftánowili/ proznoby Sędziowie fądźili/ iefliby onych niebyło ktorziby tákie rofkazánia wykonywáli. *ModrzBaz* 31, 31, 40, 96; Krol á namiestnik krolewłki władzą trzymáiąc/ nie czynią dwu plebanow áni dwu krolow/ ále iednego w vrzędzie y páńftwie/ ácz dwa fą w ofobie. Ieden obecny á drugi dáleki: ieden rofkázuie/ á drugi teź rofkazanie wykonywá. *SkarJedn* 57; *CzechEp* 277.

»wykroczyć z rozkazania« (1): Iákoż wprawdzie rzecz iefłth bárzo niebefpieczna/ wykroczyć z rofkazánia páńłkiego/ bo w tym człowiek pokázuie/ iż więcey vfa fwey głowie/ niż onego rozumowi/ kogo fłufznie fłuchác miał. *GórnDworz* L4.

»rozkazanie (wy)pełnić, wypełniający; wypełnienie rozkazania« = *praecepta complere Vulg; statuere verbum PolAnt; capessere iussa Mącz; imperata explere Modrz* [szyk zmienny] (7;1;1): *LibLeg* 11/88; A gdy pošyłał Iozue z Ierycho męże przeciwko Hay/ [...] rzekł im: Idźcie wyfzpieguyćieź ziemię. Oni pełniąc rofkazanie wyfzpiegowáli Hay. *Leop Ios* 7/3; *BibRadz* 1.Reg 15/13; *Mącz* 35c; *GórnDworz* Aa2, Kk8v; *ModrzBaz* 116; *SkarŻyw* 244; ktory będąc z młodu wychowány/ w fzkole Platonowey/ nápił fię był tey opiniey/ o dwu Bogu: o iednym naywyfzym rofkázuiącym: á o drugim rofkazanie iego wypełniájącym *NiemObr* 125.

»wzgardzić rozkazanie; gardzić rozkazaniem« [szyk zmienny] (3;2): *BibRadz Deut* 1/43; Kazał potym przyść krolowey fwoiey. Ktora wzgárdziwłzy rofkazanie iego/ zábáwiwłzy fie inemi biefiádámi/ nie fłzá do niego. *RejPos* 43; *RejZwierc* 201; pošłał do niego/ áby rofkazánim Cefarfłkim niegárdził/ á Bogom ofiárę czynił. *SkarŻyw* 179, 429.

»wziąć, brać rozkazanie« [w tym: od kogo (3)] = *accipere mandatum a. praeceptum Vulg* (4:1): gdy wśliznął że Archelais kroluie w ziemi Zydowskiéi miało Heróda oica swego/ bał się tam idź/ ale wełnie od Boga rofkázanie wziąwłszy pozedł w ftrony Galileiéi *MurzNT Matth 2/22; CzechEp 244*; A gdy im wiele ran zádáli/ wrzúciłi ie do więzienia: rofkázuiąc ftróžowi áby ich pilnie ftrzegł. Ktory wziąwłszy tákowe rofkázanie/ wládł ie do wnétrznego táráfu *WujNT Act 16/24, 17/15, Col 4/10*.

»zachować rozkazanie« (1): Iozef záchował wciéłżkości swey rofkázanie Bołkie. *SkarŻyw A4v*.

»zachow(yw)ać się wedle (a. według) rozkazania« (4): Pogranycznim starořtam Krol yego m zawzdj rofkazvye [...] abi na granyczach Zlodzieystwa bronyly a řprawiedlywoszcz czynily. y ma za tho krol yego m. yz fye zachowayá wedlie roskazania krola yego M. *LibLeg 11/50*; Ynsche rzeczi tedj thi Podlodowłkj bedziesz myal wpamiéczy abisczie sye wnych zachowaly wedlye navky, woley, rofkazania naschego *LibLeg 11/82v, 10/69; BielKron 206*.

»zgwałcić rozkazanie« (1): řluchay á řluchay pilnie/ o iákim tám pořlufzeńřtwie Prorok s. powiedal nędznemu krolowi Saulowi onemu/ ktory fie był tákieř śmiał ważyć zgwałcić rofkázanie Pána swego/ á czynił wymyřlne ofiáry iemu/ wedle woley swoiey. *RejPos 246v*.

Wyrażenia: »osobne (a. osobliwe) rozkazanie« [*szyk 3:2*] (5): Iáko y Saul/ máiac miánowite y ofobne rofkázanie/ áby Amálekity dořczátku z bydłem wygládzil/ dobrze to czynil. *CzechRozm 238v, 239, 239v.Cf* »bez rozkazania«, »z rozkazania«.

»polecone rozkazanie« (1): *Mandata et Commissa imperia*, Przikazáne/ y polecone roskázania. *Mqcz 206c*.

»przykazane rozkazanie« (1): *Mqcz 206c cf wyżej*.

»pilny (a. pilen być) rozkazania« (3): *Obediens, Posłufzny. Obediens dicto, Pilny roskázania. Mqcz 256b; RejPos 122v*; stych [*drabów albo strzelców w naszym wojsku*] káždy miał mieyřce swoie y vrząd gdzie miał řtać/ iáko miał poczynáć/ pilen być rofkázania řtárlžego. *BielSpr 11*.

»srogie rozkazanie« (1): Cefarż rzekł wřzytko vczynić pod řlufzná vmowá/ ále przetřię ciągnął ku Páryżowi/ gdzie iuż z Luteciey co zacnieyřzy lud vciekl/ niedbáiac frogiego rofkázania Krolewłkiego *BielKron 223*.

Szeregi: »rozkazanie i dekret« (1): Ktemu po wřzytkich kráinách y ná wřzelkim mieyřcu gdzie rofkázanie y dekret Krolewłki [*verbum regis et lex*] przyřzedł/ bylá wielka záloř miedzy řydy *BibRadz Esth 4/3*.

»list(y) i rozkazanie« (2): Przeto dał krol řygnet swoy Márdocheowi/ rofkázuiąc áby listy piřal do wřzytkich kráin/ gdyeykolwiek Amán rofkazał řydy tráćić/ áby ty listy y rofkázanie iego były w niwecz obrocony/ á řydy w zdrowiu y w wolnořci záchowáli. *BielKron 115v. Cf* »według rozkazania«. [*Ponadto w połączniu szeregowym 1 r.*]

»polecenie i rozkazanie« (1): Alem iefzce nataki řad niebył gotow/ a dlategom ich nieřadził/ iefzczem [!] tefz od pana boga poleczenia y rofkazania niemam. *SeklWyzn a4v. [Ponadto w połączniu szeregowym 1 r.]*

»rozkazanie i (a) poselstwo« [*szyk 1:1*] (2): Tak yako v.K.m. raczil my rofkazak [!] przez řyfti v.K.m. abich tho rofkazanie a posselřtwo do voyewodj volořkyego wedle navky v.K.m. sprawyl *LibLeg 11/9v, 7/31*.

»rozkazanie i posługi« [szyk 1:1] (2): Iáko ci ludzie fklónni y gotowi byli ná wšytkie poŝlugi y rofkazánie Celárŝkie: ále o poŝłudze y oddániu powinnoŝci Bogu málo ábo nic nie myŝlili. *WujNT* 170; Tátárzyn przyrodzony nieprzyiáciel nád wámi co godziná ŝtoi: ná Tureckie rofkazánie y poŝlugi do zguby wáŝzey czekáiąc. *SkarKazSej* 660a.

»rozkazanie a (i) posłuszeństwo« [szyk 1:1] (2): Y iáko potym Saul wzywał zaplátę ŝwoię/ iŝ ŝobie więcey waŝył wymyŝł ŝwiátá tego niŝli poŝłuŝeńŝtwo á rofkazánie Páná Bogá ŝwoiego *RejPos* 189. *Cf* »z rofkazania«.

»(albo) rofkazanie albo (a, i) pozwolenie (a. dozwolenie, a. zezwolenie)« [szyk 2:2] (4): iákoby cię Anioŝowie ŝtroŝowie twoi [...] mieli dopuŝcić obrázić/ zábić/ [...] ieŝliŝby iuŝ w tym rofkazánia y pozwolenia Boŝego nie mieli. *CzechRozm* 231v. *Cf* »z rofkazania«, »za rofkazani(e)m«. [*Ponadto w poŝlázeniach szeregowych 4~r.*]

»ŝlówó i rofkazanie« (1): Ty [*Józefie*] będziefz nád domem moim/ twemu ŝłowu y rofkazániu lud wŝyŝtek poŝłuŝny będzie *SkarKazSej* 660a.

»sprawa i (a) rofkazanie« (2): Błógóŝláviony Pan ktoremu nigdy nic táyno nie byŝo/ gdyŝ to byŝá ŝpráwá y rofkazánie [o *budowaniu ŝwiátyni przez Salomona*] iego łámego: wiedzác teŝ ono z dáwna przeŝrzenie s táiemnic Boŝtwá ŝwego/ czo ŝie ŝthác miálo od koŝciołá onego *RejPos* 259. *Cf* »według rofkazania«.

»wezwanie albo rofkazanie« (1): Ale niemáią zbytnie o co vciázác/ poniewáŝ iednák káŝdy wedle Práwá wŝelkiego/ powinien do Sędziego ná iedno wezwánié álbo rofkazánié ŝtánác. *GroicPorz* q2.

»wola i (a, ani) rofkazanie« = *vox et voluntas* *Modrz* [szyk 24:5] (29): On mv odpowiedz dáł nyebarŝo przyemná y przyaczyelŝká, a kthora barŝo ŝziá nyeŝgadza ŝthem rofkazanyem y volyá V.C.M. kthorá poŝel V.C.M. powyedzyáł *LibLeg* 7/34; y má za to Krol yegom. ysŝh ŝye ŝtaroŝtowie y poddany yegoM. tak yako yeŝth Krolia yegoM. rofkazanie y wolia zachowvya *LibLeg* 10/64v, 10/93, 11/32v, 76, 174v; *Mącz* 239b; iáko ieden vcźciwy cźłowiek/ przyŝedŝy do zacnego Káŝztellaná/ ktory ŝe nie byŝ thák bácźny/ ŝeby ŝám ŝiedzác/ onemu theŝ ŝiedzieć kazał/ poŝtawŝy trochę rzekł/ gdyŝ to ieŝt wola/ á rofkazánié w.m. ábych ŝiedziáł/ tedy iá ŝiedę/ y ŝiadł. *GórnDworz* Sv, K6, Hh7v; *RejPos* 39, 122v, 195v; *ModrzBaz* 49v; *Skarŝyw* 318; *Koŝakŝzczęŝl* C3. *Cf* *Wyrażenia przyimkowe*. [*Ponadto w poŝlázeniach szeregowych 9 r.*]

»rofkazanie i (abo) wyrok« = *verbum et lex* *PolAnt* (2): *BudBibEsth* 4/3; Lecz napřednieyŝa ich [*przełóŝonych nád miáŝtami*] powinnoŝć ieŝt/ [...] rofkazánia ábo wyroki [*iussa*] Krolewŝkie y Sędziow wykonywác. *ModrzBaz* 31.

»rofkazanie ani zakazanie« (1): podle moiey nálieypŝchei wiadomóŝci nyeboyancz sye zadnego rofkazánya, any zakazánya pana ŝwego bądá ŝprawiedlywie powiedáł, czo wyem gdy mye bandá Panowie Comiŝŝarze pitacz *MetrKor* 61/35.

Wyrażenia przyimkowe: »bez rofkazania« (4):

~ *W poŝlázeniach szeregowych* (2): *MetrKor* 46/65v; á drudzy záŝ cześciá od nieprzyiácielá/ cześciá od ŝoŝniérzá náŝzého *pruiatim* bez rofkazánia/ pozwolenia/ y złécenia Hetmáńŝkiego ŝá z máiętnoŝci złupieni/ y vŝkodzeni *SarnStat* 1226.

Wyrażenie: »bez osobnego rozkazania« (1): Tez przyźiegam yz zadnich pieniądzy yego K.m: bez voliey ofobnego rozkazanya. a porvczenya. yego k.m. albo pana podfkarbyego [...] widywacz nykomv nyemam. *MetrKor* 46/65v.

Szeregi: »bez rozkazania, dobrowolnie« (1): Wyrozumiawfyzy Polacy ligę ich/ rufzyli fie pánowie Polfzcy/ [...] iáko miłownicy Rzeczypolitey/ bez rozkazánia dobrowolnie ciągnęli do Sáši *BielKron* 386v.

»bez wolej a rozkazania« (1): atesz [poseł] powiadał ze bes wolej a rozkazania walfego niemogl any fmyal vczinicz przesto wten czas y pyłfarz nasch tego vczinicz omiefkacz mvífyl *LibLeg* 10/68. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.] ~

»według (a. wedle, a. wedla) rozkazania« = *iuxta mandatum PolAnt, JanStat; secundum praeceptum Vulg; iuxta praeceptum a. sermonem a. verbum, secundum adordinationem a. iudicium PolAnt* (49): *MetrKor* 34/268; A tho chcemy aby pylne wądlyą rozkazanya nalfzego powyedzial y fprawyel pod lalku nalfzu. *LibLeg* 8/26v; abowiem yego K m. raczil nam wżitkim staroftham pyłfacz abichmi ym z zyemie precz kazaly, y vczynylfmi tak wedle rozkazania yego K m. *LibLeg* 10/154v, 11/19, 21v, 63v, 88v, 89 [2 r.], 106v; *SeklWyzn* g3; Niżem wedle rozkázania Legátowego w Citadelli przed wżyfłtkiem ludem/ prawdę pańfką odwołał/ na drodze będąc/ zdało mi się/ iakobych taki głos słyżzał *MurzHist* N2v; Vrząd ich [pokolenia *Gerszonitów*] będzie według rozkazánia Aaronowego y fynow iego/ ták około brzemion iako y około posługi *BibRadz Num* 4/27, 2.*Par* 35/16, 3.*Esdr* 9/4; Rzekł Pan Bog Moizelzowi/ wftap ty y Aaron y Nádáb y Abiu/ [...] Wftapili ná gorę według rozkazánia Páńfkiego. *BielKron* 32v, 32v, 35v; A (ták) dał im wedle rozkazánia Iehowy dziedzictwo miedzy brácią oycá ich. *BudBib Ios* 17/4, 2.*Par* 29/15, 25, 1.*Esdr* 3/10, 1.*Mach* 3/39; *BudNT Rom* 16/29; Y przyzwáney rzecze: Dla tegomcię tu ftáwić kazał/ ábyś nieśmiertelnym Bogom ofiárę czynilá/ wedla rozkazánia Cefarfkiego. *SkarŻyw* 124, 503, 593; *NiemObr* 130; *GostGosp* 164; *WujNT* 448, *Rom* 16/26; KOnrad v Dominiká vpominał fie domu/ y chciał ji mieć: á ku dowodowi fwégo przedsięwzięcia/ Konrad fześć świádków wedle Sędziégo rozkazánia poftáwił. *SarnStat* 578, 360, 688.

~według rozkazania czyjego przez kogo (2): S tych narodow Izráelfkich káždy miał wodza fwego álbo kłiążę/ y woyská fwoie kładli á namioty rozbijáli według rozkazánia Bożego przez Moizelza *BielKron* 39v, 39v.

W połączeniach szeregowych (2): *LibLeg* 11/82v; Ponieważ on [Bóg] iest przednieyfzy fprawcá/ y pirwfa przyczyna skutku tego: á ludzie tylko fłudzy y naczynia iego: czyniácy wedle wolej/ rozkazánia/ y vftawy iego. *WujNT* 38.

W przeciwstawieniu: »wedle rozkazania [czyjego] ... mocą swojá« (1): A ták iefliże kogo piłmo zowie á miánuie być fługą ábo fzfáfárzem/ iuz fługá ma być iáko fługá/ á nigdy nie ma brác ná fię vrzędu pańfkiego/ iedno wżyfłthko fprawowác wedle wolej á rozkazánia iego: á nie mocą fwoiá/ ábo mocą iáką wymyfłoną człowieká fkażonego/ ábo z wymyfłu fwiátá tego. *RejPos* 235.

Szeregi: »według listu i rozkazania« (1): a tho przetha przyczyna ysz ya vedluk lysthv hy roskazanya krolewskiego sthaya przeth V.M. spovsem pyerwsem nysz thego vysnyewskiego byla oprawa [...] *ZapWar* 1528 nr 2457.

»według (a. wedle) rozkazania a nauki« [szyk 1:1] (2): chcialem go łtim odprawycz zebich to posselłtwo v.K.M. połlal a wedlug navkii a rofkazania v. K.m odpowiedz dal. *LibLeg* 10/153, 11/75. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»według rozkazania a objawienia« (1): NOách álbo Noe máiąc iuz łżeć łet lat/ według rofkazánia á obiáwienia Pánłkiego/ nábráwłzy s łobą żywnoóci y włzytkich potrzeb/ [...] wliadł w okręth *BielKron* 4v.

»według sprawy a rozkazania« (1): Rułzyli łie tedy łynowie Izráelłcy [...] według łpráwy á rofkazánia Bożego przez Moizelłzá. *BielKron* 39v.

»wedle (a. według) wolej a rozkazania« (4): *MetrKor* 37/2v; Ayełly zemy przithem połelłthwye bycz kałze, thedy vedlye voley a rofkazanya yego C.M. rad poyadą *LibLeg* 7/35, 10/69; *RejPos* 235. [Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.] Cf »wedle rozkazania się sprawować«, »zachow(yw)ać się wedle rozkazania«.

»z rozkazania« = *iussu Mącz, Modrz; mandato Modrz, JanStat; praecepto Miech; ex imperio Vulg; in verbo PolAnt; ex praecepto Modrz* (194): Pierwłze [łwięto] zową Kniran to łełł, offiary wielkonoczney, na pamiątkę gdy Abraham ociecz wiele narodow z rofkazania Boskiego chciał offiarować y zabić łina łwego łfaaka *MiechGlab* 21; Ja Stanilaw łin Mikolaiow znowego myałta piarłz yawny moczą papieską creowani yzem przitich włchithkich rzeczach włłchei opłfanich wespolek sprzerzeczonemy pany na łwydeczthwo wezwanemy oblicznye łal, y thym rzeczy zrołkazanya przerzeczonego pana Boturzniskiego napłlal przeto [...] *MetrKor* 59/77v; A then lysth s rofkazanya Krolyya yego M. dalem panu Zvpnykowy *LibLeg* 7/100v; yakołch tho włzitko. za pewnem wiwyedzenyem. zrołkazanya nałchego łpyłano yełth *LibLeg* 11/173v, 8/26v, 11/[322]v, 76v [2 r.], 109, 164v, 175; *RejPs* 134v; *SekłWyzn* 2v, 3, y4; *RejJóz* K3; Item zeznalł yłch panu Zadorłkyemu poddanego zabill zrołkazanya theyze panyey łlowyeczkyy przed dwyema lathy v wroth thamze wgilowczu. *LibMal* 1551/166; hnet to łego wyznanię zrołkazaniá Legátowego zapłłáno i on łię ręką łwoią na to podpłłalł *MurzHist* C4; *KromRozm II* h; *KromRozm III* N6v, P3; álbo go [pozwanego] zá onymi przezyłki Czeladź Vrzędowa z rołkazánia Sędzięgo fantuie *GroicPorz* C, g4, i3, o3v, x3, cc (10); *KrowObr* 56v, 78v [2 r.], 112v, 185, 224; A łák łełli łie łobie łák zda/ niechay wynidzie wyrok z rołkazánia łwego [egrediatur edictum a facie tua] *Leop Esth* 1/19, 2.*Par* 31/13, *Dan* 5/29; łż Dyabłowie oni/ łkore byłá żoná moia zemnie wygnála/ łż oni záłye z rołkazánia Papięłkiego do łnie łye wrołciłi. *OrzList* d2; Sługá gdy z rołkazánia pánłkiego niechce łię złodzieia/ łaki ma być rozumian bezecnym *UstPraw* D, D, Dv, H2; Przepis łiftu łkory łeremiałł połzłalł do łych łkory byłi záwiedzieni w niewolą do Babilonu od Krolá Bábilońłkiego/ okazuiąc łm ło co miał z rołkazánia Bożego. *BibRadz Bar* 6 arg, *Gen* 12 arg, 22 arg, 28 arg, I 138c marg, *Dan* 1 arg, *Luc* 2 arg; A łak łozeph z rołkazánia Krolewłkiego dalł brácię łwoiey zyemicę Rámezes/ wybornego vrodzáiu. *BielKron* 18, 29, 31v, 35, 37v, 41v (53); *Mącz* [176]a; *RejAp* 27, 81v, 131v [2 r.]; á niemoże łie nigdy oczułcić w noczy/ áby nie łlyłzálá wymyłłoney muzyki/ łámentliwych piołnek/ z rołkazánia onęgo łkory wzdycháiąc thák gwałtowną boleść łerdeczną pokázuie. *GórnDworz* Bb4, E5v, K; A łoć łą práwie łtáre reyelłtrá á łtáre vrzędy/ łkore od łámeęo Pána á z łego łámeęo rołkazánia powłłaly/ przez piłmá y przez Apołłtoły vtwardzone y połłánowane *RejPos* 37, 57, 81v, 164, 185, [226] [2 r.] (15); *BiałKat* 298v; *BielSat* I4v; *KuczbKat*

220; Y Iozue Ierychá kiedy dobywać miał/ Z rofkazania páńkiego głośno trąbić kazał. *RejZwierc* 120, 200v, 257v; Tedym widział iakoby lwá prętko bieżącego/ który ták mowił do orłá głósem człowieczym. Słuchay ty gdy ia do ciebie mowię zrofkazania Nawyszzego. *BudBib* 4.*Esdr* 11/38, *Esth* 3/15; *CzechRozm* 83; Nápominánia Potrzebne y zbáwienne [...] Z rofkazania Iego M. Księdzá Stániłáwá Kárnkowkiego/ [...] dla náuki thák Plebanow iáko y Duchowienítwá wżego *KarnNapkt*; áż gdy z rofkazania Iozuego vkámionowano złodzieiá/ gniew Boży był vbłagan. *ModrzBaz* 143v, 23v, 25, 48, 115v; Tegósz Bázylego Cefarzá łłowá ná tymże zborze rzeczzone/ czytáią fię ták: Iíz náświętfzy Pátryrchá ná fwoię łtolicę przywrocony ieft/ nie zmego to rofkazania pošlo: ále dáleko przedtym náświętfzy y przebłogóšłáwiony Papiesz Mikołay/ [...] z Synodu to poštánowił/ áby był przywrocon *SkarJedn* 222, 147; Gdy tę modlitwę [św. *Agnieszka*] kończyłá/ ieden z rofkazania Áspáfiuá mieczem gárdło iey przebił. *SkarŻyw* 70, 162, 192, 347, 429, 500, 536, 552; *StryjKron* 467, 577, 782; *CzechEp* 165 [2 r.] 197, 198, 379; *ZapKóscier* 1586/I; *BielSjem* 14; *PapUp* K2; mniemaię ze szkody wWołoszech znaszego Roskazania, będą się sprawiedliwosci vpominali *ActReg* 72, 101, 121, 125, 159; A gdy fię iuz śiac godzi/ nie odrywáć fię od síewu: [...] á to opátrzyć czáfow proznych przefzłych/ coby miáło przefzkodzić: chybá z rofkazania Páńkiego. *GostGosp* 96; *OstrEpit* A2v; *WujNT przedm* 9, *Act* 10 *arg*, 13 *arg*, s. 511, 754; *WysKaz* 9; BYłaby rzecz przemierzlá wśyftek wykład Státutu prouinciiéy Gnieźnieńskiéy tu wpišowáć. Ale iédnák šententię osobnieyřé z niego wpišáć fię godzi: bo łá y ofobliwé, y łá nápišáné od Wielebnégo Mikołáiá Kotficá, z rofkazania Królá Alexándrá. *SarnStat* 216, 279, 580, 982; *GostCast* 74.

~ z rozkazania na co [= dotyczące czego] (1): Z Roskazanya yego k.m. na poššéłstwo yego m. Czeřfarza Tur. [...] stala sye šprawyedlywořcz poddanim Czeřfarza yego m. *LibLeg* 11/108v.

W połączeniach szeregowych (2): Iích Slachethnego Maczieya Lewyna [...] we šzpyaczki zabill, zrazy rofkazanya y namowy Barbary thego tho Lewina malzonky *LibMal* 1548/145; *WujJud* 92v.

W przeciwstawieniach: »z swego podobania, swowolnie ... z rozkazania« (2): Ale Hetman iego Scibor Towáczowłki Moráwczyk/ od Wrátłáwiá do Polłki wtárgnął/ á Czeřtochow Miáłteczko y Kłáftor wylupił/ y wołóć okoliczná špalił/ áłbo šwownie/ áłbo z rofkazania Krolá šwego Irzego *StryjKron* 627; Izem niesam zswego podobania ale zrofkazania ICesarskiey M iechac y słuzyc musiał nie godzi mi się wtym przypadku bez dozwołenia Iego M. dalei wtym poštępowac *ActReg* 159.

Wyrażenie: »z rozkazania osobliwego« (1): Thak yakosmi srofkazania v.k.m. ofšoblywego miely wyechacz kv rošgranyčzeniv a rořyáłdowy panstw v k.m. na polach podolłkich s Czeřsarzem yego m Thur. *LibLeg* 11/75.

Szeregi: »z mocy i rozkazania« (1):iž on anioł wybáwił/ z mocy y rofkazania Božego/ lud Izráelłki od nieprzyációł iego *CzechRozm* 55v.

»z rozkazania albo (i) (po)rady« [szyk 1:1] (2): Acháb poiął był żonę okrutną Iezabel/ [...] ktora go byłá zhołdowálá iž iey rády we wśytkim wżywał. Przeto z iey rády y rofkazania nábudowál božnic modłárłkich *BielKron* 84, 184. [Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.]

»z rozkazania i posłuszeństwa« (1): Náđ to iefzcze/ wśyftkom czynił z rofkazania y pošłuszeństwá łtárfzých moich. *ReszPrz* 46.

»z rozkazania albo sam z siebie« (1): Rzeczpołpolitą dobrze spráwiono/ tho iest/ iż Moskwa mufiála być s Krolem w pokoiu/ ielli z rofkazania Cefárskiego álbo łami s fiebie niewiedzyał tego nikt. *BielKron* 415.

»z rozkazania a z zezwolenia« (1): A tãm wnet pothym z rofkazania Páńkiego á z zezwolenia onego woyłká wżytkiego/ był márnie łtrácon á vkámionowan on nędzny łákomiec á przestępcá przykazania Páńkiego. *RejPos* 218.~

»przeciw rozkazaniu« (4): Thá boiáźń nie ma być gánioná/ ábowiem nie dla tego fie rozmyłłá aby co miał czynić przeciw rofkazaniu Páńkiemu/ ále rołthropnie przebaczał iákoby dofyć mógł vczynić woley iego *BibRadz* I 138d *marg*, I 158c *marg*; *RejAp* 68.

~ Szereg: »przeciw woley i rozkazaniu« (1): [*Michał Gliński*] Powiedzyał thę przyczynę/ iż gdy Krol kazał podać zamek Lidę Ilińcowi w ręce Drożdżałowi Ruśinowi/ oni tego nie rádzili vczynić y nie vczynili/ przeciw woley y rofkazaniu krolewłkim. *BielKron* 402v. ~

»na rozkazanie« = *in verbo PolAnt*; *ad mandatum JanStat* (63): POznałem czału przygody łwoiey wielką á mnie nigdy nie załżoną krom ładnych przyczyn y załżug moich, [...] iawną łáskę ktorą V M. raczył ku mnie okazać [...] ktorą to miał bych łprawnię [!] z powinnołci na rofkazanie łłufnie á dołtatecznie zawżdy odłługował [!]. *BielŻyw nlb* 3; bedziely rofkazanie v.k.m. tedi ya opvczywłchi wżitko na rofkazanie vkm. bilalybi potrzeba tego przyechacz mvłche *LibLeg* 11/10, 11/62; *LibMal* 1544/87v, 1551/165v, 166; Na rofkazanie tegoto pana Macieia piłał z Byłyny podmiłtrzek dnia Szczodrego. *LudWieł ktv*; *RejKup* h3v; A nił pocnie łwiádczyć/ tedi ná rofkazanie Sędzięgo álbo Stárlęgo Przyłýęźniká/ przyłýęże thymi łłowy. *GroicPorz* x3, ee2; A wżdy krol dáleko ielth mocnieyłzy/ ktorý náđ wżytkomy pánuie/ y rofkázuie/ á wżytko fię łława ná rofkazanie ięgo. *BibRadz* 3.Esdr 4/3, I 5b *marg* [2 r.], 156b *marg*, 3.Reg 18/36, *Luc* 5/5; *BielKron* 15v, 50, 224v, 242; Ná rofkazanie tedi Królewłkié/ wielka moc Ludzi/ zá wielką pracą ledwa ón Okręł wyważyć ná brzeg mogli. *GrzepGeom* A4v; Iest [...] piłmo o mierzaniu Fráncułkięgo Łánu/ ktoré vczyniono ná rofkazanie Króla Zygmunta łławnęy pámięci *GrzepGeom* L; *HistRzym* 66v; *RejPos* 103; *BiałKat* 56; Łácedemonowie w Grecyey máiac zwycięłthwo nad miáłtem Atheńłkim aby fie im kiedy nie łprzełwili/ rofkazáli im mury potłuc okołó miáłtá/ y mułieli tho vczynić na ich rofkazanie. *BielSpr* 37v; *CzechRozm* 19, 73, 239, 251v [2 r.], 253, *4v, **5v; Nie grołcie nam/ bo fię zá pomocą Bożą przegrozek wáłzych nie boiemy/ y dla nich nic ná rofkazanie wáłze/ co by niewedle Bogá było/ nie vczyniemy *SkarJedn* 217; *SkarŻyw* 87, 103, 283, 490; *StryjKron* 662; *CzechEp* 196, 201; *NiemObr* 168; *PaprUp* G3; *WujNT* 398, Act 25/23; *SarnStat* 370, 907.

~ W połączeniach szeregowych (2): obiecuiemy: iż ná ładnégo człowieká prółby/ przywiedzienie/ napráwę/ ráde/ álbo rofkazanie któręykolwiek dołtoynołci będącégo/ bądź Papięzem/ Céłárzem/ Królem/ [...] nie bęđziemy [...] *SarnStat* 1070, 1114.

Fraza: »na waszmołci rofkazanie« = *jak panie łobie łyczą* (1): A to wnet łáłkawe pánie/ Ná wáłzmołci rofkazanie. Iedno co trzebá powiedzcie A pieniádze záraz liczcie. *MWilłHist* C3.

Szeregi: »na rofkazanie i na poduszczenie« (1): NA ołtátku pythan ielth przeco abo dlya czego Cunrathowy thak barzo łayal y przimawial [...] na łłubye był on ołthpowiedziál iłch tho czynyl na rołkałchanye y na podułczenie Bartołcha Bylińłkiego *LibMal* 1543/70v.

»na wolą a na rozkazanie« (1): a mięzkanie nafle tak íprawowac: iakoby zywoť nafz ninacz iníŝego niebył íŝafowan iedno na wolą a na roskazanie twe panskie *RejPs* 138v.

»na żądanie i rozkazanie« (1): Iednák y on [św. Piotr] y kázdy z nich ná żądanie y roskazanie iníŝyich wiernych/ poŝłány będąc ízedł/ kędy byłá potrzebá. *CzechEp* 333. Cf »chodźić na roskazanie«, »poskakiwać na roskazanie«, »służyć na roskazanie«, »na roskazanie stanąć«. ~

»nad rozkazanie« = *iniussu Modrz* (12): y roskazalyfmi tich wítkich karacz ktorzi bi sye koli nad roskazanie nasche przewozicz abo przeprowowacz chczyely tam na one strone *LibLeg* 10/68, 10/68, 11/86; Roskazał tedy krol Amazye Hetmánowi drugiemu ítának trzeciego dnia ludu Iudá. A gdy Amázá odwołł dálej niż do trzeciego dnia nád roskazanie. poŝłał tedy krol Abifái z dworzány y z Ioábem/ áby przywiedli Sybę. *BielKron* 73, 12, 233v; *RejPos* 39v.

~ *Wyrażenie*: »nad rozkazanie urzędowe« (1): do praw íę ludzie iedney Rzeczypoŝpolitey zówdy máią wćiekác: á mieczá nád roskazanie vrzędowe [*magistratus iniussu*] nigdy nieużywác. *ModrzBaz* 63v.

Szereg: »nad wolą i (nad) rozkazanie« [*szyk 3:1*] (4): *LibLeg* 11/132, 174; Architecton będąc w tym bárzo biegły/ widział iż ten máłzt wíętfzy/ niemogł íe ták dobrze ná tę rzecz zgodźić/ ná ktorą Craffus chciał/ [...] poŝłał nád wolą/ y roskazanie Craffowe mniefzy. *GórnDworz* L5; *NiemObr* 160. ~

»przez rozkazanie« (1): IEfli Zyd przez roskazanie [per edictum *JanStat* 1119] íwego íędźiego będzie wezwan do íądu/ á zá piérwŝym pozwem y zá wtórym nie przydźie: zá obádwa rázy niepoŝłufzné winę [...] niech zápláci *SarnStat* 254.

»z rozkazaniem« (1): NAYafznyeŝchi Krolyv Hoŝpodar moy Ilyafch voyewoda y panowye rada yego hoŝpodarŝkyey mczi themv ízye barzo dzywvywa ŝczyym roskanyem [!] takowe ízye rzeczy poczinaya *LibLeg* 11/167.

»za rozkazani(e)m« = *de mandato JanStat, JanPrzyw; iussu, mandato, ad mandatum JanStat* (67): a thą kopą dalem panv stharosczie panv swemv y thą pan stharostha dal Thalaphvssovy komornykovy Xyŝzaczczemv za roskazanyem Pana Marshalkovem *ZapWar* 1524 nr 2163, 1536 nr 2492; Hethman wasch na on czas za roskazanyem waŝchim znamy przimyerze wziął, y zapys na tho dal *LibLeg* 10/62, 6/77v, 158v, 10/65v, 11/134v, 152; Zeznał yŝch 10 lyŝow kazall vkraŝcz Ianowyy íwemu Thowarziŝchowy [...], kthory zathemze roŝkazanyem thą kradzieŝ v pyotra Nywky vczyinywŝchi Liŝow 10 vkradł *LibMal* 1550/151v, 1544/80v, 1548/143, 1551/158v, 1554/189; *KromRozm III* 13v; *Diar* 35; ZApowiedź Vrzędną powinien kázdy przyiác zá roskazanim Sędźiego/ ná íwego goćiá/ komorniká/ y ktoregokolwiek dłuźniká. *GroicPorz* ee2; *Leop Gen* 16 arg, 3. *Esdr* 6/4; *UstPraw* K3v; *BielKron* 164v; Nuncio regis accersitus, Przes poŝelŝtwo kroliewskie przizwany/ álbo zá roskazaniem kroliewskim przifzedł. *Mącz* 254a; *GórnDworz* Z4; *MycPrz* II C; *SkarŻyw* 335, 473; *ReszPrz* 3; *GórnRozm* N3; *LatHar* 80, 274; á íeŝli [Żyd] zá trzećim roskazaniem [ad tertium edictum *JanStat* 1120] nie przydźie [do íądu]/ winę/ która przynależy zá to/ niech przerzeczonému Sędźiemu zápláci. *SarnStat* 254, 136, 324, 335, 342, 361 (17).

~ *W połączeniach szeregowych* (6): *BibRadz* *4v; pan iego zań pozwány nie ináčey íe z obwinienia tákowego oczyŝci/ ieno vczyiniwŝy przyŝięę ze dwiemá ŝwiadki: iż áni zá iego wiadomoŝciá/ áni

zwoleniém/ áni rofkazániém/ áni wolą ten vczynek fię ftał *SarnStat* 507 [*idem* 648, 933], 648, 649 [2 r.], 933.

W przeciwstawieniach: »osobno, pokątnie, sam z siebie ... za rozkazaniem« (2): Item zeznała yfch Byerala queft stakowego zwodzenya od dzyewek y od thich kthorem fzwodzila a namawyala nyegdzie fama flyebye nyegdzye thefch za rofkazanym thich do kthorich wodzila. *LibMal* 1545/97; á tak tego trzebá ftrzedz/ áby fie nie wyrywáli z woýfká ofobno pokątnie iedno zá rofkazániem Hetmáńfkim. *BielSpr* 26v.

Szeregi: »(albo) za dozwoleim (a. pozwoleniem) albo (też za) rozkazanim« (2): Czego przykád yeft w onym obirányu diakonow wfprowách ápoftolfkich/ ktorzy zá dozwoleim álbo rofkazánim ápoftolfkim od pófpóltwá fą wybráni. *KromRozm III Kv; StryjKron* 170. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»za namowką, prawie rozkazanim« (1): Ifch przed trzema nyedzielamy Zophia Sebastianowa yego Gofpodiny pyerzacz chuftki wnoczi yeft go wiwabila powode, skthora gdi przifchedl do Wody na lyod za yey namowka prawye rofkazanym thamze na lyedzye czudzoloftwo fnya popelnyl. *LibMal* 1554/186v.

»za nauką i rozkazanim« (1): [*św. Medard*] ze dwu kościołu/ ieden vczynił/ zá náuką y rofkazánim Papieżá Hormizdy *SkarŻyw* 528.

»za rozkazani(e)m, (i) (za) radą« [*szyk 2:1*] (3): *LibMal*1548/145v; *Diar* 84; Száfowanié ma bydz zá rofkazániém Króla, y radą pánów Rad Koronnych, y pánów onéy ziemie gdzie fie znáyduie pozytek pófpolity. *SarnStat* 411.

»za rozkazaniem i wiadomością« [*szyk 1:1*] (2): A Gdyby przypádło *Iterregnum*, pan Podfkárbi y Deputáci tego fkarbu pófpólitégo piéniádzmi nie máią fżáfówác/ iedno zá wiadomością y rofkazániém Rad Koronnych *SarnStat* 365, 1202. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.*]

»za władzą i rozkazaniem« (1): iż zá władzą y rofkazániém [*autoritate et mandato JanStat* 630] fwych Pánów/ álbo przełożonych tákowych złych rzeczy y wyftépków dopuścili fie *SarnStat* 580.

»za wolą i rozkazani(e)m« (2): kthorego gdi panowye ych Mczi. Radi [...] pitaly othim chodzenyv y Cradzyefchi kthora przynych bila nalyezyona powyedyall. yfz za wolyam y rofkazanym Kxyádzá Phyedora StaroŃthi Wlodimyerfzkyego y ony therafz chodzyly do Walach *LibLeg* 11/134v; *SarnStat* 365. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.*]

»za rozkazaniem a za zniewoleniem« (1): Pytay też ich iefli dáníe álbo pobory one wielkie y wftáwiczne/ zá zwolenim Korony CzeŃkiey fie dzieią w Czechach/ czyli tylko zá rofkazániem/ á zá zniewoleniem Krolewfkim *OrzRozm* L3.~

Przen (1) :

Zwrot: »rozkazanie kaźde przyjmowác« (1): Owa/ cokolwiek wodámi fwemi Ocean záwárł/ wfzytki ná ziemi Narody temu [*Bogu*] będą hołdowác/ Y rofkazánié kaźdé przyjmowác. *KochPs* 105.

α. *Dyspozycja w jakiejś sprawie* (5) :

W połączeniu szeregowym (1): Potim gdi panowie Exequtorowie nyzei opisany ku zaplaczie thich wfchithkich pyenyády wyfzfei opisanich przidá thedi ta iefť wolya rofkazanye y poleczenye pana

Bothurznińskiego oddalający wchłochki krewne y prirodzone swoje polieczil y roskazal dacz *MetrKor* 59/75v.

Wyrażenie: »ostatnie rozkazanie« (1): w których [*listach do Jakuba*] Clemens rzkomo Iákubowi wypifuie/ o śmierci Piotrowey/ y zarázem testáment/ to ielt/ oštátne roskazanie Piotrowe przypomina *NiemObr* 55.

Wyrażenia przyimkowe: »według rozkazania« (2):

~ *Szereg*: »według rozkazania i woley« (2): Na oštatek dla lyepschei y pewnyeyschei sprawi y schaffowanya they swey mayanthnołczy ktorą thu oznaymyl, y wipifacz kazal, yz bi sye wchłochko stalo wedlug roskazania y woley iego ostateczney, vrodzone pani [*lege*: pany] tamze przednym bądące [...] za exequatori sobie wziął y wybral *MetrKor* 59/76v, 59/77.~

»za rozkazaniem« (1): Zemomisław [...] od wiełczkow pytał/ cobyfie rozumiało to flepe národzenie/ y nierychłe aż wliedmi lat ofwiecenie lyna swoiego/ [...] ktorzy powiedzieli/ iż Polká w ciemnościách do tych czáłow leżąca zá iego pánowania ofwiecona być miała [...]. Przeto ono dziecię zá roskazaniem oycowłkim/ iáko ná Xiążęcy łtan należy było wychowane. *StryjKron* 150.

β. Pobudka (1) :

Wyrażenie przyimkowe: »z rozkazaniem« (1): Abowiem to wam powiedamy w łowie Páńłkim/ iż my żywiący/ ktorzy pozostániemy w przyłzcie Páńłkie nie vprzedzimy tych ktorzy záńęli. Gdyż łam z okrzykiem (*marg*) z roskazaniem. (–) [*in iussu*; z pobudką *CzechNT*] y z głofem Archánielłkim y z trąbą Bożą łtąpi z niebá *WujNT* 1.*Thess* 4/16.

b. Rozkaz mający moc sprawczą (*wydawany przez Boga i obdarowanych przez Boga mocą sprawczą*) (65) : Włzythki łprawy Páńłkie łą zacne/ á włzytki iego roskazania łtána łię czáfu łwego. *BibRadz Eccli* 39/20; *BudBib Eccli* 39/20; záprawdę/ mowię wá [*lege*: wam]/ przyłłá godziná/ y teras ielt kiedy vmárli włłyłzą głos/ (to ielt roskazanie) łiná Bożego/ á ktorzy włłyłzą/ żywi będą *BiałKaz* Ev; on Setnik będąc pewien o mocy Chriłtułowej/ iż mogł łámym łłowem vzdrowić łługę iego/ mowi do niego: rzecz tylko łowo/ á będzie zdrow łługá moy. Gdzie też nie rozumie iákiego łłowá Bogá/ ktorzyby w łobie ábo przy łobie będące miał Chriłtus Pan. Ale tylko roskazanie. *CzechEp* 278; Bądź pochwalony Pánie Iezu Chryłte/ ktorys vmárłego młodzięcá w miełcie Naim łámym roskazaniem ożywił. *LatHar* 535.

Zwroty: »czynić rozkazanie« (1): Ktoremu Słonce y Miełsiác/ y włzyłtkie Gwiazdy niebiełkie/ łluzą ná czáły łwe/ á czynią roskazanie ku iego chwale. *ArtKanc* B6.

»rozkazaniem, za rozkazaniem rozkazać« (1:1): ále [*ewangelista*] powieda/ iż [*Jezus*] wzrulfon Bołkim miłofierdzyem łwoim/ thylko iedno łłowem á roskazaniem łwoim roskazał onemu młodzięcowi włtác. *RejPos* 221v; iż on iedno thylko łłowem á łámą wola/ zá roskazaniem łwoim/ włzythko wczynić á roskazać mogł ná niebie y ná zyemi. *RejPos* 255v.

»rozkazaniem stworzyć, (u)czynić, sprawić, sprawiony; za rozkazaniem uczynić; na rozkazanie, za rozkazaniem stworzony« [*szyk zmienny*] (6:4:1:1;1:2:1): Quia ipse dixit et facta sunt: ipse mandavit et creata sunt. Bociem on rzekł a na iego łowo włzythko łie łtworzenie łtało/ á na iego roskazanie [!] łą łtworzone włzytki rzeczy. *WróbŻolt* 148/5; Iż ná roskazanie Páńłkye włzytko cożkolwyek łtworzono ielt thu/ tedy tho ku pożytku nędznego człowieká ielt łpráwiono. *LubPs* H4v *marg*; Ty pánie gdyś

połłać raczył moc ducha twoiego/ Nątychmiał wżytko stworzono rozkazaniem iego *LubPs* hh4, ff3v; Czwartego też dnia iálna świáthłość łóńcá y mieliácá y porządek gwiazd rozkazaniem twym stworzyłeś [*imperasti fieri*]. *BibRadz* 4.*Esdr* 6/45; Iezu przykázycielu mocny/ to ieft/ który wżytko rozkazaniem swym łnádnie vcżynić możefz/ zmiłuy sie nád námi. *RejPos* 213, 206, 213 [2 r.], 255v [2 r.]; Tákże y Dawid powiada: On rzekł/ y sítály się wżytki rzeczy. On rozkazał/ á zá rozkazánim iego wżytki rzeczy stworzóné łá. *BiałKat* 11; *CzechEp* 180, 199, 278, 279.

»za rozkazani(e)m, z rozkazania, na rozkazanie, rozkazaniem (z)stać się« [*szyk zmienny*] (2:1:1:1): Ktory wyrokiem swym zyemi kazał łtánąc gruntownie/ [...] Ták iż łtrzałkiem tu káżdá rzecz ná iego rozkazanie/ Tylko iedno łámym słowem w ocemgnieniu sie sítanie *LubPs* ff3; O Panie tyś iásnie mowił ná początku łtworzenia dnia pierwżego/ Niechayże łię łtanie niebo y ziemiá/ á zá twym rozkazaniem łtála łię tá łpráwá [*tuum verbum opus perfectum*] *BibRadz* 4.*Esdr* 6/38; Thákżeć też nie iáciem zábił Páná moiego ále łam Pan/ bo com kolwiek ia czynił/ wżytko łię to łtáło z rozkazania iego. *BibRadz* I [208]c *marg*; *RejAp* 4v; *KuczbKat* 400.

Wyrażenie: »rozkazanie Boże, Boskie, Boga, Bostwa« (4:1:1:1): Dawaycie owoc. A thy łłowá okázuią rozkazanie Boże/ ktore pan Bog wżem rzeczam stworzonym słowem swym dáć raczył/ łkąd máią moc trwáiácá áż do łkończenia łwiátá. *BibRadz* I 1c *marg*; ále z goła powiedział: Iż idź iuz dziewká twoiá ieft vzdrowioná. A tu rozumiey iżci sie to sítáło nie moczá zioł iákich/ [...] ále tylko łámym słowem á łámym rozkazaniem onego Bołtwá wiekuiłtego *RejAp* 4v. *Cf Wyrażenia przyimkowe*.

Szeregi: »rozkazanie abo chcenie« (1): iż on łam z niłzczęgo wżytko to łtworzył łámym słowem/ to ieft rozkazaniem ábo chcenim *CzechEp* 278.

»słowo a (i, abo, to jest) rozkazanie« [*szyk* 8:2] (10): *RejAp* 4v; *RejPos* 206, 221v, 255v; Połtáwił y ziemię bez dná y fundámentow/ ná łámym iá łłowie swym y rozkázaniu záwiešiwłzy *SkarŻyw* 258; Wiarą rozumieci łpráwione być wieki słowem Bożym/ to ieft rozkazaniem. *CzechEp* 279, 180, 199; Nie zleczył go [*Jezus*] żioły y Aptekámi: ále łámym rozkazánim y przemożnym słowem łwoim. *SkarKaz* 421b, 421b.

»władza i rozkazanie« (1): Lecż Syn twoy Bogá nie vcżcił y Angioła iego: chciał łwe złe myłli wpełnić/ y gdy łię ku mnie popędził/ [...] nie moiá/ ále tego który mię brani władzá/ y rozkazánim zábit ieft. *SkarŻyw* 69.

»wola abo rozkazanie« (1): Nie tylko Syn Boży świat y wieki łtworzył: ále y wżytko łtworzenie/ noši/ trzyma/ rządz y łpráwuie: á to bez ładney prace/ łámą wolá ábo rozkazaniem *WujNT* 754.

Wyrażenia przyimkowe: »z rozkazania« (11): Ktory łpułłcza łudu [*lege: lodu*] káwálce ná kłtałł kryłtału w wielkiej zimnołci/ á potem zrołkazánia iego powienie łłoneczny á ciepły wiátr *RejPs* 216v, 113v.

~*Wyrażenia*: »z rozkazania Bożego, Boga« (1:1): Abowiem zrołkazánia Bożego wżytki rzeczy łtworzone człówiekowi łłużá. *BibRadz* II 88a *marg*; *CzechEp* 279.

»z rozkazania Pańského« (6): iáko wierni Páńłcy gdy byli wyzwoleni od oney łrogiey plági w Egipcie/ gdy były pirworodzieńłtwá wżytki z rołkazánia Páńłkiego pobite. *RejAp* 129v; Abowiem co sie kolwiek w łtárym zakonie dzyáło z rołkazánia Páńłkiego/ to wżytko były figury nowego zakonu/ iż sie to wżytko y w nowym dzyáć á pełnić miáło. *RejPos* 32, 218; Włpomniłż też łobie

onego Gedeoná páfterzá profstego/ iáko w maluczkm pocście wielkie woýfká poráził/ zá wiára swojá/
z rofkazánia Pánłkiego. *RejZwierc* 265, 43, 199v.

Szereg: »z dekretu abo rozkazania« (1): Co tákże Piotr ś. twierdzi/ y ták ty fłowá iego Dionifius
Kártufian wykłáda: mowíac: *verbo Dei id est ex omnipotentis decreto siue praecepto*, to iest/ z dekretu
ábo rofkazánia Bogá wśzechmogącego. *CzechEp* 279.Cf »z rozkazania (z)stać się«.

»na rozkazanie« = *mandato, in verbo PolAnt; nutu Vulg* (20): A narofkazánie iego mułfá fie y
wody w/ ípák [!] obráćac y czynić to co on iem rofkaze *RejPs* 152; *BibRadzEccli* 39/21; *RejPos* 75;
RejZwierc 125; *BudBib Eccli* 39/21; Ná twoié rofkazánié zdróy wyfkoczył z íkáły/ A rzeki nieprzebyté
wody oftradály. *KochPs* 110; Gdy ná rofkazánie fług y przyiaćiół Bożych morze vćieka/ rzeki fie
do fwyh zrzodł wrzuciáją/ gory gráią/ zwody mury/ z opoki wodá/ z láłki wężé fie ítáją. *SkarŻyw*
A3, 503 *marg*.

~*Wyrażenia*: »na rozkazanie Boskie, Boże« = *mandato Dei PolAnt* (1:1): Tedy wodá niema y bez
dułże ná rofkazánie Boskie [*Dei nutu*] zrodziła zwierzętá *BibRadz* 4.*Esdr* 6/18, *Bar* 5/8.

»na rozkazanie Krystusowo« = *oszukańczo powołując się na Chrystusa* (2): [*niektórzy ziemianie*
i mieszczanie] Wybráli miedzy sobą Kryftuła y dwánaście Apoftółów/ chodźili po wśiach każac/ y
cudá czynili Kuglárłkim obyczáiem/ tho iest/ s krzyfáli vmárle ná ímowie/ ryby łowili w káłuży ná
rofkazánie Kryftuśowo/ władźiwfzy ie tám pierwey/ tákież y chleby w piec miotáli/ á zafię w imię
Kryftuła wybieráli *BielKron* 420 [*idem*] *WerGość* 216.

»na rozkazanie Pańskie, Pana« (2:1): Wfzytki rzeczy w oczemgnyeniu ná rofkazánie Pánłkye
wfítaną. *LubPs* X6 *marg*, H4v *marg*; *RejZwierc* 69.

Szeregi: »na głos albo rozkazanie« (1): Pokazałem powyłzey że Pan dla tego się zmarthwyftánim
zowie/ że ná głos iego álbo rofkazánie vmárli powfítaną. *BiałKaz* E2v.

»na rozkazanie a (na) zawołanie« [*szyk* 1:1] (2): Aby fie iuż temu káždy oczymá przypátrzył/ iż
to ták iest/ y záwždy być może ná fwięte záwołánie iego/ á ná rofkazánie iego. *RejPos* 222, 221v.Cf
»na rozkazanie stworzony«, »na rozkazanie (z)stać się«.

»za rozkazani(e)m« = *iussu Vulg* (9): *Leop* 4.*Esdr* 8/14; Zá twoim rofkazániém w brzegách morze
ftoi/ A zámierzonych gránic przelkoczyć fye boi. *KochPieś* 72 [*idem*] *ArtKanc* P14.

~»za rozkazaniem Bożem« (1): Potym rzekł Bog/ Niech fie zbiorą wody ktore są pod niebem ná
iedno mieyfce/ áby fie okazało mieyfce fuche: Y ták fie ítáło. (*marg*) Niech fie wody zbiorą.) To
ku wtoremu dniowi należy/ gdy zá rofkazánie Bożem w pořzodku wod okazała fie Ziemiá. [...] (-)
BibRadz Gen 1/9.Cf *Zwroty*.~

c. Zobowiązanie do pełnienia określonych funkcji, do wykonywania określonych zadań (54) :

Zwrot: »[komu] dać rozkazanie [o kim, aby]« (1): Anyołom swoim dał Bog rofkazánie o tobie. Aby
ćię ítrzegli po wfzyftkich drogách twoich. *LatHar* 350.

Wyrażenie przyimkowe: »z rozkazania« (2):

~*Wyrażenie*: »z rozkazania Pańskiego« (2): Anyeli z rofkazánia Pánłkiego iż są niewidomi ítrożowie
á opiekálnicy náłzy/ o tym wiele píłmá poćiefzliwego mamy *RejAp* 159, 56.

Szereg: »z powinności a z rozkazania« (1): Bo ácz Anyeli święci fą fługami á pomocniki y ftróżmi náfzými thu ná ziemi/ á wózakoż od nas żadney chwały áni chłuby tu nie potrzebią [...]. Abowiem to oni czynią s powinności fwoiey á z rozkazania Pánfkiego. *RejAp* 56.~

α. Powołanie do pełnienia misji (51) : Y wiem że rozkazanie iego żywot wieczny iest. *BudNT Ioann* 12/50; *WujNT Ioann* 12/50.

rozkazanie o czym (2): *CzechEp* 207; TO rozkazanie Pánfkie o rozgłoszeniu Ewángeliey/ ná wfzytki fię wieki ściąga. *SkarKaz* 240a.

cum inf (2): *BielKron* 214v; *To czynicie [Luc 22/19]*.) Tymi fłowy Sákráment kápłánftwá iest poftánowiony: ktorými Pan dał moc y rozkazanie Apoftołom y ich potomkom/ vrząd włafny kápłánfki fprawowác *WujNT* 286.

Ze zdaniem przydawkowym referującym treść rozkazu [w tym: aby, żeby (5), zaimek pytajny (3)] (8): Tego czáfu/ Záczynáła fie nowa Sektá niektórych w Niemcech/ ktorzy powiádali/ iż z bogiem częfto gadáli/ y rozkazanie od niego miewáli/ áby wybieli złe ludzi/ á nowy fwiát wftáwili/ ná którym by tylko dobrzy á niewynni ludzie byli *BielKron* 198; *RejPos* 149; *WujJud* 148v; *WujJudConf* 148v; *BudNT Ioann* 12/49; *CzechEp* 141, 207; Gdyżem ia z siebie fámeo nie mowił: ále Oćiec który mię poftał/ ten mi dał rozkazanie cobych mowić y powiádác miał. *WujNT Ioann* 12/49.

Fraza: »zstało się rozkazanie [nad kim]« (1): A Piętnáftego lata rozkazowaniá Tiberjuża Cefarza/ [...] s ftáło się fłowo bożé (*marg*) rofkázanié (-)/ nad Ianem [*factum est verbum Dei ad Ioannem*] fynem Zacharjáfzowem na puźczyi. *MurzNT Luc* 3/2.

Zwroty: »czynić dosyc rozkazaniu« (1): Abowiem ácz iuz był Pan náfz trzydzieści lat ná fwiecie/ ácz iuz był wiele drog dla zbáwienia náfzego vczynił/ Ale to fnađz nam była naypotrzebnieyfa drogá iego/ gdy iuz czyniác dofyć woli á rofkázaniu Bogá Oycá fwego/ [...] dobrowolnie raczył iechác/ [...] do miáfá fwoiego/ gdzie iuz wiedział iż tám miał podiác frogá mękę á okrutná fmieric *RejPos* 2.

»da(wa)ć rozkazanie [komu]« = *mandatum dare, praecipere PolAnt, Vulg [szyk zmienny]* (8): WYpráwiłem pirwfe kłięgi Teofile/ o wfzytkim co poczynáł Iezus czynić y vczyć. Aż do dnia tego/ w ktory dawfzy rofkázanie Apoftołom przez Duchá świętego/ ktore był obrał/ wzięt iest ku gorze. *BibRadz Act* 1/2; Ale iżby poznał fwiát iż ia miłuię Oycá. A iáko mi iesth rofkázanye dał Ociec/ ták czynię. *RejPos* 143v; *WujJud* 148v; *WujJudConf* 148v; *BudNT Ioann* 12/49; Przeto też y po fwoim zmartwychwftaniu/ dáiąc fwoim rofkázanie/ y czyniác im obietnicę o zefłaniu ducha świętego kazał im wfze narody vczyć Ewánieliey/ nurzáiąc ie w imię Oycá/ y fyná y ducha świętego. *CzechRozm* 267; *CzechEp* 141; *NiemObr* 47; *WujNT* 286, *Ioann* 12/49, *Act* 1/2.

»rozkazanie mie(wa)ć« [*szyk zmienny*] (2):też nápiáli [*w księgach Liber restitutionum*] ácz żadnego ápoftołowie niemieli rofkázania pofiádác przełożeníthwá w práwiech/ wózakże dzifiefyfy kápłani/ mogą wziác práwo mieczowe/ przez ktore mogą mocá wftáwić nowá poſpolitá rzecz *BielKron* 214v, 198.

»rozkazanie pełnić; wypełnienie rozkazania« (1;1): Nie wprowadziła Páná náfzego do támtego kroleftwá pychá świecka/ áni łákomftwo/ áni rofkofzy/ áni dobre mienie: ále pokorá/ vboftwo/ poftufzeńftwo/ y vmartwienie ciáła/ y frototá świecka/ y zelżywość/ dla woley Oycá fwego/ y wypełnienie rofkázania iego. *SkarKaz* 246b, 548b.

»rozkazanie uczynić [komu]« (1): powiedziałwszy to/ y tego też nie zámilczał/ ále y o tym miánowite rofkazanie vczyńił vczniom śwym/ żeby mu byli świádkámi w Ieruzálem/ we wżytkim ludźie/ w Sámáryey/ áż y do oštátku ziemie *CzechEp* 207.

»wziąć ([od kogo]) rozkazanie« = *mandatum accipere PolAnt, Vulg* [szyk zmienny] (5): *BibRadzIoann* 10/18; *RejPos* 149; *CzechEp* 218, 342; Dla tegoć mię miłuiie Oćiec; iż ia kładę dużę moię/ ábych iá zálię wziął. Nikt mi iey nie bierze/ ále ia kładę iá sam od siebie: y mam moc położyć iá; á mam moc zálię wziąć iá. To rofkazanie wziáłem od Oycá mego. *WujNT Ioann* 10/18.

»w rozkazaniu się zachowywać« (1): A s tymże to poselstwm/ á s tymiż to wdzięcznymi nowinámi/ tu odpráwue ten święty Pan do nas zwolenniki swoie/ nic im inego nie poruczáiąc/ iedno to s czym też był odpráwion [...]. Y ták fie w tymże rofkazaniu záchowywáli zázwdy oni święci zwolennicy iego. *RejPos* 118v.

Wyrażenia: »rozkazanie Boga (Ojca), Boże, Boskie« = *imperium a. praeceptum Dei Vulg* [szyk 9:1] (4:3:3); *RejPos* 2; iesli rofkazanie Boże iest żywot wieczny [...]. Tedy dáleko więcey on sam iest żywotem wiecznym. *CzechRozm* 64v. *Cf* »według rozkazania«, »z rozkazania«.

»rozkazanie Pańskie, Pana« [szyk 8:1] (7:2): Iż ia Ezdraż wzyáłem rofkazanie Páńkie ná gorze Oreb/ ábych ízedł do ludu Izráelkiego. *RejPos* 149, 119v; *SkarKaz* 240a. *Cf Wyrażenia przyimkowe.*

Szeregi: »moc i (ani) rozkazanie« (3): *WujJud* 148v; Y nie dał tey mocy áni rofkazaniá sługom swoim Nowego Testámentu/ áby fie ná to święcić mieli/ á onego wftáwicznie zá żywe y zá vmárłe ofiárowáć/ ále tylko vczyć słowá swoiego rofkazał/ á świętościami posługowáć. *WujJudConf* 148v; *WujNT* 286.

»wola a (i) rozkazanie« (2): *RejPos* 2; Nie rad tym namilżych dźiateczek swoich [tj. apostołów] łagodny bárzo oćiec Chrystus Iezus zámucał: y bolał sam bárzo ná to/ iż fię smucili. ále iż Oycá swego wolá y rofkazanie pełnić było potrzebá: nie mógł im w tym dogodzić. *SkarKaz* 548b.

Wyrażenia przyimkowe: »bez rozkazania« (1):

~*W połączeniu szeregowym* (1): Tu maśz włańne y ośobne opifanie ábo znáki haeretyckich y odłzczepieńskich miłtrzew ábo vczyćielow. Pierwży/ z kościołá wychodzić/ y od duchowney zwierzchności y páłterzew odłtępowáć. Drugi vczyć bez ich rofkazania/ poruczenia y posłania. *WujNT* 462.~

»wedle (a. według, a. podług) rozkazania« = *secundum imperium a. praeceptum Vulg* (10): A s tym poselstwm rozefłá do nas Apoštoły swoie/ y dziś rozfýła sługi wierne kościołá swego. A tu nas vcży/ ábychmy obáczáli iesli nam wiernie ípráwuiá to poselstwo/ wedle rofkazania iego. *RejPos* 119v; Dał nam was wżyfłtki Pan Bog zá pomocniki/ y ípráwce tey Winnice swoiey/ [...] dał też pospołu z námi Páłterze tey Trzody/ [...] y potym náśze [!] przeciw sobie miłóć poznawa/ iesli Owieczki nam zlecone/ wedle rofkazania iego páliemy. *KarnNap* A2.

~*Z przytoczeniem* (1): A przeto gđziekolwiek Pan Bog nád námi ípráwue miłóśierdzie swoie/ przydáie też nieco y z ípráwiedliwości swoiey. Iáko kiedy wedle rofkazania Páńkiego/ ktorych odpusćicie grzechy będą odpulżczone. *WysKaz* 22.

Wyrażenia: »według (a. podług) rozkazania Boga, Bożego« = *secundum imperium a. praeceptum Dei Vulg* (3:1): *SeklWyzn* o4v; PAweł Apoštoł Iezu Chrištułow według rofkazania Bogá y zbáwicielá

náffego/ y Chryšťuľá Iezuľá nádzieie nářzey Thimotheuľzowi miľemu řynowi w wierze. *Leop 1.Tim 1/1*; á obiáwiľ czářow řwoich řłowo řwe przez przepowiedánie/ ktore mi ieřł zwierzene wedľug rořkazáňa (*marg*) zlecenia. G. (-) zbáwićieľa nářzego Bogá *WujNT Tit 1/3, 1.Tim 1/1*.

»wedle rořkazania Pańřkiego« [*řzyk 2:1*] (3): Są tedy [*řłudzy kořcielni*] řzáfářzmi řwiátořci Pána Chriřtuľowych/ miedzy ktorymi naznácnieyřza [!] ieřł řwiátořć Ciáľa y Krwie Páńřkiey/ ktorą nie tylko rořdawáią/ ále teř y ofiáruia wedle Páńřkiego rořkazáňa. *WujJud 150v; WujJudConf 156; WysKaz 22*.

Szeregi: »wedľug rořkazania a řłowa« (1): O tych nicz nietrzymam/ ktoryz niechczą rořgrzeľřać řvdzi/ wedľvg rořkazania/ á řłowa bořego/ ale im za grzechy kařą dořić czýnić *SeklWyřzn c4v*.

»wiernie a wedle rořkazania« (1): Y poruczył á zwierzyl řie tego Kořcioľowi řwiętemu řwoiemu á řługom řwoim/ kthorzy ná řię biorą w tym Kořciele iego tákie vrzędy iego/ áby nam tę řwięta wolą iego á to wezwánie á powoľánie iego/ wiernie á wedle rořkazáňa iego obwoľywáli á opowiedáli *RejPos 240v*.~

»z rořkazania« (7):

~*Z przytoczeniem* (1): řłýřząc niewierni řydzowie/ iř P. Chriřtus grzechy odpuřcza/ bluznierzem go zową: iáko y dziř ich nářłádovcy Haeretykowie/ káplány Chriřtuľowe; iř teř oni z Bořkiego rořkazáňa grzechy odpuřzczáia: Ktorych/ práwi/ grzechy odpuřćicie/ řą im odpuřczone. *WujNT 38*.

Wyrażenie: »z rořkazania Bořkiego, Bořego« [*řzyk 3:1*] (3:1): *BielKron 202v*; řtolicá Piotrá ř. po wřzytkim řwiećie przeľořenřtwo máiać řwieći/ y wřzytkich kořcioľow Bořych głową ieřł. Przewoľ Piotr ř. Apořtoľ z rořkazáňa Bořego/ Kořcioľ řzáfżąc nic nie opuřćil: ále po wřzytkim řwiećie przodkowánie miał/ y ma. *řkarJedn 120; WujNT 38; řkarKaz 515a*.

»z rořkazania Pańřkiego« (1): ále nákoniec ták řrodze to zápowiedziano/ iř by y Anyoľ z niebá przyřzedľ/ á chciáľ iny dekreť ferowác á ten odmienić/ by řie teř dořze opowiadaľ iř ieřł z rořkazáňa Páńřkiego/ iuř mu nie kazaľ řadney wiáry dáwác *RejPos 319*.

Szeregi: »za řłaską i z rořkazania« (1): Ten tedy nářwięťřzy řákráment [...] z iego wřzyťkimi Obrzędy/ ia teraz iáko Bořy y Kořcielny [...] řługá/ zá řáľką Páńřką y z rořkazáňa iego/ przy tym dziećięćiu bęďę řprawowaľ *KarnNap Cv*.

»z objawienia i rořkazania« (1): Wiedźiaľ Ian ř. iř řię [*Jezus*] národził/ [...] y řat iuř trzydzieći miał: ále go byľ ielřze nigdy nie widźiaľ: áby iego řwiádeťtwo tym więťřřą moc miało: iř nie ze zmwowy/ nie dla przyiářni/ y záchowáňa/ y towarzyřtwá iákiego/ to o nim mowiľ/ co mowić miał: ále z řřczerego Bořkiego obiáwienia y rořkazáňa. *řkarKaz 515a*.

»z rořkazania a z pořelřtwa« (1): coř my mamy řzec nęďzni niebořąťká/ ielřiře do nas řácy pořłowie przychodźić bęďą/ kthorzy nam czo inřzego przynořić á opowiedác bęďą/ niřli ieřł z rořkazáňa á ř pořelřřtwá twego: ták iákoř ie nam opowiedác raczył: Iř poyďą á iam ich nie pořłal/ bęďą pořelřřřtwo řprawować/ á iam im nie poruczył. *RejPos 240v*.~

»nad rořkazanie« (2):

~*Wyrażenie*: »nad rořkazanie Pańřkie, Pana« (1:1):Co řie doťczye klucřow krořelřřwá Bořego Apořtoľom od páná poďányh. [...] Iáwnie káďdy obáczyć moře iáko bezpráwnie y niezbořnie řzymřcy řiřkupi [...] rořćiaľnęli te klucze náď rořkazánie páńřkie. *WujJudConf 84v; CzechEp 208*.~

W przeni (1) :

Zwrot: »pość na drogę rozkazania« (1): Iż nic nie nie łtáraycie/ gdy poydziecie ná tę drogę rozkazánia mego/ ábyście s sobą mieli iákíe opátrzenie/ iuż ia wżędy opátrzę was *RejPos* 124.

β. *Nominacja na urząd* (1) :

Wyrażenie przyimkowe: »przez rozkazanie« (1): Tego czáfu Diethmár z Czełkíey zímie [...] biskupem piérwzym Czełkim zołtał/ ktory rychło vmárł/ á ná iego mieysce wládził Woyćiechá Libickiego Grábię/ [...] ktory był od Moguntińkiego Biskupá przez rozkazánie Cefárfkie poświęcon. *BielKron* 323v.

d. *To, co poleca się do stałego przestrzegania lub/i powszechnego stosowania; reguła, przepis, zasada, prawo* (746) :

α. *O przepisach, prawach danych przez Boga; constitutio, voluntas Vulg* (694) : Izałz Pan Krytstus Syn Boży rozkazał/ kiedy oleie krzćić/ albo iáko wy mowicie/ łwiećić? A iegli rozkazał/ vkałz rozkazánie iego? *KrowObr* 81v; *BibRadz* 4.Reg 15/5; Bo iegliże cie do tego rozkazánie Páná Krytstufowe przywodzi/ iżci thych łakrámentow á tych łwiátości ciála y krwi łwoiey pożywác rozkáuie/ tedy nie ná tym pilnie obaczay/ że cie tu Pan Krytstus rozkazánim łwoim/ do rzeczy niepodobnych/ áni ku wierzeniu niełufznych/ nie przypáda. *RejPos* 88, 88 marg, 229, 229v [2 r.]; *BiałKat* 256; *WujJud* 220v [2 r.]; ále iż [Jezus] niezákazał/ [...] gdy go o co prołzono y przed nim vpadano: tedy tym łámym rzecz tę vtwierdził. Ktorą też łobie wierni vcźniowie iego máią zá iedno rozkazánie. *CzechRozm* 195, 83v, 94v, 100, 249; *ModrzBaz* 48; Skąd iálne okazánie/ iż one łłowá v Máttheuźá ś. Piycie z tego wżýscy/ łą rzeczne do łámym Apołtołow: o ktorych tu Márek ś. mowi: iż pili z kielichá wżýscy. A ták nie ielt powłzechné rozkazánie wżýtkim Chrzełćijánom. *WujNT* 180; A tu lepák powiedziawłzy: Kto nie robi/ ten też niechay nie ie: tę przyczynę rozkazánia dáie: [...] *WujNT* 719, 80 marg, *Rom* 7/9, 10, *Hebr* 7/16, s. 764 marg, 1.*Ioann* 2/7 [3 r.], 8; *PowodPr* 39, 49; Bo przytymże rozkazánium tákim [tj. trzy razy do roku pokazać się przed obliczem Boga] obiecał im to Pan Bog/ iż gránice ich w pokoju záchowác miał/ gdyby ono rozkazánie iego pełnili. *SkarKaz* 41a, Oooo2v; Dwoie przednieyłze rozkazánia/ vmieráiąc P. *IEZVS* Bog y Pan náłz/ zołtáwić nam łwoim tełtámentem raczył. *SkarKazSej* 664b.

rozkazanie czego [= gdzie podane] (4): Wierny wýcey nie ogládać powinien ná powszechné słowá Bożego rozkazánie niźli ná ofobliwe duchá obiáwienie. *CzechRozm* 240, **5v. *Cf bez rozkazania czego*.

rozkazanie do czego (1): Prozno tełz tego błędu łwego podpierałz/ onym wężem miedziánym/ ktorego był Moizelz z rozkazánia Bożego vtzynył y połtáwił/ ná ktorego pátrząc żydowie od ogniłtych Wężow pokáłáni bráli zdrowie. A tze mu nie to działo? iż było rozkazánie y obietnicá Boża do tego? *KrowObr* 112v.

rozkazanie około czego (2): Rozkazánie około nołżenia bramow ná łzátách/ á dla czego ie miewano. *BibRadz* Num 15 arg; *KuczbKat* 210.

rozkazanie komu (1): A iż wżýtkim to rozkazano [...]: Iđąc po wżýtkim łwiećie/ náuczayćie/ y chrzćicie wżýłtek naród ludzki: [...] Iegli łye kto nie ochrzći/ zbáwión nie będzie. Otóž báczyć mozełz powłzechné rozkazánie káždému/ kto chce być zbáwión. *BiałKat* 256.

rozkazanie na co (1): Ieśliż sie ondzie nie godziło Piotrowi Páná swego niewinnego bronić/ á iákoż sie tobie godzić ma bronić kogo drugiego/ gdybyś ná to nie miał ołobnego rozkazánia Bożego? *CzechRozm* 245v; [*BudArt* b3v].

rozkazanie przez kogo (1): Poštánowił też Lewity w domu Iehowy z cymbały/ [...] według rozkazánia Dawidowego/ [...] bo to było rozkazánie Iehowy przez proroki iego. *BudBib* 2.*Par* 29/25.

rozkazanie o kim, o czym (26): *KrowObr* 225v; *BibRadzPs* 118/128, *Eccli* 17/12; Mieyże się dobrze w Pánu/ ná ktorego rozkazánie o wstáwicznym dowiedowánium w piśmie [...] stáray się ábyś cálem fercem pámiętał. *GrzegRóżn* A3; Rozkazánie o chrzcie iest powfzechné *BiałKat* 256; *WujJudConf* 82, 179v; *BudNT* 1.*Cor* 7/25; *CzechRozm* 191v, 240, 258v; *CzechEp* 116; *LatHar* 127; Nie wšytko złe o czym nie máłz iálnego roskazánia. *WujNT* 123 *marg*; A o pánnách ácz nie mam roskazánia Pánńkiego: wšzakoż rádę dáię *WujNT* 1.*Cor* 7/25, 148 [2 r.], 196, 200, 201, 238 (11); Pogánie nie mieli o miłości ku bráćiey roskazánia od Bogá/ iedno łam rozum: á my ták łurowy/ ták pilny Bogá náłżego o tym mándat mamy. *SkarKazSej* 669b, 677b.

rozkazanie czyje [= komu dane] (2): Co sie wšytko figurowáło w tym roskazánium Abráámowym/ iż mu Pan áz ósmego dnia kazáł obrzezać á oczyścić dzieciátko/ ktore iuz miáło wzyać od tego czáfu wieczne przymierze s Pánem swym. *RejPos* 33v, 32v.

Ze zdaniem przydawkowym referującym treść rozkazu [w tym: aby, żeby, iżby (27), iż (1)] (28): *LubPs* R5v *marg*; *KrowObr* A3v, 64, 112v, 200v [2 r.]; Y to roskazánie mamy od niego/ áby ten ktory Bogá miłuię/ miłował też brata swego. *BibRadz* 1.*Ioann* 4/21, *Ioann* 13/34; *RejPos* 33v, 39, 180v, 333v; *WujJudConf* 211; *RejPosWstaw* [212]v, [413]v; Niemáłz tego w piśmie świętym roskazánia/ żebyłmy Chriřtułá Iezułá wzywáli/ á przeto go wzywać nie mamy. *CzechRozm* 191, 238v, 254v; *SkarŻyw* 260, 435; *CzechEp* 59, 343, 404; *ReszPrz* 51; A ćic ktorzy łą z fynow Lewiego/ vrząd kápłáński przyimuiący/ roskazánie máią áby bráli dzieięćinę od ludu wedle zakonu *WujNT Hebr* 7/5, s. 718, 815, 1.*Ioann* 4/21.

Z połączeniem zdania przydawkowego z przytoczeniem (1): Dał tu [*Pan*] łznupkę onym bogaczom [...]/ iż zápomnieli onego miłofierdzia swego y onego roskazánia Pánńkiego: Iż áby żebrak [...] nie był miedzy wámi/ á był opátrzon według łtanu swego. *RejPos* 68.

Z przytoczeniem [w tym orzeczenie przytoczenia: w imp (13), praes (1), fut (1)] (15): *KrowObr* 110v; Pan to wczynił/ áby się zgodził z roskazánium swym: Nie zátrzymaway płacéy robotnikowi twemu do zaránia *BiałKat* 63v; Rozkazánie Pánńkie iálne iest To czyńćie ná pámiátkę moię. *WujJud* 179v; *WujJudConf* 55; Bo co sie tknie roskazánia tákiego/ gđzieby ták BOG mowił/ wzywać też łobie będzie [*errata zmienia: będziesz*] w potrzebách swych imienia fyná moiego Iezułá Chriřtułá/ tedy [...] *CzechRozm* 191v, 264v; Azaż to nieiest stárodawne roskazánie Bogá onego wšytkich rzeczy łtworzyćielá: nie zábijay. *ModrzBaz* 143v; *CzechEp* 40, 92, 118, 272; *ReszPrz* 108; [*Pierwłze ze wšzech rozkazań iest/ Słuchay Izraelu/ Iehowá Bog náłz/ Iehowá ieden iest. BudArt* b2]. *Cf* »wedle rozkazania«, »nad rozkazanie«.

W połączeniu szeregowym (1): A iegli Pořty/ Iáłmużny/ á Modlitwy rozumiećie/ ktore łą w Kořćiele zwyczáyne/ y dobrymi wczynkami názwáne/ y teć máią wielkie świádectwá/ wtwirdzenie/ roskazánie/ y przykłády w Piśmie *WujJud* 106v.

Frazy: »(tak) jako miał rozkazanie« (2): Potym Abráhám obrzezał Izááká fyná fwego dnia ómego po národzeniu iego iáko miał od Bogá rofkazanie [*quemadmodum praecepit ei Deus*]. *BibRadz Gen* 21/4; *BudBib 3.Esdr* 52.

»jak rozkazanie chciało« = *zgodnie z rozkazem* (1): Lecz to w przód dobrze [*Pan*] právem fwóim obwárował/ Zebychmy słufzné rzeczy iemu słubowáli/ Y tákie którybychmy zás nie záłowáli. (-) By fyé tak Pánu było z przodku obiecało/ Iák iego rofkazánié nam podané chćiało. *ZawJeft* 33.

Zwroty: »wedle rozkazania chodzić« (1): A gdy iuż thák wedle tego rofkazánia Páná fwego [*tj. o wieczerzy Pańskiej*]/ iáko posłufzny fyn iego/ chodzić będyełz/ [...] tedy pewnie wiedz á bądź tego íft/ że [...] *RejPos* 90.

»rozkazanie chować« (1): w iákiey rofkofzy będyełz gdy tę powinność á to rofkazanie będyełz chował Pánu fwemu (*marg*) Iáká íełt rofkofz chodzić w posłufzeńfthwie Pánfkim. (-). *RejPos* 222v.

»czynić przeciw rozkazaniu« (1): A teras cołz wždy rzeczemy pánie gdy fię to tak dzieie/ bochmy czynili przeciw rofkazaniu twemv [*Transgressi enim sumus praecepta tua*] *BudBib 3.Esdr* 8/80[83].

»rozkazanie da(wa)ć; rozkazanie podane« = *mandatum dare, mandare PolAnt; praeceptum dare Vulg* [*szyk zmienny*] (10;1): kázdemu z ofobná dał rofkazanie o bliżnym fwóim. *BibRadz Eccli* 17/12, *Ioann* 13/34; Abowiem Małżeńftwo wftáwiono íełt od Páná Bogá/ ktory [...] rofkazanie dał/ áby mąż z żoną ípolnie á nierozdzielnie z sobą miełzkáiąc/ w miłości w zgodzie żyli. *WujJudConf* 211; *RejPosWstaw* [212]v; *SkarŻyw* 260; Ktory [*Bóg*] też to między infzymi przedtym dawno zá napřednieyfze dał ono Izráelowi rofkazanie [...] mowiac tak do niego: Słuchay Izráelu/ Iehowáh Bog náłz/ Iehowáh ieden íełt. *CzechEp* 272, 59; *NiemObr* 77; *ZawJeft* 33; *WujNT* 361, 1.*Thess* 4/2.

»gardzić rozkazanim« (1): Z kąd fie wielka śmiáłość pokázuie/ y hárdé sobie tych rzeczy duchownych przywłázczańie [...]: á to dla iákiegoś duchownego/ zmyllonego nie onego prawdziwego ponurzenia/ y ciáłá Chríftufowego pożywánia: co czynią gárdząc iego wftáwá y rofkazanim. *CzechRozm* 267v.

»lekce (sobie) (po)wáżyć rozkazanie« [*szyk zmienny*] (5): Zle sobie lekce wáżyć namnieyfze rofkazanie Pánfkie. *RejPos* 33 *marg*, 33; Gdyż Bog náłzę niewdzyęczność iáwnie chce pokárác/ Zechmy fie iáko słufzłzy on niechciály ftárác. Zwłázczá ia ktora mułzę odnieść to karánie/ Com thák lekce wáżyłá Pánfkie rofkazanie/ Nie okázuiąc oycu powinney miłości *HistLan* Dv, F2, F2v.

»odmienić rozkazanie« (1): A tak iam ten wyrok wydał: Aby káždy człowiek kthoryby odmienil [!] tho rofkazanie moje [*mutaverit iussionem*]/ wzięwłfy drzewo z domu iego/ á wydzwignáwłfy ie/ ná nim go wbiwłfy/ áby vmárł *Leop* 1.*Esdr* 6/11.

»rozkazanie odrzucić« (1): Pan Bog miáłto obrázy y pomfty/ iż dla wftáwy ludzkiey oycowfkiey/ rofkazanie iego włafne odrzucono/ pochwalił im to posłufzeńftwo *PowodPr* 43.

»pamiętać na rozkazanie, rozkazanie« [*szyk zmienny*] (3;1): *SeklKat* T2v; *GrzegRóżn* A3; Przeto íełli fie ná duchu rządzącym y pobudzájącym niechce omylić: Pámiętać záwždy ma powfzechne ono rofkazanie Chríftufowo/ o miłości nieprzyációl fwych *CzechRozm* 240; *WujNT* [813] *marg*.

»przestąpić (*a.* przestępować) rozkazanie, wołá rofkazania; przestępca rofkazania; przeciw rofkazaniu występny« = *transgredi constitutiones a. mandatum Vulg; praecepti transgressor Modrz* [*szyk zmienny*] (6;1;2;1): *RejAp* 1; *RejPos* 14v; Záprawdemci dla nich świat ftworzył/ ale gdy Adam

przełtałił rofkazanie moie/ tedyć fię táká sřrówá stálá. *BudBib 4.Esdr 7/11*; ten iż Bogá obcego przyimie/ bálwochwálcą ielt/ przełtępcą rofkazánia Bożego ielt wiáry w łobie Chřiřtyánřkíey nie ma *CzechRozm 13v*; Ile ich tedy ielt przećiw temu rofkazánium [Nie zabijaj] wyłtępných miedzy námi/ tyle ielt w pořrzedku nas przekłęctw. *ModrzBaz 144*; A wy y Boże rofkazanie przełtępuiećie táką obmowá: bo mowi piřmo: nie łádzćie przed czálém *SkarŻyw 100, 261, 502*; *CzechEp 5*; *WujNT Matth 15/3*.

»rofkazania przestrzegać« (1): Do tego przyřzli Chřiřćijánie/ że [...] wolá łzkápe trunkiem przeřięgáć [!]/ niźeli woley y rofkazánia Syná Bożego Iezufá Chřiřtułá [...] przełtrzegáć. *WerGořć 211*.

»rofkazanie rozwiázáć« (1): O którym [zakonie] y to ielczće [Chřiřtus] mowi: Iż ktoby iedno námnieyřze rofkazanie rozwiázáł/ y kák [kust ták] ludzi vczył/ ten ma być názwány námnieyřzym w kroleřtwie niebieřkim *CzechRozm 87*.

»skazić rofkazanie« (1): A wy powiedacie: Ktobykolwiek rzekł oycu ábo máćce; Dar ktorykolwiek ielt zemnie/ tobie fię w pożytek obroći: y nie będzie czcił oycá řwego ábo máćki řwoiey: Y řkáźiliřcie rofkazanie [irritum fecistis mandatum Dei] Boże dla vřtáwy wářzey. *WujNT Matth 15/6*.

»słuchać rofkazania; być pořłufzny rofkazaniu« [szyk zmienny] (2;2): Bądzćieź pořłufzni rofkazánium [perficite voluntatem] iego/ wypowiedźiawřzy fię z towarzyřtwá pořtronnym narodom/ y niewiářtam obcym. *BibRadz 3.Esdr 9/9, *6v*; A oni řkoro zářie vmářł [řędziak]/ ielczće byli gorřzy niřzli oycowie ich: y řłucháiąc rofkazánia Páńřkiego/ inaczey wřzytko niřzli kazał czynili/ idáć zá Bogi obcymi *SkarŻyw 558*; *SkarKazSej 677b*.

»według rofkazania się sprawowáć« (1): iednáć kto fię według onego vřodobánia y rofkazánia BOżego ták ná on czás řpřawowáł: [...] tedy tákí káźdy Bogu przyiemny/ á v ludzi nienágániony bywáł. *CzechRozm 210v*.

»rofkazaniu się (s)przećiwiać« [szyk zmienny] (2): *CzechRozm 264v*; ále iż tákowé miánowiánié [!] zámýka w łobie błáđ nieznořny/ á to z téy przycyny/ iż přáwie iářnie przećiwia fię rofkazánium Bořkiému [contrariatur praecepto divino JanStat 630]. *SarnStat 580*.

»wykroczyć przećiw(ko) rofkazaniu« (2): *BibRadz Lev 4/2*; Iákoź [...] bářzochmy w tym y nie pomáłu wykroczyli przećiwko temu rofkazánium Páńřkiemu/ ábowiem v nářzych miřnych Chřiřćijan/ pijánicow y piáńřtwá plugáwego wřzędźie dořyc *WerGořć 210*.

»rofkazanie wypełnić (a. spełnić)« [szyk zmienny] (4): A wnet okazał w łobie chuć iżby był rad wypełnić oboie rofkazanie iego/ y to co powinien był iemu iáko Bogu řwemu/ y to co powinien był bliźniemu řwemu *RejPos 351, 333v*; *SkarŻyw 260*; *SkarKaz 41a*.

»rofkazanie wziáć« (1): Vwfeliłem fię bářzo/ iżem náłazł z dźiatek twych chodzące w přáwdźie/ iákořmy rofkazanie wźięli od Oycá [sicut mandatum accepimus a Patre]. *WujNT 2.Ioann w. 4*.

»zapomnieć rofkazania« (1): *RejPos 68 cf Z połćzeniem zdania przydawkowego z przytoczeniem*.

»zgrzeszyć przećiw rofkazaniu« (1): Gdiby ktoźkolwiek z niewiádomořći zgrzeszył przećiw ktoremu rofkazánium Páńřkiemu [peccaverit ... ex quibus praeceptis Domini]/ przez ktore co zákázuie *BibRadz Lev 4/2*.

»rozkazanie zgwałcić; zgwałcenie rozkazania« (1;1): ponieważ [papież rzymski] oto w tym rozkazaniu BOZE zgwałcił: á to Szábát odrzuciwszy/ który Bog ná wieki chować rozkazał. *CzechRozm* 71; *CzechEp* 206.

Wyrażenia: »rozkazanie Boże, Boskie, (Pana) Boga (a. Jehowy)« = *iussum Dei, divina oracula* *Modrz*; *mandatum Dei Vulg* [szyk 56:12] (55:7:6): *SeklKat* T2v; *GliczKsiqż* B6v; *KrowObr* 112v, 225v; *RejPos* 14v; Ieśli to iełt rozkazanie Boże/ toć tedy zgrzełzył Sálomon/ który w onym ławnym Kościele ták wiele obrázow y rytych y málowaných nádziáć kazał *WujJud* 47; *BudBib* 2.Par 29/25; *CzechRozm* 13v, 71, 191 [2 r.], 239, 245v; To mamy [...] iáko Boskie rozkazanie rołpomináć/ y do tego wšytkie náłze łpráwy obráćć. A przeto nikim gárdzić niemamy *ModrzBaz* 69, 143v; *SkarŻyw* 100; *CzechEp* 5, 206, 343, 404; *ReszPrz* 108; *WujNT* *Matth* 15/3, 6; *SarnStat* 580. Cf *Wyrażenia przyimkowe*.

»rozkazanie (Pana) Chrystusowe(-o), (Pana (Jezu)) Chrystusa (a. Krysta), Jezusa Chrystusa« [szyk 16:5] (14:6:1): *KrowObr* 87; Bo iełłize cie do tego rozkazanie Páná Kryłtułowe przywodzi/ iżci thych łakrámentow á tych łwiátołci ciáłá y krwi łwoiey pożywáć rozkázauie/ tedy [...] *RejPos* 88; Wiédz teź tedy pewny vmyłł/ rozkazania páná Chryłtułá: który wšytki w obec chrzćić kazał: żeć gdy thy łłowá námienióné Ewányeliéy mówił/ díatek máłych ode chrztu nie oddalał *BiałKat* 258v; *CzechRozm* 191, 240, 246v, 262v; *SkarJedn* 202; *CzechEp* 92, 404; *WerGołc* 211. Cf »wedle rozkazania«, »z rozkazania«.

»mocne rozkazanie« (3): A thák ten wšzechmogácy Pan obaczáiáć to/ iż nędzny człowiek wypełnić onego mocnego rozkazania iego nigdy nie mogł/ áby bliźniego łwego ták miłowáć miał iáko łam łiebie *RejPos* 333v, 284. Cf »z rozkazania«.

»rozkazanie Pańskie, Pana« = *praeceptum Domini PolAnt, Vulg; Domini mandatum Vulg* [szyk 46:10] (52:4): *LubPs* R5v *marg*; ponieważ mamy rozkazanie Pánłkie/ y Apołtołow łwiétych iego/ áb[y]łmy łie wyłtrzegáli od łáłżywych Prorokow *KrowObr* A3v; *BibRadz* *Lev* 4/2, I 113d *marg*; *RejAp* 1; *RejPos* 33 *marg*, 68, 88v, 284; *HistLan* Dv, F2v; *RejZwierc* 259v; *WujJud* 179v, 223; *WujJudConf* 150v, 179v; *BudNT* 1.*Cor* 7/25; Powiedziáł S. Klemens: [...] ale iełt rozkazanie Pánłkie: ábyłmy łię niebali tych co zábijáią ciáło/ iedno tego/ co y dułze wiecznie zatráćić może. *SkarŻyw* 435, 558; Ieśli kto zda łię być prorokiem/ ábo duchownym/ niechże pozna/ iż to co wam piłzę/ łá pánłkie rozkazania. *CzechEp* 116, 116; *NiemObr* 32; *ReszPrz* 51; *WerGołc* 210; *WujNT* 148 [2 r.] 238, [405], 1.*Cor* 7/25, 14/37. Cf *Wyrażenia przyimkowe*.

»srogie rozkazanie« (2): Obacźże wołá y łrogie rozkazanie iego/ iáko ná nas vłtáwicznie wołá/ áby łobie ładen nie czynił báłwáná ładnego/ y podobiełntwá iego. *RejPos* 350, 39.

»woła rozkazania« (1): Iuź teź wiemy co ten nędzny człowiek vczyłnił. Iáko iełt márne zwiedzion od czártá chytrego/ y iáko przestápił wołá rozkazania Pánłkiego *RejAp* 1.

»wykonanie rozkazania« (2): Lecź to odpułzczenie grzechow/ nie náłzemu vżywániu/ áni wykonániu rozkazania Pánłkiego przypíłowáć mamy/ ále mocy tego Sákrámentu *WujJud* 223; *WujJudConf* 223.

»zakon rozkazań« = *Stary Zakon* (1): zakon rozkazań [*Legem mandatorum*]/ [*Chrystus*] wnáukách wypróźnił. *BudNT* *Eph* 2/15.

»rozkazanie zakonne, zakonu« [szyk 4:3] (5:2): Tego świadectwá/ ktorem z piątych ksiąg Moizelzowych przywiódł naydzieisz v Márká Ewángeliŧy powtorzenie. [...] Ktorem łam Iezus Chriřtus fyn Boży/ pokázuię Bogá iednego/ y przednieyřze zakonne rofkazánie. *CzechRozm* 4. Cf »wedle rozkazania«, »z rozkazania«.

Szeregi: »(nie) mandat i (ani) rozkazanie« (2): Niechayże to řadnemu táyno nie będzie/ iż áczkolwiek niektorzy Theologowie/ mándat y rofkazánie o dzieięćinách kładą miedzy przykazániem kościelnym: wřzakoż włániey ieřt przyrodzone y Boskie/ niřli kościelne. *LatHar* 127; *WujNT* 80.

»rozkazanie i nauka« [szyk 6:3] (9): Ieřli tylko kápłani máią rofkazánie y naukę od Pána kryřtuřá/ áby pod dwiemá ofobomá przyimowáli *KrowObr* 200v, 200v; *CzechRozm* 244, 244v. Cf »wedle rozkazania«, »z rozkazania«.

»(ani) rozkazanie i (ani) obietnica« (4): A krotko mowiać ktorzy nie profřzą zwiary niepamiętaiać na rofkazanie y obyętnicę boże y że obyęczał dac oco go prořřim taczy niebędą wyřluchani y grzeřzą/ boga cziniać kłamliwego. *SeklKat* T2v; *KrowObr* 87, 112v [2 r.].

»rozkazanie i obwarowanie« (1): gdyż to ieřt łámego Bogá rofkazánie/ y obwárowánie/ żeby do łłowá iego nic nie przydawano/ áni od niego vymowano *CzechEp* 343.

»rozkazanie i postanowienie« [szyk 3:3] (6): *WujJudConf* 150v; gdyż to ieřt pořtánowanie Boże/ y powřzečne rofkazánie iego: żeby zli byli karáni *CzechRozm* 254v; *SkarJedn* 202; *CzechEp* 404; *NiemObr* 32; álbowiem to ieřt Páńłkie rofkazánie/ y pořtánowanie/ áby dzień był do roboty obrocony á noc do łpánia. *ReszPrz* 51.

»powinnořć a rozkazanie« (1): *RejPos* 222v cf »rozkazanie chować«.

»prawo i rozkazanie« (1): Mąż [...] niechćiał żony zámucáć/ zezwolił ná grzech iey y łkuřřł owocu z ręki iey/ y przeřtápił práwo y rofkazánie łtworzyćiela y dobrodzieiá łwego *SkarŻyw* 261.

»(ani) rozkazanie i (ani) przykłád« (2): Ale o ponurzániu ich niemář nigdziey/ áni rofkazánia áni przykłádu/ ták w łtárym/ iáko y w nowym Teřtámenćie. *CzechRozm* 258v. Cf »bez rozkazania«. [*Ponadto w połáczeniu szeregowym* 1 r.]

»řwiadectwo i rozkazanie« (1): Tu mař iáwne řwiádeřtwo/ y rofkazánie/ nie od tłłowieká/ ále łámego Pána Bogá/ kthory mowi. Nietzyń łobie wřzelkiey ryćiny. *KrowObr* 110v. [*Ponadto w połáczeniu szeregowym* 1 r.]

»ustawa i rozkazanie« [szyk 8:1] (9): Tořz naydzieisz o Trábkách/ o nowym zbożu/ y o kucźkách. [...] Táke y o inřzycy wřtáwách/ y rofkazániach ku łłuzbie Bożey należácych. *CzechRozm* 100, 262v, 264, 267v. Cf »wedle rozkazania«.

»(nie) wola a (i, ani) rozkazanie« (11): Bo gdy przeřtápił wołá á rofkazánie Pána Bogá łwego/ á iadł z onego drzewá zákázanego/ tám iuż wnet řrogi dekret Boży nád nim łie wypeřnił. *RejPos* 14v, 350; á cnotá wřzytká należy ná dobrych vczynkoch/ kthore pochodzą nie z wymyřłu ludzkiego/ ále z woley á z rofkazánia Páńłkiego. *RejZwierc* 259v; *WerGořc* 211. Cf »wedle rozkazania«, »z rozkazania«, »nad rozkazanie«.

Wyrażenia przyimkowe: »bez, (o)procz, okrom rozkazania« (3:3:1): Bo ácz Pan Bog áni dzieiwictwá/ áni vbořtwá nigdy nierořkazał/ á wřzákze ich niemáło naydziemy/ ktorzy bez rofkazánia oboie przyięli. *WujJud* 77.

~ *bez (a. oprócz) rozkazania czego [= gdzie podanego] (2)*: iż wiernemu y prawdziwemu Chryftyáninowi [...] nie godzi fię nigdy/ ani dla fwey włafney prywaty [...]: ani zgoła dla żadney rzeczy procz iálnego y ofoliwego rofkazánia łowá Bożego/ nikogo przesładowác *CzechEp* 27; *ReszPrz* 35.

Wyrażenia: »bez rozkazania Bożego« (1): Iefli mi tefz iefztze chcełz vkázowác ony inłze krzyże/ ktore łami łobie s łwoich głow wymyflácie/ y bes rofkazánia Bożego zádawácie *KrowObr* 239v.

»(o)procz (a. okrom) rozkazania Pańskiego« (3): *MurzNT* 93v; *WujJudConf* 9; Páweł ś. nie ważył fię nic stánowić procz miánowitego rofkazánia Pańskiego. *CzechEp* 116 *margin*.

Szereg: »bez rozkazania i przykłádu« (1): Rzecz iefł pewna/ iż flub ktorzy Mnifzy czynią/ iefł bárzo niebefpieczny/ dla tego/ że bez rofkazánia y przykłádu piłmá ś. fię dzieie *ReszPrz* 35.~

»wedle (a. według, a. wedla, a. podług) rozkazania« = *iuxta praeceptum Vulg, JanStat; secundum praeceptum PolAnt* (61): odktoarei [wiary chrześcijańskiej] dla zadnych lvczkich włtaw/ Synodow/ Concilia/ y Decretow/ do gardła náfzego/ wedłvk rofkazania Syna bożego/ niemamy odftapyc *SeklWyzn* g4v; Y zowiem ie dobrimy vczinki dla tego że łą od dobrego páná Boga rofkazane abifmy ie czynili Item yłz ie pan Bog odnas przyimuie zadobre gdi ie czynimy wedluk iego rofkazania *SeklKat* D3v, Fv; *RejKupSekl* a4; *MurzNT* 3v; *KrowObr* 118v; ktożby łnas ták był łzalony/ ktorzyby miał żonę/ dzieci opuścić/ ktore łam Pan Bog vmiłował/ y nam toż rofkazał/ á ku niecnotliwey niewieście przyłtác/ álbo ciáło y krew Páńkie nie według rofkazánia iego brác *BielKron* 234; *RejAp* 131, 175v; *RejPos* 181, 235, 302v; Skarbem thwoim łzáfuy według rofkazánia nawysłzego/ á będziec pożytecznieyfzy niżli złoto. *BudBib Eccli* 29/14.

~ *Z przytoczeniem* (2): Przetoście ich słuchác byli powinni: wedle rofkazánia Páná Chriftułowego: Cokolwiek wam powiedzą álbo rofkaza/ to czynćie: ále wedle ich vczynkow łie niełpráwuycie. *WujJud* 7v, 152.

W przeciwstawieniach: »wedle rozkazania ... wedle swowolenłstwa, swowolnie« (2): ktorzy márnie á plugáwie á łprofnie obchodzimy thy łwięte dni twoie/ nie wedle woley ani wedle rofkazánia twego łwiętego/ ále wedle łwowolenłtwá thego márnego ciála náfzego *RejPos* [226]v, 194.

Wyrażenia: »według (a. wedle) rozkazania Bożego, Boskiego, Jehowy« = *iuxta verba Domini PolAnt* [szyk 15:1] (14:1:1): Ten bliźni/ ktoregom obraził/ iefli go profzę/ a chcę mv dofić vczynić/ zapłácić łzkodę/ y przeprołić/ ma mi wedłvg rofkazania bożego odpvłcić *SeklWyzn* c4, b4, d2v; *SeklKat* D3, K2, X3v; tego nyemála potrzebá yełt/ áby [rodzice] dzyeci łwe karáli/ wodzow im nye bárzo popułłczáli/ á czynili to według rofkazánia Bołkyego *GliczKsiqż* F7; *KrowObr* 184v, 187; Ten łtroy [nausznicá złotá] ktory tu przypomina/ ná on czas był połpolity: A włzákże nie dla tego fię włpomina ábychmy to łobie dla przykłádu bráli/ y owłzem według rofkazánia Bożego/ vbiorow á łtroiow zbytecznych wyłtrzegác fię mamy *BibRadz* I 13b *margin*; *WujJud* 235v; *WujJudConf* 15v; *BudBib 2.Par* 29/15; *CzechRozm* 171v, 210v; *WujNT* 393.

»według (a. wedle, a. wedla, a. podług) rozkazania (Pana) Chrystusowego, (Pana Iezu) Chrystusa (a. Krysta)« [szyk 7:1] (5:3): ale my mamy czvć/ wedłvg rofkazania Chriftvłfa miłego/ bo niewiemy czáfv/ dnia/ ani godziny/ niemoczy y łmierci náfzei *SeklWyzn* e2v; *KrowObr* 4, 179, 195; *BialKat* 261; *WujJud* 7v, 216v; y mieyłce iedno/ ktore *Montem pietatis* náfzwáli wynáleżli/ ná ktorym wedla

rozkazania Pána Chrytufowego potrzebującym ludziom pieniędzy darmo bez wšelakiej lichwy pożyczaią. *ReszHoz* 128.

»wedle (a. wedla, a. według) rozkazania Pańskiego, Pana« (8:2): Przybytek w Sálomonowym kościele był/ gdzie sie kápłani w on czas wedle rozkazania Pánkiego/ á wedle zwyczáiow swoich ná modlitwy y ná ofiary [...] fchodzili. *RejAp* 175v; *RejPos* 90, 194, 243v; Dofyc thobie wiedziec zes okrzczon w imię Oyczá y Syná y Duchá fwiętego/ wedle rozkazania Pánkiego. *RejZwierc* 196v, 82v; *WujJud* 152; á nas tak rzędzić á fprawowác y miłowác rącz/ iáko wierne poddáne swoie/ ktorzy opuściwzy márnny wymyfl światá tego/ to co Bogu/ Bogu/ á co Cefárzowi to Cefárzowi wedle rozkazania Pánkiego zázwdy záchowác chcá/ y záchowuią. *WujJudConf* 18; *ReszPrz* 107; *SkarKazSej* 697a.

»wedle rozkazania świętego« [szyk 1:1] (2): przez ktore [miasto Jeruzalem] włánie rozumieć mamy kościoł iego fwięty/ w ktorym sie iego chwálá wfátawiczyne dzyeie/ wedle woley á fwiętego rozkazania iego. *LubPs* N; *RejPos* [226]v.

»wedle (a. podług) rozkazania zakonnego, zakonu« = *iuxta praeceptum legis Vulg.* *JanStat* [szyk 4:1] (3:2): Zupełne też offiary offiariuią Pánu ná kázdy dzień ráno y wieczor: y wonną máść fprawioną podług rozkazania Zakonu *Leop* 2.Par 13/11; *RejPos* 215; Bo nieprzyzedł był pfowác zakonu ále pełnić przeto wedle rozkazania zakonnego/ zprzálnym y zwinem ftarą Pálchę fprawowál/ y zázraz zprzálnego y zwiná [...] nową vczniom podał. *SkarJedn* 247; *LatHar* 727; gdyż wedle rozkazania zakonu od wšelkiej krwi wftrzymawáią sie wfzyscy Zydowie. *SarnStat* 257.

Szeregi: »wedle myfl i (a) rozkazania« (2): *RejPos* 241; Ale iuz pátrz ná ty proroki Heliafze/ Awenyeliki: gánią chrzeft máłych dżiatek/ powiádaiąc iz nie iest wedle myfl y rozkazania pána Chrytufowego *BialKat* 261.

»według rozkazania i nauki« (2): Kthore poftánowienie [...] Sylwefter pierwzy [papież] [...] złamał/ y wfzyftkiej kxięzey záfie rozkazał/ áby koždy żonę swoię włánná miał/ y mięfkał fnią/ według rozkazania Duchá fwiętego/ y náuki Apoftołfkiej. *KrowObr* 230, 200.

»według upodobania i rozkazania« (1): *CzechRozm* 210vcf »według rozkazania się sprawowác«.

»według ustawy i rozkazania« [szyk 4:1] (5): Abowiem flugá kościoła fwiętego/ kiedy fluzy y tzyni/ wedlug wfstawy/ y rozkazania Syná Bożego/ maca álbo polewa dziecię wodą/ y mowi tak. *KrowObr* 46v, 190, 195; *RejPos* 57; *WujNT* 393.

»(nie) wedle wolej a (i, ani wedle) rozkazania« (3): *LubPs* N; *RejPos* [226]v; Lecz iefli on był pochwalon od pána ktorego kradł: iákoż dáleko wiecey Bogu fię podobáią/ ktorzy wedle woley y rozkazania iego/ dobrá pánkie vbogim rozdawáią. *WujNT* 262.Cf »wedle rozkazania chodzić«, »według rozkazania się sprawowác«. ~

»z rozkazania« (43): *LubPs* aa6v; Gdyż to kázdy powinien z rozkazania iego [Pana]/ Mieć w wćiwości mátkę y oycá swoiego. *HistLan* F2; I dla tego do tey wiary powinniśmy ftroiákiego powinowáftwá. Naprzod z rozkazania. Bo rozkazał Pan Chryftus fą [lege: sam]. Abyśmy weń wierzyli. *BialKaz* F4; *CzechEp* 336; *ArtKanc* M4.

~ *Wyrażenia*: »z rozkazania Bożego, Boskiego« [szyk 17:4] (17:4): *SeklWyzn* b4; Mazanie oliwą albo flinamy to nie iest zuftawy bożey/ tocz nie pomoże a też fnacz nie záfkodzy bo to nie iest

zrozkazania bożego. *SeklKat* V2, I, L4v; *GroicPorz* C3, pp; *KrowObr* A3v, 85 [2 r.], 90v; *OrzQuin* N; Abowiem Zydowie (z rozkazania Bożego) z wieczorą dnia szóstego/ mieli poczynąć Sábát *LeovPrzep* 14v; *KuczKat* 105; *CzechRozm* 231v; Odprawiwszy Krzeft/ pomázuie mu Káplán wierzch głowy Krzyżmem świętym [!] (iáko to w ftárym Zakonie Krole y Káplány z rozkazania Bożego pomázywano) ná znak tego/ że [...] *KarnNap* C; *SkarJedn* 113; To święto [*Kuczki*] Zydowie od síodmego dnia Pázdzierniká przez cały tydzień obchodzili z Bożkiego rozkazania *WujNT* 337, 39; *SkarKaz* 314b, 453a; *VotSzl* A4v.

»z mocnego rozkazania« (1): gdyż to miedzy nimi było z mocnego rozkazania Páńského/ iż żáden z nich nie mógł nigdy małżeńtwá poślubić sobie/ iedno zázwdy z narodu swego *RejPos* 271v.

»z rozkazania Pana Krystusa, Pana Chrystusowego« (1:1): *KrowObr* 119v; iż święthóść pomázowania Oleiem świętym Apóstołowie niemocnym rozdawali: co czynili z rozkazania Pána Chrytuśowego *BialKat* 381v.

»z rozkazania Pańskiego« [szyk 8:1] (9): Kładziono tych [*chlebów*] zroskazania páńskiego co fobbota dwanáście na ftole do tégo zgotowanym *MurzNT* 53v; *LubPs* K; *KrowObr* 178v; *LeovPrzep* 12; *RejPos* 213, 214v, 271v; O którym oštátnim mázaniu Święty Iákub Apóstoł/ z rozkazania bez pochyby Páńskiego ták vczył Kościoł Pána Chrytuśow. *KarnNap* E4; *WujNT* 262.

»z zakonnego rozkazania« (1): Wípomni ná twoie wzdychánia/ W dzień Páńskiego obrzezánia/ Z zakonnego rozkazania. *LatHar* 496.

Szeregi: »z nauki i (z) rozkazania« [szyk 2:1] (3): którą offiárę [...] kościoł Boży znáuki y z rozkazania Páńskiego Bogu Oycu niebieskiemu vftawitznie ma offiárowác *KrowObr* 178v, 106v; *RejAp* 72v.

»z woley a z rozkazania« (3): Bo nie rozumiey ábyć tho pímo gánić miáło cokolwiek vczyniř ku czći Pánu swemu/ á zwálzczá tho co iest z woley á z rozkazania iego *RejPos* 119v; *RejZwierc* 256v; *RejPosRozpr* c4.~

»przeciw(ko) rozkazaniu« = *contra iussum Modrz* (4): Otóz obác/ że pan przeciwko swému rozkazaniu nic nie vczynił przeciwnégo *BialKat* 63v.

~ *Wyrażenie*: »przeciw(ko) rozkazaniu Bożemu« = *contra Dei iussum Modrz* [szyk 2:1] (3): *WujJud* 197; *ModrzBaz* 143v; řzpecić teraz twarz potrzebá/ która się przeciw rozkazaniu Bożemu/ bielidły y rumienidły y innymi przypráwy málowálá. *SkarŻyw* 140.~

»mimo rozkazanie« (1): A nákoniec zákázował przy tym Bog/ y małżeńskiego z ludźmi rozney religiey řpowinowáceniu: [...] Mimo to rozkazanie/ gdy Sálomon nábrał w małżeńtwo ábo w mieřkánie/ cudzego nabożeńtwá białychgłow: tym lámym pímo S. dawa przyczynę vpadku iego. *PowodPr* 39.

»na rozkazanie« (1):

~ *Wyrażenie*: »na rozkazanie Boże« (1): Báran on ktorego synowie Izráelřcy ná rozkazanie Boże raz w rok pożywáli/ nie odmieniał ci sie/ áni řmáku innego ná się brał *CzechRozm* 261v.~

»nad rozkazanie« (9): *BielKron* 462v; *BudBib Iudith* 9/2; Bo iefli się czego innego nád rozkazanie iego domyřlác będziefř/ łáiki iego y Bożey mieć nie będziefř. *CzechRozm* 239.

~ *Z przytoczeniem (1)*: Bierzcie/ iecście/ kędy nieprzydał wżycy/ choiaście wy to z rozumow fwoich przydali Wemfzalech walfzych nád rofkazanie Boże/ gdzie pan mowi: Nieprzydaway/ ani vmnieyfzay. *KrowObr* 202.

Wyrażenia: »nad rozkazanie Boże« (2): *KrowObr* 202; Ci [bogowie] ktorzy fą od ludzi zmyfleni y wczynieni nád wołą y rofkazanie Boże/ fą rozmáiici. *CzechRozm* 6.

»nad rozkazanie Pańskie« (4): A což onego Saulá zniřczyło iedno iż łobie nową ofiarę wymyflit/ nád rofkazanie Páńskie? *RejZwierc* 260v; *WujJudConf* 9, 151; *CzechRozm* 251v.

Szereg: »nad wołą i rozkazanie« (1): *CzechRozm* 6 cf »nad rozkazanie Boże«.

αα. *Ogól prawa Bożego, wszystkie przepisy obowiązujące wiernych, też Dekalog (sg w funkcji pl) (389)* : *WróbŻołt* nn6; A on wołą fwoię oznaymit łalkáwem rofkazaniem fwoiem wfšem nam potomkom przodkow nálfych *RejPs* 217, 27v, 114v, 176 [2 r.], 181v [2 r.], 183, 188v; Yego łamego chwalic/ w duchu y wprawdzie/ á wřpomagac bliźnego fwego dla fwiętego ymięnia y rofkazania iego. *SeklKat* F; *RejKup* o8v, aa3; *LubPs* E3, H4, aa5, aa5v, aa6v (14); Otom záwždy požádał rofkazania twoich: w řprawiedliwořci twej obżyw mię. *Leop Ps* 118/40, *Deut* 30/14, *Ps* 118/47, 78; *BibRadz Ps* 118/127, 143, 151, *Tob* 3/4, *1.Tim* 1/5; *RejAp* 196v; *RejPos* 188v; Te (fą) rofkazania ktore rofkazał Iehowá Moizęfzem do finow Izráelowych [*praecepta quae praecepit Dominus per Moseh ad filios Israel*] ná gorze Synái. *BudBib Lev* 27/34; Bacž iż rofkazań twoich rozmiłowałem fię Iehowo *BudBib Ps* 118/159; *BudNT 1.Tim* 1/5; A ktobykolwiek rozwiázał/ iedno namnieyfze z rofkazania tego/ y wczýłby ták ludzi/ ten namnieyfzym názwány będzie w kroleřtwie niebieskim. *CzechRozm* 90v, 97v [2 r.], 99, 99v; *KochPs* 35, 154, 171, 181, 182, 186; Ieřtemći ia przychodniem ná źiemi/ nie zákrzywáże rofkazania twego przedemną. *CzechEp* 124; *LatHar* 20, 344; Vdam fię tedy do Pánow/ y będe ich vpominał. Oni bowiem poználi drogę Páńfką/ y rozłádek Bogá fwego. Aliřci y ci węřpołek/ ieřzče bárźiey złamáli iářzmo/ y potárgáli zwiáłki (rofkazania mego) *PowodPr* 8.

rozkazania do kogo (2): wczynit go [Bóg Mojżesza] zacnym przed Krolmi: Temuć dał rofkazania do ludu fwego [*iussit illi ad populum suum*]/ wkázuiać mu chwałę fwoię. *BibRadz Eccli* 45/3; *BudBib Eccli* 45/3.

Ze zdaniem przydawkowym referującym treść rozkazu (1): gdyž dał rozumieć káždemu wołą náuki fwoiey á rofkazanie fwoie/ iáko fie ma w fwey powinnořci záchowác *RejPos* 44.

W połączeniach szeregowych (27): *LubPs* hh3; *Leop Deut* 30/16, *3.Reg* 3/14; *BibRadz 3.Reg* 8/58, *2.Esdr* 1/7; [Pan Bóg rzekł do Mojżesza:] powiemći rofkazanie fwoie/ řłuzby Boże y řády. *BielKron* 32v; iż ácz był dan klucz Apořtołom y ich potomkom álbo namieřtnikom do miłofierdzia Páńfkiego/ ále nie inákřzy/ iedno áby przepowiaćáli Ewanyelią/ tho ieřt/ řzczyřą wołą/ rofkazanie á poruczenie Páná fwego. *RejAp* 77, 90v, 110v; řłuchay iákie ieřt błogořłáwieńřtwo thu zořtáwiono tobie/ ieřli będzyleř řtał przy woley/ náucze/ rofkazaniu/ á przy řzczyřych řłowiech Páná fwego *RejPos* 79v, 14, 126, 295, 333, 335, 338, 339v; *RejZwierc* 184v, 192v; *WujJud* 186v; Ieřlic nowe przymierze dać miał/ tedyć pewnie nie bes náuki/ ábo wřtaw/ ábo rofkazania nowego/ ná ktorymby ono przymierze záwiřło. *CzechRozm* 92v, 85v, 87, 98, 98v, 99v; Toć ták Moizęfz o řłowie Bożym/ to o zakonie y o wřzytkich wřtáwách y rofkazaniach Bożych nápiřał/ zálecaiać ie: y wřzytko řzczęřcie/ wřzytek grunt/ pewnoř y zacnoř w nich zářádziać y pokłádaiać *CzechEp* 113.

Fraza: »jako jest rozkazanie [czyje]« (2): ták iż nie tędzy záchowywamy wŕzytki powinności ſwoie/ iáko ieſt wola á rofkazanie Páná náſzego *RejPos* 64, 206.

Zwroty: »chodzić w rozkazaniu, wedle (a. wedla) rozkazania, pod rozkazaniem« = *in praeceptis ambulare PolAnt* [szyk zmienny] (4:2:1): Kthoryby chodźił w rofkazaniu moim/ á ſtrzegłby ſądow moich/ áby czynił prawdę/ Onći ieſth ſpráviedliwy *BibRadz Ez* 18/9; Słuchayże dáley/ iż gdy ſie iuż thá niewiáſtá wſpokoila ná oney pułzczy/ tárgnął ſie ſmok ná potomſtwo iey/ ktore oná ſobie rozmnożyła wiernemi á prawdziwemi náukami ſwemi/ [...] to ieſt ktorzy chodzili pod rofkazaniem Pánkim/ á mieli zá ſobą ſwiádectwo Páná ſwego. *RejAp* 104v; A ſtáray ſie pilno kędy możelz/ ábyś chodźił wedla woley iego/ á wedla rofkazania iego/ á záchował iáko nawięcey mógł/ to ſwięte w pominanie iego/ w ſtáley miłóſci iego/ y bliźniego ſwego. *RejPos* 232v, 116, 141; *GrabowSet* K4; Day nowe ſerce y nowego ducha: á oddal kámienne/ á day mięſiſte ſerce: á ſpraw to/ ábychmy chodzili w rofkazaniu twoim: ábyſmy ludem twoim nigdy być nie przeſtáli/ á ty Bogiem náſzym zázwždy zoſtawał. *SkarKaz* 3v.

»chować (a. zachow(yw)ać) rozkazania(-e)« = *servare mandata PolAnt, Vulg; custodire praecepta PolAnt; servare praecepta Vulg* [szyk zmienny] (24): *LubPs* aa4, aa5 marg; Ktho powiáda iż Bogá znam á rofkazania iego niechowa/ kłámca ieſt/ y wnim prawdy niemáſz. *KrowObr* 45; W káżdey ſprávie dobrej/ bądź wmyſłu ſtátecznego/ abowiemći to ieſt záchowywáć rofkazania [*hoc est custodia mandatorum*]. *BibRadz Eccli* 32/24, *Deut* 4/40, 13/4, 18, 28/15, 3.*Reg* 6/12 (9); *RejAp* 193v; *CzechRozm* 49, 87, 94v, 99v; iedno ſtrzelźcie a wczynkiem wypełniaycie zakon Boży/ á miłuycie Páná Bogá wáſzego á chowaycie rofkazanie iego we wŕzytkich ſprávách wáſzych. *SkarŻyw* 503; *CzechEp* 114, 119, 271; Ieſliż przykazania moie záchowacie/ będziecie trwáć w miłóſci moiey. iákom y ia záchował rofkazania Oycá mego *WujNT Ioann* 15/10, 1.*Tim* 6/14, s. 845.

»czynić, czyniący rozkazanie(-a) (a. wolę rozkazania)« = *facere mandata Vulg; facere praecepta PolAnt* [szyk zmienny] (10:1): *RejPs* 104v; *Leop Deut* 30/8; Zgárdźicieli memi wŕtháwami/ y práwy memi będzie ſie brzydźila duſzá wáſzá/ thák iż nieczyniąc wŕzytkiego mego rofkazania/ zgwałćicie przymierze moie. *BibRadz Lev* 26/15; *BielKron* 45 [2 r.] 114v; *RejAp* 191; *RejPosWiecz*² 93v; *BudBib Deut* 27/10; Z litoſci twéy iam żyw: zakon twóy moie kochánié. Pomſci krzywdy méy/ niech ia twé czynię rofkazánié. *KochPs* 182; A kto kiedy czyniący rofkazanie Bożé opuſzczony ieſt? *SkarKaz* 551a.

»(u)czynić doſyć rozkazaniu« = *facere praecepta PolAnt* (7): *BibRadz* *4, *Lev* 26/14, *Num* 15/22, 1.*Par* 28/7; á ſtáray ſie [...]/ ábyś czynił doſyć woley/ náuce/ á rofkazaniu ſwiętemu iego. *RejPos* 14, 11, 88v.

»(po)dać rozkazanie(-a); podane rozkazanie« = *dare mandata PolAnt, Vulg; iubere, praecipere PolAnt; traditum mandatum Vulg* [szyk zmienny] (9;3): *LubPs* hh3; *BibRadz Num* 15/23, *Eccli* 45/3, 20; *RejPos* 333; TOć mowi Pan/ Iam wywiodł lud ten z niewoley/ y podałem mu rofkazanie przes ſługi moie proroki ktorzy oni ſłucháć nie chćieli/ ále odrzucili rády moie. *BudBib 4.Esdr* 2/1, *Eccli* 45/3; *CzechRozm* 98v, 99; *CzechEp* 281; *LatHar* 120; Boby im lepiej było nie vznáć drogi ſpráviedliwoſci/ niźli poznawſzy/ wroćić ſię ná zad od podánego im rofkazania ſwiętego. *WujNT 2.Petr* 2/21.

»rozkazania, o rozkazanie nie dbać« [szyk zmienny] (1:1): *RejKup* Bv; Gwałtownicy prawdy á fłowá Bożego yedno thu pożytkom folguią/ nic nye dbáiąc woley á rofkázánia Páná fwego. *LubPs* bb5 *margin*.

»lekce (sobie) ważyć rozkazanie; lekkie poważenie rozkazania« (2;1): *RejAp* 11; A iáką też niewiernym frogóść á niełáfkę okázowác ma ktorzy go tu ná fwiecie znác niechcieli/ á lekce łobie ważyli fwiętą wola iego/ á rofkázánie iego. *RejPos* 5v; *RejZwierc* 184v.

»naśladować, naśladowący rozkazania« [szyk zmienny] (4:1): *RejPs* 175; Gdym tedy po fferokości fwyátá tego chodził/ A izem fie od woley twej ni w czym nye vwodził/ S pilnoścya nálládujący rofkázánia twego/ Belpyeczenem zázwdy bywał od wflytkyego złego *LubPs* bb, bbv, bb2 *margin*; iefli bédziefz nálládownał woley á rofkázánia Páná fwoiego [...]: tu nie tylko człowiek [...]/ ále y żadna moc áni zyemfka áni piekielna nád tobą mocy mieć nie może. *RejPos* 39.

»w niwecz obrocić rozkazanie« (1): W niwecz obroćiliście rofkázanie Boże/ dla wftawy wáfzey etc. *CzechEp* 117.

»odrzuć (a. odrzucać) rozkazanie(-a)« [szyk zmienny] (3): *RejPos* 149; *CzechRozm* 100v; A pan Chriřtus łam łamentuiąc ná złe żydy: ktorzy/ odrzuciwfzy rofkázanie Boże/ żyli wedle wftaw fwych: iáko teraz czynią Kátholicy Rzymfcy/ ták mowi: [...] *CzechEp* 117.

»odstąpić (a. odstępować), odkroczyć, wystąpić od rozkazania; odstąpić rozkazania« [w tym: wystąpić a odkroczyć (1)] [szyk zmienny] (9:1:1;5): A iefli by też ćiktorzy zá iego fprawą poniem oftáną chćieli iáko odstępić rofkázánia iego [...]. Będę ie kárał łáfkáwie *RejPs* 132v, 25, 193v; Iáki fthrách á boiaźń przychodzi ná ti wfzytki/ ktorzi namniey odstąpią od woley/ á rofkázánia páná Bogá fwego. *LubPs* T5v *margin*; Iáko też Dawid woła/ iz to káždy przekłety wiecznie/ kto odstępuie od rofkázánia thwego. *RejPos* A5, 89v [2 r.], 119v, 263v, 314v, 338, 346, 350; *CzechEp* 131, 207.

»opowiedać rozkazanie« = *praedicare praeceptum Vulg* (3): *LubPs* B2; ták tezf fwoim zwolennikom rofkazał/ áby opowiedáli nie wola fwoie/ áni wola [!] kogo infzego/ ále wola y rofkázanie Syná Bożego Páná Iezu Kryřtá. *KrowObr* 43; A ia lepak poftánowionym iefł krolem od niego nád iego fwiętą gorą Syon: oppowiedáiąc [!] rofkázanie iego. *Leop Ps* 2/6.

»opuścić (a. opuszczać) rozkazanie(-a)« = *derelinquere a. negligere mandatum Vulg; derelinquere praecepta, relinquere mandatum PolAnt* (5): *RejPs* 56; Nie iam zázburzył á záfmućił lud Ifraelfki/ ále ty/ y dom oycy thwego/ żeście opuścili rofkázánia Pánfkie/ á wdáliście fie zá Báálím. *Leop 3.Reg* 18/18; *BibRadz 2.Par* 7/19; *BudBib 4.Esdr* 1/34; A prozno mi fłużą/ vcząc náuk/ rofkazań człowieczych. Bo opuścifwzy rofkázanie Boże/ trzymaćie wftawę człowieczą/ vmywánia konewek/ y czałz/ y inych podobnych (rzeczy) wiele czynićie. *BudNT Mar* 7/8.

»pamiętać na rozkazania(-e), rozkazanie« = *memorare mandatorum, memorem esse praeceptorum Vulg* (3:1): Bo fínadz pámiętáiąc ná rofkázanie twoie zázwdy mię mierziáły niefłufne fprawy ludzkie. *RejPs* 22; *BibRadz 4.Esdr* 3/33, *Sap* 16/6; *WujNT 2.Petr* 3/2.

»pełnić rozkazanie, rozkazania (G sg); (wy)pełnienie rozkazania« = *facere mandatum Vulg; facere praeceptum PolAnt* [szyk zmienny] (10:1;3): á ták ty mnie moy pánie prořfę racz odziwić łáfką miłofierdzia twego/ ábych fie mógł vpełnie náuczyć pełnić rofkázánia twego. *RejPs* 181; *LubPs* N3, ccv; A thy náwroćiz fie/ y słuchać bédziefz głofu Páná Bogá twego/ y czynić á pełnić the wflyřtkie rofkázánia kthore ia przykázuię tobie dziřia *Leop Deut* 30/8; *BibRadz Lev* 26/3; *BiałKat*

131; *CzechRozm* 82, 248; *ArtKanc* Q20 [2 r.]; *GrabowSet* R2v; *LatHar* 45; Náuki/ vftáwy/ y przykazánia ludzkie tu fą potępione/ ktore ábo fą przeciwne Bozkiemu przykazánium/ ábo fą prózne y niepożyteczne ku zbudowánium/ ábo ku wypełnieniu Bozkiego rozkazánia. *WujNT* 151; *SkarKaz* 41a.

»pilnować, (być) pilen, pilnujący rozkazania« = *attendere mandato a. praecepto PolAnt* [szyk zmienny] (3:11:1): ábowiem gdy bych ia był pilen rozkázánia twego świętego nigdy by mię żadny wftyd niemogł obruflýć. *RejPs* 175v, 180v, 187v; *LubPs* Z5, aa4v, aa5 marg; *BibRadz* 2.*Esdr* 9/34; *RejAp* 193; KTo záchowyywa zakon/ obfite czyni ofiáry á ktory pilen rozkazánia/ ofiáruie ku zbáwieniu. *BudBib Eccli* 35/1, 2.*Esdr* 9/34; *CzechRozm* 112v, 238v; *KochPs* 181; *CzechEp* 114; Abráám fprawiedliwy/ iz woley y rozkazánia Bożego pilnował y pełnił ono/ był ták błogostáwiony od Bogá *KolakSzczęśl* C3.

»podać pod rozkazanie; być poddan rozkazaniu« (1;1): Dayże mi yełfcze przydz Pánye k they vmyeyętności/ Bych ząwždy ták náfládował dobroći cíchości/ Gdyżem poddan rozkazányu twey fwyętey miłości. *LubPs* bb2; *BibRadz* *4.

»przestępować (a. przestąpić) rozkazanie; przestąpienie rozkazania« = *transgredi sermonem PolAnt* [szyk zmienny] (3;1): By mi też Bálák dał dom pełny fwoy srebrá y złotá/ tedy ia rozkazánia Pána Bogá mego przestąpić nie mogę/ ábych miał co ábo więcej ábo namniey czynić. *BibRadz Num* 22/18; *RejPos* 30, 180v; Wfzákże ia nie ieftem od tego/ żeby Bog/ ktory obiecał lud fwoy Izráelfki/ gdyby przestępował rozkazánia iego/ zwierzęty frogiemi kárác *CzechRozm* 114v.

»(nie) (u)słuchać (a. nie przesłuchać) rozkazania; (nie) być (a. będący) posłuszen, nieposłuszny rozkazaniu« = *oboedire imperio Vulg; audire praecepta a. voci PolAnt* [szyk zmienny] (9;7:1): bo nas wiele ktorifmy fię ftali złemj dziecmi a nieposłufnemi Synmi wolei a rozkazaniu iego *RejKupSekl* a4v; Abych ni w czym nie przesłuchał rozkazánia twego/ Owflfem go ząwždy nych ftrzegę z vmyfltu ftálego *LubPs* aa5; *Leop Deut* 30/2; *BibRadz Iudic* 2/17, 2.*Reg* 18/12, 2.*Esdr* 9/29, *Tob* 3/5; *RejPos* 3v, 63v, 79v; *WujJudConf* 157; Ale fię oni hárdzie fprawowali/ á nie słucháli rozkázánia twego/ owfzem grzezfyli przeciw fądom twoiem *BudBib* 2.*Esdr* 9/29; *KochPs* 134; Chwalćie Pána y wy Anyołowie iego/ w síle potężni/ przykazánie iego pełniący/ rozkazánium iego posłufzni będący. *LatHar* 563; *WujNT Matth* 23 arg; *PowodPr* 6; á my głofu P. Bogá náłzego do ktorego was pošyłamy/ fluchác będziem: áby nam było dobrze gdy vfluchamy rozkazánia P. Bogá náłzego. *SkarKazSej* 657a.

»podług (a. wedle) rozkazania się sprawować« [szyk zmienny] (3): *MurzNT* 93v; Ale to nie należy ná owce y poddáne fądzić/ ieśli fie Pálterz podług rozkazánia Pánfkiego fprawuie álbo nie. *WujJud* 152; *WujJudConf* 152.

»w rozkazaniu, przy rozkazaniu stác; stały w rozkazaniu« [szyk zmienny] (2;1;1): *LubPs* Z5; kto fie Bogá boi/ A w iego rozkazánium ząwždy mocno ftoi. Tego niebo ni zła myfl nigdy nie vniefie *RejWiz* 129v; *RejPos* 79v, 284.

»strzec (a. przestrzegać, a. przystrzegać), strzegący rozkazania (rozkazań) (a. wolej rozkazania)« = *custodire mandata a. praecepta Vulg, PolAnt; observare mandata Vulg* [szyk zmienny] (31:2): *RejPs* 180; Tákjemu ia błogofłáwić będę ná czas káždy/ Bo zá to iz on pilnye ftrzegł rozkazánya mego/ Vkażę mu práwą drogę do zbáwyenya yego. *LubPs* N3v, Y2, aa5, aa6, bb3, bb6v, hh3; *Leop Deut* 30/10, 30/16, 3.*Reg* 3/14; *BibRadz Lev* 26/3, 3.*Reg* 8/58, 11/34, 38, 1.*Par* 28/8 (10); *RejAp* 103v,

104, 121v; ále owłzem błogofławieńfzy ci fą/ kthorzy fłucháią á pilnie ftrzegą rofkazánia moiego. *RejPos* 79v, 83; Y Rofkazał Moizefz y ftarfzy Izráelowi ludowi rzekąc/ ftrzelźcie wźego rofkazánia/ ktore ia rofkázuię wam dzifia *BudBib Deut* 27/1, *Ex* 20/6, *Ps* 118/168, *Eccl* 8/5; Day boże/ ábych vmiał ftrzedz twęgo rofkazánia *KochPs* 179; *CzechEp* 407; Ieftem vczefłtnik Pánie wźytkich boiácych fię ciebie/ y ftrzegácych rofkazánia twęgo. *SkarKaz* 637a.

»przy rozkazaniu trwać« (1): Błogofławieńftwo tym kthorzy przy woley á rofkazányu Pánfkim z boiáźnią ięgo trwáją. *LubPs* X4v marg.

»rozkazanie trzymać« (1): A chwałę was brácia/ iż we wźytkim ná mię pámiętaćie: á iákom wam podał rofkazánia moie trzymaćie [*praecepta mea tenetis*]. *WujNT* 1.*Cor* 11/2.

»uczyc, nauka rozkazania« (1;1): LAfkáwe á miłofciwe ręce thwoye Pánye/ [...] Ktoremiś mye ftworzyć raczył człowyeká nędznego/ Dayże mi zmyfł ku náuce rofkazánia twęgo *LubPs* bb2v, gg4.

»rozkazanie wykonywać; wykonanie rozkazania« = *exequi iussa Modrz* (1;1): dla tego iefłelmy do vznánia prawdziwego Bogá wezwáni/ ábyfmy ięgo rofkazánie wykonywáli *ModrzBaz* 143v; á wśelka rozmowá moiá niech będzie o zakonie nawyźfzego: á fpráwy moie wśytkie/ niech fię do wykonánia twęgo rofkazánia przyfłoynie ściągáią. *LatHar* 333.

»przeciwko rozkazaniu wykraczać« (1): Záprawdę moy namifłzy bráciřzku/ potrzebáby fię nam dla Bogá żywego poczuwáć/ iákobychmy przeciwko woley y rofkazánia Páná fwego w niwczym więcey iuż nie wykraczáli *WerGośc* 261.

»wystąpić (a. występować) z rozkazania« (2): O Iáko by kaźdemu przyfłáło wmłodości fwoiey pokáráć á ftrzedz żywotá fwego á nawięcey fñadz wtem áby nie wyfłępowáł z rofkazánia pánfkiego *RejPs* 176, 158v.

»wywracać rozkazania« (1): Tá¿że Cypryan [...] zowie tych duchownymi złodźieymi y cudzołóźnikámi/ ktorzy wywrócáli rofkazánia Bo¿e *CzechEp* 131.

»wzgardzać rozkazanie« (1): Ale kto z vporu á z rozmyfłu á dobrowolnie wzgardza wolą á rofkazánie Páná fwego/ [...] nie má nigdy miłofierdzia żadnego *RejPos* 180v.

»zachow(yw)ać (a. zachowawać) się wedle rozkazania, w rozkazaniu« = *servare praecepta PolAnt* [szyk zmienny] (7;4): *LubPs* E4 marg; *BibRadz Deut* 5/10; *BielKron* 35; *RejAp* 90v, 120v; *RejPos* 179v, 295, 334, 350v; A iefłi¿e fie záchowa w thym żywocie wedle cnotliwego powinowáctwá fwoiego/ á wedle woley á rofkazánia Páná fwoyęgo/ [...] tedy nigdy nie vmrze *RejZwierc* 4v, 5.

»(nie) zapomnieć rozkazania« = *praecepti oblivisci PolAnt* (2): *LubPs* Y3v; Máluczkićiem iefł y wzgárdzony/ wśáko¿ nie zápomniálem rofkazánia twęgo. *BibRadz Ps* 118/141.

»(z)gwałćić rozkazanie(-a); gwałtownik rozkazania« [szyk zmienny] (4;1):Więć lámi ná wźem zgwałćili wolą á rofkazánie Pánfkye/ á nie czynili dofyć vmowam á powinnościam fwoim *RejPos* 251v; *RejZwierc* 192v; Złofciwy gwałtownik rofkazánia [transgrediens mandata] Pánfkiego wpádnie wrękoiemftwá *BudBib Eccl* 29/24; *NiemObr* 72, 115.

»złamać rozkazanie« (2): *RejPos* 42; Ná wet y kráiem onym po¿ádnym wzgárdźili/ Y pánfkim obietnicom profto nie wierzyli. [...] wielkié zámięfzanię Vczynili/ złamáli pánfkie rofkazánié. *KochPs* 161.

»żyć (a. sprawować żywot) wedle (a. podług) rozkazania« (4): A ktemu ábyś żył poczciwym żywotem/ wedle woley á rofkazánia fwięthego iego/ á ni w czym nie obrażał bliźniego fwego. *RejPos* 116; *RejPosWiecz*² 95v; *RejPosWstaw* [1432]v.

Wyrażenia: »rozkazanie(-a) Boże, (Pana) Boga, Boga Ojca, Boskie, Boskiej możności, Jehowine, Jehowy Boga« = *mandatum (Domini) Dei Vulg, PolAnt; sermo a. vox Domini Dei PolAnt; Dei iussum Modrz* [szyk 46:3] (33:9:2:2:1:1:1): Nyepoślufzeńłthwo złych á niewiernych żydow/ iż zapomnyawłzy rofkazánya Bożego wzywáli ofyar pogánłkich przeciw woley Bożey. *LubPs* Y3v marg; A iżem przyśledł moy Pánye ku tey wyádomości/ Zem zrozumyał rofkazánye twey Boskyey możności *LubPs* bb4, T5v, Z5, bb marg, bb2 marg, bb4 marg, cc marg; *Leop Deut* 11/28; *BibRadz Num* 22/18, 4.Reg 18/12, 1.Par 28/8, 2.Par 13/11, 1.Mach 10/14; *RejAp* 103v; *RejPos* 57v, 174v; *WujJudConf* 152; *RejPosWstaw* [413], [1432]v; *BudNT Mar* 7/8; *CzechRozm* 67v, 69v, 98v [2 r.], 238v; *ModrzBaz* 28; Tym polecil náukę y kázanie/ y oznáywienie woley Bożey/ áby z ich włt pátrzyli/ gdyby co o rofkazaniu Boskim wiedziec chcieli. *SkarŻyw* 482, 36; Przykazánia Jehowine fą prołte/ ktore ferce rozwefeláią: rofkazanie Jehowine iest czyłte ktore oświeca oczy *CzechEp* 112, 113, 114 [2 r.], 116, 117 [2 r.], 131, 207; *NiemObr* 70, 115; *WerGośc* 204; *KołakSzczęśl* C3; *WujNT* 151; *PowodPr* 6; *SkarKaz* 551a; *SkarKazSej* 657a. Cf *Wyrażenia przyimkowe*.

»rozkazanie nowego przymierza« (1): iż kto fię bez iálnych świádectw y rofkazánia nowego przymierza/ [...] zá ftago tełtámentu mándaty y wltáwy chwyta/ ten fię Apołtołom y Chriřtułowi fprzećiwiáiąc/ ábo znácznie nic o Bogu y fálce iego nie trzyma/ ábo iey nie wważa *CzechEp* 31.

»rozkazanie(-a) Pańskie, Pana« = *mandata a. praecepta Domini Vulg, PolAnt* [szyk 60:4] (41:23): *RejPs* 176, 193v; *RejKup* Bv; Iáko fię wyerni Páńłcy fprołnemi złolciámi brzydzić máią/ wiecey łobie przekłádayąc przed oczy fwiętho rofkazánye Páńłkie. *LubPs* ccv marg, D2, E4 marg, G3 marg, V4 marg, X4v marg (9); *Leop* 3.Reg 18/18; W thych słowiech záleca iáką wielką pilność y ftaránie miec mamy około rofkazánia Páńłkiego. *BibRadz* I 333c marg, *Iudic* 2/17; *BielKron* 45; *RejAp* 11, 77, 104, 104v, 110v, 116, 121v; *RejPos* 29v, 39 [2 r.], 63v, 64, 79v (19); *BiałKat* 36, 131; *RejZwierc* 4v, 184v, 192v; *WujJud* 152; *WujJudConf* 157; *BudBib Eccli* 29/24; *KochPs* 161; Lepiey od świátá niewdzięcznego/ wlytko to co wola Boża będzie ćierpieć/ niż fię namniey odchylic od rofkazánia Páńłkiego. *NiemObr* 11, 72, 178; *WerGośc* 261; *WujNT* 2.Petr 3/2, s. 845. Cf *Zestawienie, Wyrażenia przyimkowe*.

»rozkazanie Pana Chrystusowe, Pana Krystusa (a. Jezu Krysta)« (2:2): *KrowObr* 43; *RejPos* 88v; *RejPosWiecz*² 93v; Y Augułtyn ś. dowodzi/ że ten obyczay śpiewánia hymnow y Pálmw ma po łobie Páná Chriřtułowe y Apołtołłkie náuki/ przykłády/ y rofkazanie *WujJud* 186v.

»powolny rozkazaniu« (1): Przekłęłstwo/ iefliż niebędziecie powolni rofkazaniu [si non oboedieritis mandatis] Páná Bogá wálłego *Leop Deut* 11/28.

»przeciwny rozkazaniu« (1): gdy oto fámiz Papięznicy [...] wyznawáią/ iż Papięż wpaść/ y zábłędzić może: Y gdyby co przeciwnego rofkazaniu páńłkiemu/ z dopułzczenia złego połtánowił/ iż go ná ten czás fluchác nie trzebá. *NiemObr* 178.

»starego testamentu rozkazanie« (1): Iużem przedtym powiedział/ iż ftago tełtámentu [...] miánowite powłzechne rofkazanie/ iuż teraz w nowym przymierzu plácu niema. *CzechEp* 48.

»rozkazanie święte« [szyk 24:12] (36): a tak my grzeffni gdyfz tu nawffem czekamy fwiętego roskazania twego profimy aby raczył łaskawie łafowac nad nami fwiętą wolą twoię *RejPs* 48v, 104v, 175v; *LubPs* aa4v, aa5 marg, ccv [2 r.]; A thák wierni łudzy Páná tego kthorzy łucháią prawdziwego głofu iego á drżą przed nim á przed fwiętym roskazánim iego. *RejAp* 191, 86v; *RejPos* 11, 14, 42, 116 [2 r.], 179v (17); *RejZwierc* 5; (*nagł*) Kurzeńki z brácią Bárnádimi. (-) CI fie w roskofzách fwieckich namniey nie kocháią/ Ale łobie nád wšytko więcey przekłádáią/ Bogá y iego fwięte ná wšzem roskazánim *PapPan* F2; *WujNT* 2.*Petr* 2/21. Cf *Wyrażenia przyimkowe*.

»wola roskazania« (3): *RejKup* aa4v; *LubPs* aa5; iż nie to ieff ługá iego kto zá nim woła Pánie Pánie/ ále then ieff obwołánym ługá iego/ ktory czyni wolą roskazánia iego. *RejAp* 191.

»rozkazanie wolej« (1): Ani oczem więcey nieštára fie myłł moiá iedno áby práwie ták wemnie dziedziczyło wiecznie roskazánim woley twoiey *RejPs* 183v.

»rozkazanie zakonne stare, zakonu« (1:1): Ale do końcá nie trwał gniew twoy/ iedno dla nápomniania ná máły czás byli zátrwożeni/ máiąc znák zbawienia/ áby pámiętáli roskazanie zakonu twego [*ad commemorationem mandati legis tuae*]. *BibRadzSap* 16/6; Iż brák czyni w wštáwách y roskazánim iego onym zakonnym štárym/ zárownu ludowi Izráelskiemu podánym *CzechRozm* 99.

Zestawienie: »rozkazanie pańskie dziesięcioro« (1): A gdzie by iefzcie i tego lepfzého niemogł obáczyc/ niechái má przed oczyma to o czym niewátpi/ páciérz/ credo/ roskazanie pańkie dziesięcioro/ i text goły Euangeliéi które wkošciołách czytaią. *MurzNT* 28v.

Szeregi: »głos i rozkazanie« (1): Gdyż to dobrze wiemy/ że głofu y roskazánia Pánkfiego powinniłmy łuchác *WujJudConf* 157.

»rozkazanie i mandaty« (1): Oto przekłádam džíśa przed oblicznošcią wálzą błogofławieństwo y przekłęctwo: Błogofławieństwo/ iešłize będziecie połufzni roskazánim y mándatom Páná Bogá wálzého *PowodPr* 6.

»rozkazanie a (i) napominanie (a. upominanie)« (2): *RejPos* 284; Iešłiz tedy w Chriftofowym šwietle chodźic chcemy/ od roskazania iego y nápomniania nie odfępuymy. *CzechEp* 131.

»nauka(-i) a (i) rozkazanie« (6): *LubPs* bb2 marg; áczkolwiek byli Noego potomkowie y Abráámowi zoštáwili náukę y roskazanie po łobie dobre/ wšzákże fie tho potym zmienilo. *BielKron* 98; *RejPos* 79, 83v; Vczniowie to iego łą/ y łudzy prawdziwi/ ktorzy ná náuce Miłtrzá/ y roskazánim páná łwego przełtawáią *NiemObr* 180. Cf »wedle nauk a roskazania«. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 7 r.]

»rozkazanie i obrzędy« (1): Abowiem náwroćic fie záš ktobie Pan [...]: ále ták/ ieffli będziefz słuchał głofu Páná Bogá twego/ á ftrzegł roskazánia y obrzędow fwiętych iego [*praecepta eius et caeremonias*]/ ktore łą opifáne w tym zákonie *Leop Deut* 30/10. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 2 r.]

»rozkazanie i sądy« (1): Y vmocnię Krolełthwo iego ná wieki/ będzili iedno pilen áby dofyc czynił roskazánim memu y łądom moim [*praecepta mea et iudicia mea*] iáko oto džíś. *BibRadz* 1.*Par* 28/7. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 4 r.]

»słowo(-a) i (a) rozkazanie« = *verba et praecepta Vulg* (6): *RejPos* 63v; Thákżeć dobrzy/ vczeni/ y Šwięci Biłkupi [...] ná to wzgląd mieli: áby Pánkfie słowá y roskazanie/ iáko napilniey wKošciele były

wypełnione *BiałKat* 36; *CzechRozm* 69v; *CzechEp* 116; *NiemObr* 70; *WujNT* 2.*Petr* 3/2. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»sprawy a rozkazanie« (2): Iż sie ofwyęci á ná kápłánństwo páfowác będye/ nye ták dla tego áby yuż ofobliwye á práwye kwoli Bogu był/ yego ípraw á rofkazánya pátrzał/ ále ínadź wyęcey áby z duchowyenńtwá żywności á wychowánya łoby zdobył. *GliczKsiqż* O5; *RejPos* 179v.

»rozkazanie(-a) i (ani) świadectwa« = *praecepta et testimonia PolAnt* [szyk 2:1] (3): *BibRadz* 2.*Esdr* 9/34; Przyłtrzegálem rofkazań twoich/ y świadectw twoich/ bo wśytkie drogi moie przed tobą. *BudBib Ps* 118/168; *CzechEp* 31.

»ustawy, (i, a) rozkazanie(-a)« = *statuta et praecepta PolAnt* [szyk 6:3] (9): *BibRadz* *Deut* 4/40, 28/15, 2.*Par* 7/19; *RejPos* 89v; [Żydzi twierdzą] iż on [Jezus] tymi księgámi Bożymi pogárdziwłzy/ y wśtáwy w nich ípíłáne odrzuciwłzy/ nowe rofkazánia y wśtáwy wam wczniom íwym zośtáwił *CzechRozm* 69; Przez Moyżefzow zákon docześny rozumiem wśytkie inne wśtáwy/ rofkazánie zwierzchowne/ w księgách Moyżefzowych/ porządkiem íwym opíłáne *CzechRozm* 87v, 82, 99, 100v. [Ponadto w połączeniach szeregowych 9 r.]

»rozkazanie a wiara« (1): Tuć łá ci ktorzy ítrzegá rofkazánia Pánńkiego á wiáry Iezufowey. *RejAp* 121v.

»wola (nauki) a (i) rozkazanie« (84): a racz nas náłfycic onem pokarmem poządliwem: niebieskiey woley a rofkazania fwoiego *RejPs* 200, 104v, 193v; *RejKupSekl* a4v; *MurzNT* 93v; Wielkie á poważne wyrozumienie woley á rofkazánia Pánńkyego nam sie w thym Píalmye okázuie. *LubPs* D2, T5v *marg*, V4 *marg*, X4v *marg*, Y2, Z5 (12); *KrowObr* 43; O nędzny narodzie ludzki toć v ciebie lekkie poważenie woley á rofkazánia Pánńkiego *RejAp* 11, 18, 86v, 116; Bo áczes powinien pośłufzenństwo [...] / ále iedno tákíe/ ktoreby nie obrażáło woley á rofkazánia Páná twoiego *RejPos* 39, 3v, 5v, 11, 29v, 30 (36); *RejPosWiecz*² 95v; A nákoniec on Moizéfz [...] / gdy im przyniołł ná kámiennych tablicach iáwną wolá á rofkazánie święte iego/ tedy im tho thák mocnie zápieczętował: [...] *RejZwierc* 5, 4v, 5; *SkarJedn* 58; Iełt to tedy rzecz pewna/ iż to byłá y iełt wola Boża/ áby ludzie po wśytki czáły/ od łámege Bogá/ dowiádowälí sie woley/ y rofkazánia iego *NiemObr* 70; Co też nie bez przyczyny wtyłkuie ná tákíe [...] ludzie opíłe Izáiałz Prorok [...] / ktorzy z ráná powśtáią ná pijańńtwo/ chcąc nas odwieś z woley y rofkazánia Bożego do ták ízkárádney rzeczy *WerGośc* 204, 261; *ArtKanc* Q20; *LatHar* 45; *KolakSzczęśl* C3; *WujNT* 845. Cf *Wyrażenia przyimkowe*. [Ponadto w połączeniach szeregowych 14 r.]

»rozkazanie i wyroki« = *praecepta et decreta PolAnt* [szyk 1:1] (2): Náđ to iełli łłuchác będziefz wśytkiego co im rofkázuię tobie/ á będziefz chodźił drogámi memi/ czyniác temu dofyc co sie mnie podoba/ ítrzegąc wyrokow moich y rofkazánia moiego/ iáko czynił Dawid łłuzębnił twoy/ tedy ia będe z tobą *BibRadz* 3.*Reg* 11/38, 3.*Reg* 11/34. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»(i) zakon i rozkazanie(-a)« = *lex et mandatum a. praeceptum PolAnt* (3): Tylko niektorzy zośtáli w Betfúrám/ z thych co byli opuścili zakon y rofkazánie Boże/ ábowiem ono miáńto było im ku wćiecze. *BibRadz* 1.*Mach* 10/14; á dam tobie tablice kámienne/ y zakon/ y rofkazánie ktorem nápiłál ábyś ie wczýł. *BudBib Ex* 24/12; *CzechEp* 281. [Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.]

Wyrażenia przyimkowe: »wedle (a. wedla, a. podług) rozkazania« (26): *RejKup* cc4; Ściełzki moje rącz proftowác/ według rofkazánia twego/ áby nie wzięła gory nádemną żadna niepráwość. *LatHar* 83, 610.

~ *W połączeniach szeregowych* (3): Nie mnimayże ábyć thu Pan twoy zákázował pocźciwego ftáránia á obchodu twego/ ále tákiego któryby był [...] wedle woley fwiętey iego/ á wedle kroleństw y rofkazánia iego fwiętego. *RejPos* [219], 51, 343.

Wyrażenia: »wedle rozkazania Pańskiego, Pana« (2:1): Vczmyfz fie tu tedy s ftey Ewánieliey fwiętey/ iákoby chmy zówzdy [...] vzywáli powinności fwoich/ wedle woley/ przeźrzenia/ á rofkazánia Páná tego *RejPos* 343, 79, 336.

»wedle rozkazania świętego« (3): iáko Dawid powieda/ iż woły/ źwirzeta/ y wŷytki ptaki podrzucił pod nogi nędznego człowieká/ áby [...] fzařował tymi dáry w boiáźni iego/ wedle woley á wedle rofkazánia iego fwiętego. *RejPos* 162, [219], [254].

Szeregi: »wedle nauk a rozkazania« (1): A to ieft wŷytká fummá tego/ ftárác fie wedle wŷzey możności fwoiey o pocźciwy á poboźny żywot fwoy/ wedle náuk á rofkazánia Pánłkiego. *RejPos* 336. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»wedle wolej a (wedle) rozkazania« (3): Dayże nam to tedy nář wŷzechmogący Pánie [...]/ ábychmy tobie nędznicy przodkiem záchowali powinności fwoie [...]/ á pothym káźdemu ftanowi/ wedle powinności iego/ á wedle woley á rofkazánia fwiętego thwego *RejPos* [254], 79, 162. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*] *Cf* »chodzić wedle rozkazania«, »podług rozkazania się sprawować«, »zachow(yw)ać się wedle rozkazania«, »żyć wedle rozkazania«.

»przeciw(ko) rozkazaniu« (6): czemu mię przelláduiefz/ á zemną woynę wiefziefz/ czyniac przeciwko rofkazánium memu/ táki á táki grzech? *SkarŻyw* 83.

~*W połączeniu szeregowym* (1): grad [...] nic nam inřzego nie známionuie iedno oziębłość á fzkodliwość fáłżywey á wymyflney náuki przeciwko woley/ vřtáwam/ y rofkazánium Pánłkiemu *RejAp* 74.

Wyrażenia: »przeciwko rozkazaniu Bożemu« (2): [*papież Symmachus*] ná fzořłym Synodźie ten dekret vczynił. Iż fie nie godźi Ceřářzowi/ áni żadnemu co fie ma zá naboźnego/ ważyć czego przeciw rofkazánium Bożemu *CzechEp* 136; *NiemObr* 121.

»przeciwko rozkazaniu Pańskiemu« (1): *RejAp* 74 *cf* *W połączeniu szeregowym*.

»przeciw staremu rozkazaniu« (1): A tu zář przeciw temu tám ftáremu/ do ftárych teź rzeczónemu rofkazánium: mowę teź fwoię wyřtáwia/ gdy ták mowi: A ia wam powiedam etc. *CzechEp* 280.

»przeciw rozkazaniu świętemu« (1): abyř WKM jako chrzeřcijański krol woli miłego Pana Boga pilnując to naprzod naprawił, co się przeciw rozkazaniu Jego świętemu w państwach WKM dzieje *Diar* 83.

Szereg: »przeciwko wolej i rozkazaniu« (1): iakoź on z fwoią Kátoliką grubego bálwochwálřtwá wolny bęďzie/ który przeciwko woley/ y rofkazánium Bożemu/ y řprzeciwiáiac fie wŷytkiemv piřmu ř. ludźi mdłych/ grzeřnych/ y ktemu zmářłych wzywa/ y chwali. *NiemObr* 121. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]~

»nad rozkazanie« (13): *SkarŻyw* 291; Przetoz y Páweł ś. pilnując tylko tego co mu Pan obiawił: czego go náuczyl/ y co mu rofkazał: ważyć fię niechciał nic mowić/ pić/ ftánowić/ nád iego rofkazanie *CzechEp* 116.

~*Wyrażenia*: »nad rozkazanie Boga« (1): A opuścić wżytkę iną boiażń y wżytko ine poľufzeństwo/ by też było y naľofźlze/ fwiátá tego/ ktoreby było nád woľá y nád rofkazanie Bogá Oycá náľzego. *RejPos* 39.

»nad rozkazanie Pańskie« (2): Iż zówzdy źli á fwowolni nád woľá á rofkazanie Páńskie poľtępuia zá vpornymi myľłami ľercá ľwego źłego. *LubPs* aa4v marg; A to wżyľtko chocia dobrze czynili/ y w dobry obyczay czynili/ iedno iż czynili nád woľá y nád rofkazanie Páńskie *WujJudConf* 9.

»nad rozkazanie święte« [szyk 2:1] (3): ktore [mniemanie] oni w fwoich wymyľlech poľżyli nád woľá y nád fwięte rofkazanie iego/ przeciwyiać fie woley á fwyętemu poľtánowieniu iego *LubPs* bb6v marg; *RejPos* 39v, 219.

Szeregi: »nad rozkazanie i poruczenie« (1): potomkowie ich za rofkofźami fię vdáli/ y zleniľtwá nád rofkazanie y porucenie [!] Moyżefzowe y Iozuego/ pokoy zniepryiaćioły/ ztárymi [!] obywałtmi ziemie oney/ ktore im Pan Bog [...] wyľorzenić kazał/ vczynili. *SkarŻyw* 557.

»nad woľá a (i) (nad) rozkazanie« (10): *LubPs* aa4v marg, bb6v marg; *RejPos* 39, 39v, 57v, 190, 219, 338v; Ale zówzdy [*Pan srogĩ*] nawięcey ná to/ gdyľkolwiek lud iego odľtąpił od woley iego/ á wymyľłał ľobie álbo iákie nowe vľtáwy álbo iákie wymyľlne modły nád woľá á nád rofkazanie iego. *RejZwierc* 260v; *WujJudConf* 9.~

β. *Ustawy, przepisy, nakazy stanowione przez człowieka na mocy autorytetu lub władzy* (52) : *Leop* 3.*Mach* 7/9; *CzechRozm* 244v; Ieľt to znák niedoľkonálego ľercá/ [...] vľtáwy ľtárlźych ľwych ľkrzętnie rozbieráć [...]: dopytáwać fię przyczyny o wżyľtkim/ y káźdego rofkazania bádać fię ľpoľobu *ReszPrz* Av; *WujNT* 69, *Mar* 10/5; Ale gdjeby ľkazanie ľtolice Apoľtoľľkiey/ którey my práwá niemożemy vľtáwić byľo: rofkázuiemy/ obyczay rofkazania pilnie chowáć/ y ku exequuciię przywoľzić *SarnStat* 225, 918.

rozkazanie o czym (1): A iż o tych rzecźách [tj. *które potrawy należy spożywać*] żaden nápiľánego iákiego rofkazania nie zoľtáwił/ znáć że iá Apoľtoľowie ná woľá káźdego puľćili *WujJud* 195v.

Ze zdaniem przydawkowym referującym treść rozkazu [zawsze: *aby*] (4): Ieľt rofkazanie ľiľtowe Krolá Iego Miľoľći/ áby żaden mimo Mácieiá Wirzbięte tych kfiáźek do lat dzieľiáći nie drukował *GórnDworzkt*; *WujJud* 196; *BudBib* 1.*Mach* 11/2; *WujNT* 323.

W poľczeniu szeregowym (1): Ale vľtáwy y tráďicie Apoľtoľľkie/ y Oycow ś. ľtárych/ y rofkazania koľćielne/ każe nam Bog chowáć: nie iáko rzeczy od ludzi y przez ludzie poďáne/ ále przez Duchá ś. w koľćiele vľtáwione. *WujNT* 151.

Zwroty: »rozkazania chowáć; zachowanie rozkazania« [szyk *zmienny*] (2;1): Ludzie ľepák bywáia obowiáźani/ ták ná záchowanie rofkazania przelożonych koľćielnych; iáko y ná poďięćie karania/ ieľli ich nie chowáli. *WujNT* 69, 151; [Sám Páweł S. przykázował, chowáć Roľkazania Apoľtoľľkie y Biľkupie. *HerbOdpow* R6v].

»przeciw rozkazaniu czynić« [szyk zmienny] (2): *Náuczác niewieście nie dopufzczam* [1.Tim 2/12].) Przepiw temu rofkazaniu czynią dzisieyfe niewiafty/ zwłazczá te/ ktore fię Ewángeliczkámi zowiá/ bibliá fzermuiác *WujNT* 724, 616 *marg*.

»rozkazanie [na co] dawać« (1): to o tych [św. *Paweł*] mowił/ ktorzy w pogánftwie zlobá żyiác/ y fpolne dzieći máiác/ ieden fię znich do wiáry S. náwracał. Tym iufz dla dziatek/ y długiego mięfzkánia/ rozdzielać fię nie rádzi. ácz rofkazánia ná to nie dáie. *SkarŻyw* 153.

»nie dbać na rozkazanie« (1): Lecz áby kto będąc Bifkupem ábo káplánem miał żonę kiedy poiać/ ieft rzecz ták w Greckim iáko y w Lácińfkim kościele nigdy nie ftychána: czego iednák Nowángelikowie fobie dopufzczáią: niedbáiąc nic ná Páwła S. rofkazanie. *WujNT* 726.

»rozkazaniem gardzić; wzgarda rozkazania« (1;1): A iefliby fámi Stároftowie y Dzierżawcy [...] w przereczonych rzeczy wypełnieniu fłábi y niedbáli [...] byli: tedy oné [...] dla tákiego niedbálftwá/ y wzgárdy rofkazánia [*propter ... contemptum mandatorum JanStat* 246] náfzého [...] gromimy *SarnStat* 899; Iefli Saul krol świecki mogł lud fwoy ná poft obwiázác: [...] dáleko więtfzázá moc ma kościoł Chryftufow/ czáfy poftom ftáwić. y dáleko więcey grzeftzázá/ ktorzy iádowicie y ze złości takim rofkazaniem gárdzázá. *SkarKaz* 121a.

»rozkazaniu się przeciwiać« (1): A iefliby kthory rofkazaniu fwych ftárfzych fye przeciwiał/ á bárzo fpornym y nieukaránym fye okazał/ tákiego [...] *GroicPorz* f4v.

»rozkazania fłuchać; nieposłuszeństwo rozkazania« = *parere mandato JanStat* [szyk zmienny] (2;2): Niedopufztzay fie Kxiędzom ożeniác/ każ im Ianowey Papięzowey rofkazánia / y tego Grzegorzá Czárnokxięzniká wftawy fluchać? áby merchy nietzyfte chowáli/ dziatki niewinne thopili/ zábijáli? *KrowObr* 236, 68v; *SarnStat* 190, 898.

»strzec (a. przestrzegać) rozkazania« [szyk zmienny] (3): A gdyfz tedy nie to co on rofkazał tzynicie/ ále Pápiefkiego rofkazánia ftrzeżećie/ iefteście thedy nie fludzy Kryftufowi/ ále fludzy Papięcy *KrowObr* 122v; *ReszList* 176; *WujNT* 1.Tim 5 *arg*.

Wyrażenia: »rozkazanie człowiecze (a. ludzkie)« = *praecepta hominum PolAnt* (2): Iáko zázwždy nam płatnyeyfe ma być rofkazanie Boże/ á niż rofkazanie ludzkie *LubPs* bb *marg*; Iż dobrze prorokował Ezáiáfz o was obłudnych/ iáko ieft nápiáno/ lud ten wárgámi mię czći/ lecz ferce iych dáleko odemnie. A prozno mi fluzázá/ vcżázá náuk/ rofkazań człowieczych. *BudNT Mar* 7/7.

»rozkazanie kościelne, Kościoła« = *mandatum Ecclesiae JanStat* [szyk 7:1] (7:1): Y przetoż chwálebne ieft kościelne rofkazanie/ áby fię chorzy ludzie pierwey przez fpowiedz y pokutę z Bogiem poiednáli: á potym dopiero cíelefnych lekarftw wżywáli. *WujNT* 323, 64, 151; *SarnStat* 190, 898. Cf »z rozkazania«.

»zgwálcenie rozkazania« (1): Tákié ani mięfo/ ani iáyca pokaláią/ ále zgwálcenie rofkazánia kościelnego ktore ieft od Bogá. *WujNT* 64.

Szeregi: »rozkazanie, (i) nauka« = *doctrina, praeceptum PolAnt* [szyk 1:1] (2): iż tu iáwnie bluznicie krew náwfieftzázá Syná Bozego/ tedy ftát fnádnie poznać mogázá/ iż Papięfz ieft Antykryft/ á wy iego fludzy/ ktorzy fluchaćie rofkazánia y náuki iego *KrowObr* 68v; *BudNT Mar* 7/7.

»prawo i (albo) rozkazanie« = *ius et mandatum JanStat* (3): ábowiem iefli przydzye ná Rzymfkye [tj. *katolickie*] práwá álbo rofkazánia/ niemáz czego czekać/ tylko fámym przepowyzádáním flowá

páníkiego/ ich mocy nieznośne zwątlimy. *BielKron* 200v; iż gdy który obywatel Królestwa nálezego [...] o którękolwiek występki/ téż o niepořufzeństwo Prává y rozkazania świętego kościelnęgo fkazaniem ípráwiedliwie będzie zákłęt: [...] tedy [...] *SarnStat* 190 [*idem*] 898.

»rozkazanie i ustawa« (1): *KrowObr* 236 cf »rozkazania słuřać«. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

Wyrażenia przyimkowe: »według rozkazania« (1):

~ Szereg: »według rozkazania i postanowienia« (1): Przeto tedy wiernymi y prawdziwymi pářterzmi/ Biskupámi/ y řlugámi Bożymi niegárdzę: Kthorzy prawdziwey náuki Iezu Kryřtá [...] náutzáią/ [...] y lud Boży według rozkazania y pořtanowienia Apořtolńkiego rządzą *KrowObr* 118v.~

»z rozkazania« = *ex mandato JanStat* (8): Ale iż o kořcioły żywe niedbaćie/ przeto martwe kořcioły/ drewniáne/ cegláne/ y kámienne/ z rozkazania Antykryřtá Rzymńkiego przyochędażacie y pořwięcaćie *KrowObr* 101v; *BielKron* 150; *BudBib Is* 23/13; Téż vřtáwiamy z rozkazania Króla Ięgo M. Kázimięřzá: iż Sól innym řpofobem nie ma bydź do Węgieř dawána/ iedno [...] *SarnStat* 373 [*idem*] 375.

~ Wyrażenie: »z rozkazania kościelnęgo, Kořcioła« (2:1): *ReszPrz* 11; A to ięft iedno świąt święćenie: Ofiáry [...]/ kazania nabożne y dořkonále wyřłuchanie okrom tego/ że ná ten czás z rozkazania Kościelnęgo/ [...] roboty ręćney/ ktora gwałtowney potrzeby nie ma/ zaniechác mař *LatHar* 122; *WujNT* 452.

Szereg: »z rozkazania i uznania« (1): Tákże y my gdy z rozkazania y vznania kořcioła powřzechnęgo Bibliją świętą zá řczyre/ prawdziwe/ íftotne řłowo BOże przyjmuiemy/ od tegoż kořcioła mamy řię pytać/ iáko tey to Biblijey vżywác [...] mamy *ReszPrz* 11.~

»na rozkazanie« (1): Zaprawdę Turcy y Tátarzy powřtána w dzień řadny przeciw nam/ co řię to zowiemy Chreřćijány/ y potępią nas/ iż oni ná iedno rozkazanie Máchometá řwoięgo/ wřtrzymawáią řię przez wřzyřtek czás řywotá řwego [...] od wřzego co vpoić może. *WerGořc* 211.

»nad rozkazanie« (2): A ktho řie nád rozkazanie Krolewńkie tego poważy/ then křięgi [...] řtráći wřzyřki/ y nád to dzieřięć grzywien złotá winy zápláci. *GórnDworz kt.*

~ Szereg: »nad rozkazanie i postanowienie« (1): Nie czyńćie dla BOgá tego/ ábyřćie ná háńbę [...] świętych onych przodkow nálezych [...] w namnieyřzym ářtykule Wiáry świętey chreřćijáńńkiey mieli odřtěpowác: á nád ich rozkazanie y pořtanowienie/ nowe rzeczy [...] do myřli y řerc wářzych przypuřczác. *ReszPrz* 95.~

»za rozkazaniem« = *imperio PolAnt; iussu Modrz* (2): złořćiwy zwyczáj miařto zakonu ięft chowan/ á zá rozkazaniem okrutnikow/ řtáło řię ířz rytym obrázom z nabożeńřtwem służyć poczęto. *BudBib* 1.Reg 14/16; *ModrzBaz* 94v.

αα. Ogól praw (sg w funkcji pl) (6) :

W połączeniu szeregowym (1): To wřzyřtko pořtanowiwřzy/ [pořłowie] [...] ten zdrowy Synodáńńki dekret/ ze wřzyřtkimi ięgo ářtykuły/ wykłády/ pořtanowienim/ podánim/ rozkazánim/ y wřzyřtkę náukę wnim opifána/ [...] przyięli *SkarJedn* 319.

Zwroty: »nauczać (a. uczyć) rozkazania, nauk rozkazania« (1:1): Aleć mię próżno chfála/ vcząc nauk rofkázániá ludzkiego [*docentes doctrinas, mandata hominum*] (*marg*) mandatów ludzkich (-). *MurzNT Matth 15/9* [*przekład tego samego tekstu*] *WujJudConf 107*.

»strzec rozkazania« (1): Strzegłes rofkázánia [*custodita fuerunt praecepta*] Amry/ y káždey fpráwy domu Achábowego/ y chodziłes wedle rad ich/ á przetoż cię dam w fpułtofzenie *BibRadz Mich 6/16*.

Wyrażenie: »rozkazanie ludzkie« = *mandata hominum PolAnt (2): MurzNT Matth 15/9*; O czym [...] y íam Pan Kryftus powiedzieć raczył: Prožno mię chwałá náuczáiąc rofkázánia y vftaw ludzkich. *WujJudConf 107*.

Zestawienie: »pięcioro kościelne rozkazanie« (1): Pięcioro Kościelne rofkázanie. *LatHar ++8v*.

Szeregi: »rozkazanie i dekrety« (1): [*działo się przy*] Pánách wedlug Dołtoieńftwá y Vrzędów/ które trzymáią w Rádách/ rofkázaniu/ y Dekréciéch Króleftwá náłzého [...] ná tym íiedzących: y przy ínfzych téż wysłzého opifáných/ y ínfzych wiáry godnych Króleftwá náłzého obywałéłách. *SarnStat 940*.

»rozkazanie i ustawy« (1): *WujJudConf 107 cf Wyrażenie*.

e. *Wyrażenie zgody, pozwolenie; potwierdzenie; permissio, voluntas PolAnt; edictum Mącz; mandatum JanStat (34) :*

Wyrażenia przyimkowe: »bez, przez, krom rozkazania« = *absque imperio Vulg (8:1:1):* Íam íełt Farao/ przez twego rofkazania nye rułzy żadny ręki albo nogi we włfytkyem Eipcy *HistJóz B2v; RejPs 152v; Leop Gen 41/44; Lántgraw* ták dłuęo klęczáł/ áż wftáł bez rofkázánia/ dziekwówał Celárzowi *BielKron 230; CzechRozm 253v;* Íáko wy bez rofkázánia nawyżłzého Bífkupá/ y bez namieftniká íego Synod zebráć y czynić możecie? *SkarJedn 146; StryjKron 662; Káius* dał to był wywołáć w woýłku/ żeby włzyłcy z obozu nie wyieždźáli bez íego rofkázánia pod czáfem pałáiącego Słóńcá. *Phil E4*.

~ *Szeregi:* »bez poradzenia i rozkazania« (1): że íie ondzie o woynie nie pytáli/ áni włáfní vczniowie íego/ áni lud Izráelfki/ ktory tego nie potrzebował: wiedzác to dobrze/ że íie y íemu bes ofobliwego porádzénia y rofkázánia BOżego/ nigdy walczyć nie godziło. *CzechRozm 253v*.

»swowolnie, bez rozkazania« (1): ktorzy zá náłfych czáfów żoftawłfy [!] káplány/ álbo téż nye żoftawłfy/ fwowolnye bez ofobliwego rofkázánia przełożonych kołcyelnych/ íámi íye wkázánye y íne fpráwy á połługi kołcyelne wcyepyáją. *KromRozm III 16v*.~

»do rozkazania« (1): A ci [*aniołowie*] íą záwiázáni z rofkázánia Pánłkiego/ íz onemu ludowi álbo oney kráinie nie dopułzczáią buiáć wedle wóley íwoiey/ áż do rofkázánia Pánłkiego. *RejAp 81v*.

»wedle (a. wedlug, a. podle) rozkazania« = *iuxta permissionem a. voluntatem PolAnt (3):* y wízedł [*Aleksander*] do miałta podle rofkazania bífkupa y w kołciele Bogu ofiarę vczynił *BielŻyw 156; Oddáli* potym pieniádze murárzom y rzemiéłnikom/ [...] Sydończykom y Thyriyczykom/ áby wożili drzewá cedrowe z Libanu do morzá do Ioppy/ wedlug rofkázánia ktore mieli od Cyrułá Krolá Perłkiego. *BibRadz 1.Esdr 3/7; BudBib 1.Esdr 3/7*.

»z rozkazania« = *de mandato JanStat (10):* Mamy temu wierzc/ że wízelky fluga kołcielny kapláń odkołciola na to wybrany ma moc íeden íáko drugy opowiadac ludzam odpułczenie grzechow/ y przikázanie boże odpułczac íe żrofkazania bożego/ tim ktorzi ích przełtaią *SeklKat X2v; á* ma wierzc

że mu grzech ięft daremnie odpuszczon źrófkazania á miłofierdzia bożego *SeklKat* X3v, T2v; [*Jetro radzi Mojżeszowi, jak ma zorganizować rody*:] Tho ięfli vczyniřz z rofkazánia Bożego [*Si verbum hoc feceris, et quae praecepit tibi Deus*]/ możęřz potrwać/ y lud ten tym řpokoynieyřzy rozeydźie řie do mieyřcá řwego. *BibRadzEx* 18/23; ktorą [*koronę*] Koronowány ięft Boleřřaw Chábry Krol nářz pierwfzy przez Gándencyuřá [!] Arcybifkupá Gnezneńřkiego/ z rofkazánia Benedykta VII. Papieřżá Rzymřkiego. *OrzRozm* D2v; *BielKron* 311v; A będzie ku takowych źkaradnořci [!] vwiarowaniu rzecz pożyteczná/ yże by im [*młodzieńcykom*] mało mowić przykazowáno/ y iźby rzatko mowili/ á wřzakolź áź z rofkazania. *KwiatKsięź* C2v; *SarnStat* 376.

~ Szereg: »z rofkazania i dozwołenia« [*szyk 1:1*] (2): A ięfliby kto [...] do mieyřcá řadowęgo nie ku prořzeniu pozwu áni z ofobliwęgo dozwołenia y rofkazánia Sędźięgo [*de ... licentia et mandato JanStat* 490] iákkolwiek řmiáłořciá áłbo vporem przyřdź miał: tedy [...] *SarnStat* 784; *SkarKaz* 119a.~

»nad rofkazanie« (6): Przyřřło potym ná to iź Romulus zábił brátá/ iź nád ięgo rofkazánie przekop mieyřki przeřkoczył. *BielKron* 98v, 100v; Aby teřz řadnemu z ludu/ [...] nie godziło řię [...] / ábo řię przeřciwić rofkázowánium ięgo/ ábo wřzczynáć zgromádzeniá burzliwe nád rofkazánie ięgo [*convocare conventum in regione sine ipso*] *BudBib* 1.*Mach* 14/44; *SkarŻyw* 193, 194.

~ Szereg: »nad wołá i rofkazanie« (1): A iźby teřz nigdy nád wołá ięgo y rofkazánie/ walki przeřciw nikomu nie podnořili: niechcáli y ludu vtráćić: y řámi ná walce zgináć. *CzechRozm* 255v.~

»z rofkazaniem« (1):

~ Szereg: »ze zwolá a rofkazaniem« (1): gdy go pothim pytháł stharostha pana mego, sczyyem by tho dozwołenyem czynyl yesly ze swolyá a rofkazanyem V.C.M. abo nye. *LibLeg* 7/33v.~

»za rofkazaniem« (3): Bona ex edicto possidere, W máyętnořć cziyę zá rofkazánium krolewřkim wiechác y dzierzęć. *Mącz* 314b; Mamy Godzinki iey/ ták od Koncylium Kláremonteńřkiego/ iáko y zá rofkazánium Piuřá piątego Papieřża/ ná řwiát pożytecznie wydáne *LatHar* 506, [+11]v.

f. *Rada, zalecenie; pouczenie, wskazówka; lex Vulg* (19) : Praeceptus, Roskazánium vprzedzony. *Mącz* 36d; Przetocć *Homerus* powieda być rzecz niesłufzná/ áby zwirzchny Pan miał cáłá noc řpác/ ktorego obronie wiele ludźi poruczono/ á ná ktorego řtáránium naleźá naywięřřze řpráwy. [...] Ktore rofkazánie/ iź naleźy wřzytkim ktorzi ná prořtá do cnoty drogę nářtąpili/ tedy y owřzem naywięřcey naleźy przednieyřzym w Rzeczyřpolitey Pánom *ModrzBaz* 26v.

Ze zdaniem przydawkowym referujícím treřć rozkazu (1): To rofkazánie záłecamci řynu Tymotheuřzu/ to ięft/ ábyř wedle prorocřwa ktore przeřřly o tobie/ walczył przez nie onym dobrym woiowánium. *BibRadz* 1.*Tim* 1/18.

Z przytoczeniem (1): Tych dwunařcię pořřał Iezus/ dawřzy im rofkazánia [*denuncians eis*]/ mowiac/ Ná drogę pogánow nie vdawayćie řię/ y do miářth Sámárythanow nie chodźcie. Ale ráczey idźcie do owiec ktore zginęly z domu Izráelřkiego. *BibRadz Matth* 10/5.

Zwroty: »dáć rofkazanie; rofkazanie dane« = *praecipere PolAnt* [*szyk zmienny*] (1;1): Nie nábywayćie złothá áni řrebrá/ áni miedźi w trzořy wářze. (*marg*) Było to rofkazánie Apořthołom dáne ná on czás/ áby thym wolniey vrząd řwoy řpráwowáli. (-) *BibRadz Matth* 10/9, *Matth* 10/5.

»rozkazania naśladować« (1): A wżákoż y to obaczác/ że nam y to dał ná przykład/ ábychmy w flufznych rzeczach y tych rodzicow fwych cielesnych nie odftępowáli/ á s poczćiwostí rofkazánia ich náfládowáli/ á zwłázczá kthoreby nie było nád wolą Bogá Oycá náłzego. *RejPos* 40v.

»nie opuszczać rozkazania« (1): Záchoway fynu moy przykazánia oycá twego/ á nieopulfczyay rofkazánia [*ne dimittas legem*] máthki twoiey. *Leop Prov* 6/20.

»pamiętać na rozkazanie« (1): A przetofz teras fynu moy pámiętay ná moje rofkazánia [*memor esto praeceptorum meorum*]/ á niech nigdy nie będą wygládzone zfercá twego. *BudBib Tob* 4/20.

»pełnić rozkazanie« (1): Wżák oycze moy do tych lat od dziecińftwa mego Y flufzyłem, y byłem powolnym ci żáwždy, Strzegąc y záfwsze pełniąc rofkazánie twoie *CiekPotr* 20.

»wolej rozkazania pilnować« (1): IEłzche mi pierworodna fzwaczká nie doroflá/ [...] Ktorąby/ zacna Páni/ flufzna oddác tobie/ Byś ią do fwey posługi wyćwiczyła fobie. Aby fię w Fraucymerze twoim wychowálá/ Woley rofkazánia twego pilnowálá *ZbylPrzygkt* v.

»słuchać rozkazania« (1): Słuchay fynu rofkazánia oycá twego/ á nieodmiátay práwá mátki twey. *SkarŻyw* 456.»strzec rozkazanie« (1): *CiekPotr* 20 cf »pełnić rozkazanie«.

»rozkazanie (za)chowac« (2): *BiałKat* 386v; Vfáiąc iż iego rofkazánie záchowáią. Nápomina/ áby fię odłączáli od Chrześcijánow nieporządnych y nieposłufznych. *WujNT* 2.*Thess* 3 arg.

Wyrażenia: »ojcowskie rozkazanie« (1): W zamyśle fwym vczynić to álbo więc owo, Mniemałem że mi wolno: ále kiedy twoie Oycowfkie rofkazánie przyftąpiło, záfwsze Miałem ia to zá flufzną, y zá rzecz powiną, Abyć vmył moy flufzył, czynił wolą twoię. *CiekPotr* 20.

»wola rozkazania« (1): *ZbylPrzygkt* v cf »wolej rozkazania pilnować«.

Szereg: »nauka i rozkazanie« (1): Dżiękuięc zá pracą/ kthórás około mnie podiał/ ftárác fye o thym będą/ iáko twą náukę/ y rofkazánié chowác będą *BiałKat* 386v.

Wyrażenia przyimkowe: »według rozkazania« (2): Ale iesly by nam czo rofkazowali czinić czo by było przeciw panu Bogu y przikazaniu iego/ niepowyńniemy ich fluchać. Ale ym wedluk rofkazania flwiętego Pyotra mamy odpowiedzieć [...] więcieiem boga powinieñ fluchać niz człowieka pan Bog mi tego zakazał nieczinić/ ati my to każeż cziuić [!] nieuflucham cię wtim *SeklKat* I; *SeklWyzn* f3v.

»z rozkazania« (2):

~ *Szeregi*: »z rozkazania i przykazania« (1): Aczinięc to niezwymjflu mego Ale z rofkazania y przikazania Pawła Świętego Ktory vćzi Dizatkam młodim naprzod dawać miekke a flotkie pokarmy to yeft znofną aprofta náukę wedluk proftego rozumu Ludfkiego *RejKupSekl* a3v.

»z rozkazania a upominania« (1): [*Numa Pompilius*] Prává y flufzby kościelne vftáwił/ áby tym trwálze były/ powieđał iż co czynił á vftáwiał/ czynił z rofkazánia á vpominánia boginiey Egerzey. *BielKron* 101.~

»za rozkazaniem« (1): Náđ to/ niech y to vpátruią/ by zás vwłócząc flpráwam ták flzláchetnégo Królá/ niepfowáli zdánia wielkich y flwiętych ludzi: zá których rofkazánie tá woyná Wárnienfka podnioflá fie bylá *OrzJan* 121.

g. Wezwanie, apel (1) : (*marg*) Poczyna fie rofkazánie pobudzáiące ku Bożey chwale á ku wyznawányu dobrodzieyftw iego/ zá ktore vftáwicżnye Páná chwalić á iemu dzyekowác mamy. (–)

RAduycie sie fprawiedliwi w łafce Páná fwego/ A flufznie sie chłubić macie wy fercá práwego. *LubPs* H4v.

3. *Orzeczenie sądowe, wyrok; imperium Vulg, PolAnt* [w tym: czyje (6) – pron poss (4), G sb i pron (2)] (7) :

Zwrot: »rozkazaniu być posłuszen« (1): SRzodki ktorými przekonány Práwem/ ku dofyć vczynieniu ma być przywiedzion thy fą. Winá pieniężna/ Fantowánie/ w Imienie wwiązánie/ rękoiemftwo: ná ofátetek gdzieby przekonány Práwem rofkazánium Sędziego dobrowolnie niebył poflufzen/ álbo fye flugom Vrzędowym fprzećiwiał: tedy zbroyną ręką/ á gwałtem ma być do wiefzienia wzięt/ y tám poty záchowan/ aż by ofądzoney rzeczy dofyć vczynił. *GroicPorz* cc4.

Wyrażenie: »rozkazanie urzędowe« (1): ktorzy [prześladowcy Kościoła Bożego] bez vrzędu/ bez mocy y władzey Duchowney y świeckiey/ Kościoły łupią/ Plebánie puftořą/ kápłany wymiátuią/ dobrá kościelne łobie świętokráyřkim obyczaiem przywłafzczią. żadnego ná nas przekonánia y rofkazánia vrzędownego/ y nie fprawiedliwego ná koniec/ nie máiac *SkarŻyw* 81.

Szereg: »przekonanie i rozkazanie« (1): *SkarŻyw* 81 cf *Wyrażenie*.

a. *O wyroku Boskim* (5) : Rącz yuż powftác możny Boże z rofkazányem twoim/ Ktoeř wfłem ludzynom przykazał [...]/ A zeydą fie narodowie do ciebie w gromádę/ Gdy záczniesz przeciw złořnikom Pánye twoyę rádę *LubPs* B6.

Wyrażenia: »egzekutor rozkazania« (1): Poydzie teź zá Pánem [na Sądzie Ostatecznym] iedno czarne woýřko ftráfzliwe/ kátowřkie/ dyabłow y duchow złych/ ktorzy poydą [...] z naczyniámi piekielnymi [...] do wiazánia y karánia nieprzyziacíoř Chryřtuřowych. Bo y oni fą exekutorowie rofkazánia iego. *SkarKaz* 6a.

»nieomyłne rozkazanie« (1): wfłechmocna mowá twoiá Pánie [...] miecz oftry nieomyłne rofkazánie [insimulatum imperium] twoie niořac/ y ftoięc/ wfłyřtkie káty nápełniłá řmiercią *Leop Sap* 18/16.

W przen (3) : *Leop Sap* 18/16; *BudBib Sap* 18/16; Nikt mnie podnieřć nie może/ iedno ty řam Pánie/ Nic potłumić/ iedno twe włafne rofkazánie *GrabowSet* E4v.

4. *Upowaźnienie, pełnomocnictwo; mandatum JanStat* (5) :

Zwrot: »mieć rozkazanie« (1): A wřzyřcy Królowie potomkowie nářzy y dziedźice w roku po Koronáciiey řwéy álbo przyięcia Króřtwa/ tákże Wielkié Křiężę Litewřkié dźiřieyřzé ná żądánie řtrony/ która będzie mieć ofobliwé rofkazánié [per Nuncios speciale mandatum habentes *JanStat* 858]/ tákowy pokóy wieczny przyřięgámi vtwięrdźić y vmocnić będą powinni. *SarnStat* 1080.

Wyrażenie: »osobliwe rozkazanie« (1): *SarnStat* 1080 cf *Zwrot*.

Wyrażenia przyimkowe: »z rozkazania [czyjego]« (2): *LibLeg* 11/140v; wřzákże [biskupi i kápłani] nie mogą być pořwięceni y pořtanowieni/ iedno od Bifkupow: iáko tu oto Tytus z rofkazánia Páwłá S. nie tylko pořwiacał y řtanowił/ ále y obierał kápłany. *WujNT* 744.

»z rozkazaniem« (1):

~ *Szereg*: »z mocą i z rozkazaniem« (1): iefly przerzeczonich Xiąřtw pořłowie, na blyřko przyřly Siem, zupelną moczą y zrofkazaniem pořłany nafie by tho ku pozyřtku koronnemu przyřeli. *ConPiotr* 35.~

»za rozkazaniem [czyim]« (1): wytąpił Litawer Chreptowic Wielkiego Xięstwa Márzzałek nawyzłzy/ ten mu [Aleksandrowi] goły miecz [...] podawiając za rozkazaniem wżytkich Pánow Litewfkich ty fłowá mowił: Weźmi Xiążę StryjKron 667.

5. Władza (14) :

G sg w funkcji przydawki: »[czyjego] rozkazania« (1): Tego wylkyego pana yego m. Ia yelth wezir wielky y nad wflitkyemy poddanemy. Czezarza yego m. rozkazanya. Starfii y Hethman Imbrahimbaffa. *MetrKor* 46/117v.

[W połączeniu szeregowym: Abowiem iey Miłość. będącz zoftawiona i f lynam przelł Czezarza iego Miłość. [...] w Siedmigroczkiewy i wtey częłczy Vegierfkiewy zięmie, ktora ielł za Czifá miala od iego Miłości wýtká wladzá i fwierzchność i rozkazania *ListyPol* I <1546>/351.]

Zwroty: »pod [czyim] rozkazaniem być« (1): Wy Apoštołowie fwiátá tego/ fpráwiedliwi fędziowie/ [...] naboźnie s fercá prośimy/ wysłuchaycie prozby náłze/ [...] pod ktorych rozkazaniem/ ielł zbáwienie y niemoc wżytfkich ludzi *KrowObr* 163.

»[w czym a. gdzie] rozkazanie mieć« [szyk zmienny] (1): yfch yegoC.m. bendzye raczil [...] thak opatrzicz yey mcz Kro. Vegyerfká czorke náłfche abi thego wycz mogla S Sinem fznoyem [!] czem yelth od yego Cze. m. kv wichowanyv fthanv yey m. opatrzona. A wthem abi nygd wladzey y rozkazanya nyemyal ymo Volyam Krolyowey yey mczi. *LibLeg* 11/187v; [*ListyPol* I <1546>/351].

»poruczyć w rozkazanie [czyje]« (1): Abowiem co iuz więcey miał vporny á niewdzięczny narod ludzki poznác dobrodzieyftwá od Páná fwoiego/ gdy mu iuz był fwiát podłozył pod nogi iego/ á poruczył gi w rozkazanie iego/ iedno áby był zbáwion/ á wywiedzyon z onego gniewu á przekłęcia Páńfkiego *RejPos* 145v.

»na [czyje] rozkazanie powolny bywać« (1): Rodu ich Carzow ani dzieiow nie piřzá abowiem oni ołdowni fá księzdu Moskiewfkiewy, á z iego woley pany miewaiá y na iego rozkazanie y żywá y powolni bywaiá [*pendent ex arbitrio eius in vivendo*]. *MiechGlab* 75.

»pod [czyje] rozkazanie przyść« (1): ziemiá oná ktora fie Achas brzydził/ [...] miałá być opulzczoná/ to ielł miałá być zwoiowána: zwierzchność fwá ftrádawná ftráćić/ á pod obcych Pánow rozkazanie przyść *CzechRozm* 141.

»z [czyjego] rozkazania wynić« (1): A yellybi yey M. wwęgrzech zoftacz myala. a spodfkarbiego rozkazania winycz chcziala bedzie żádal K. yey M. abi yey M. obyczaj y rade podala, kędi bi ktemv przidz mogly ych m. abi tego podfkarbiego prozna bicz mogla *LibLeg* 10/115.

Wyrażenie: »[komu] w rozkazanie dan« (1): *LibLeg* 11/187 cf *Szereg*.

Szereg: »władza i rozkazanie« (2): yfch aczkolwyek Czezarz yego mcz Krolyowá vegyerfká yey mcz y ssinem yey mczi thak opatrzicz raczil yfch yey m. na them przelthawala ponyewalch tho yey mczi w wladzam y wrozkazanye dano od Czezarza yego mczi bilo. A wfhakofch [...] *LibLeg* 11/187, 11/187v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym.*]

Wyrażenie przyimkowe: »nad rozkazanie [czyje]« (1): bo thi wfhitky Zyemye zlałká Bozá przes mocz y przes schablię swoye wzyelyłmi yako pani tak y wfhiko [!] pospolftwo. wfhitkych ych tam mam yako swe wlałne poddane nad rozkazanie nasche [*księstwo siedmiogrodzkie było pod*

zwierzchnictwem tureckim]. Zaden snych vczynycz ynaczej niemoze yeno tak yako mi rofkazemi tak syę mayą Zachowiwacz. *LibLeg* 11/89.

Przen (1) :

Wyrażenie: »rozkazaniu [czyjemu] poddany« (1): Tym dárom/ przydan iest y czwarty/ który SVBtylnością zową: kthorey mocą/ cíáło rofkazániu duŕznemu zupełnie poddáne/ y ktemu iey fłużyć/ y ná iey fkinienie gotowe záváždy będzie. *KuczbKat* 95.

a. Władza jurysdykcyjna (1) :

Zwrot: »pod [czyim] rozkazaniem być« (1): A iestliby w którym mieście álbo miáfteczku vřząd mieyfcki przeciwko przerzeczonéy vřtáwie ważył lie co czynić/ tedy przez Stárořtę nářzého zamkowego/ pod którého rofkazániém y powiátem [*sub cuius iurisdictione et districtu JanStat* 595] tákové miáło y miáfteczko iest/ Burmiřtr ná ten čás będący/ y z iednym Ráycą/ ma byđz poyman y ścięť. *SarnStat* 504.

Szereg: »rozkazanie i powiat« (1): *SarnStat* 504 *cf* *Zwrot*.

b. Moc Boska (2) :

Zwroty: »być w rozkazaniu [czyim]« (1): Y przyřlufzáłoby wřfem národom/ vřtráfřywřfy lie iednemi dziwy niebieřkami zwielką poczćiwolfćią ważyć řwięte ymię twoie/ ábowiem y wřchod y záchod wřřfytkich znákw niebieřkich iest wrofkazániu twoiem. *RejPs* 94.

»[co] mieć w rozkazaniu [czyim]« (1): od kogofz mamy řřukac wřpomozenia iedno od ciebie który wřřfytki moznofci nářze mářz w rofkazaniu twoiem *RejPs* 153v.

c. Przewaga, dominacja, panowanie (1) : iż řony nie řą podnořámi/ áni niewolnicámi męřow řwrych: Iáko nie řą przednieyřzemi w rofkazániu nád męře řwe. Co řię řtąd pokázác moře/ iře Pan Bog řtworzył niewiářtę nie z głowy/ ále z kořci tey/ ktorą z boku y z pořřzodku wyiáľ/ chcąc to mieć/ áby nie były řzędřiochámi. *WerKaz* 287.

6. To, co zostało powiedziane, wypowiedź, słowa; sermo PolAnt [w tym: czyje (8) – G sb i pron (4), pron poss (3), ai poss (1)] (12) : Abowiem to y řam był řrodze rofkazaľ przodkom nářřem/ áby to záváždy czynili ná pámiáktę dobrodzieyřtwá iego/ ábowiem gdy byli ná puřřczą wywiedzeni/ řlyřřeli ięzyk rofkazánia iego ktorego przed tem nigdy nieřřlycháli. *RejPs* 121v; A Priamus Heleny zawoáľ: „[...] Chodź siedzieć [...]. Tyř mnie nic nie jest winna, bog to wřřytko sprawiľ [...].” Ná te řłowa Helena głos wyrzekła taki: „Wářne jest u mnie, ojczy, twoje rofkazanie, Ale bodájbych była miała złe skonanie, Kiedym ja z twoim synem ná morze wřsiadała, A męřa i ojczyznę miáľ zostawiała. [...]” *KochMon* 25.

Zwrot: »przeciwić się rozkazaniu« (1): álem ia przyiechánia W.M. był pewien: y dla tego niekazałem řie pánom rozchodźieć/ ábyř w.m. dziś z rzeczą řwoiá odpráwić řie moęľ. Řzekľ zátym pan Wapow(ski). Niewiem iáko řłufřnie Miłofřiwy pánie tho brzemię włozycieř w.m. ná mię raczył [...]. Ale kiedyř řie ták w.m. zdáło/ przeciwić řie rofkazániu w.m. nie przyřtoi. *GórnDworz* Evv.

a. Wiadomość [do kogo od kogo, ze zdaniem przydawkowym] (1) :

Szereg: »rozkazanie a poselstwo« (1): Owo mářz moy miły řynacźku rofkazánie á pořelřtvo do ciebie od páná twoiego/ iż ielřięř thák pořtánowiľ řerce řwoie/ iřeř řie rozžáłowaľ tego vpadku řwoiego/ iřeř wyřtápiľ á obrářiľ tákiego Páná á thákiego dobrodzieyiá řwego/ á mářz o nim vpeľną

wiಾರೆ/ á nic nie wąpiałz o fwięty młofierdzyu iego [...]. A ia iáko poleł od niego/ [...] tedyć fie zá to iścię/ [...] iż iuz zálie małz láfkę iego/ y fwięte młofierdzye iego nád łobą. *RejPos* 120.

b. Oświadczenie (3) :

Zwrot: »rozkazanie uczynić« (1): [*Elawik*] rzekł kniemu: Zdrow bądź Apollonie krolu. Wiefzli wypowiedź Antyochowę o łobie/ á niewiefzli áleć powiem. [...] Y rzekł iemu: Krol Antyoch ták tho rofkazanie wczynił/ á łlubił rzekąc: Ktoby mi Apolloná żywego dał dam iemu pięć łet funtow złotá. *HistRzym* 11.

α. Oświadczenie o mocy prawnej (2) : Ná ten czás tedy Naiáśnieyfzého Páná Króla Polkięgo y iego zacności potomki Króle Polkię [...]/ mocą rofkazania [*vigore mandati JanStat* 908]/ które było złęcno zupełnie niektórym ofobam/ które to rofkazanie náłzē w rękách Naiálnieyfzého Króla Iego M. y iego Iálności Rad zołtawili/ wyználi/ y wyznawamy przez ninieyfzy łift: iż ielł Pánem y obrońcą kościoła náłzēgo/ Zamków/ Miałł/ y Wáłłalów náłzych *SarnStat* 1124.

c. Zapowiedź, przepowiednia (5) : A prawdálz to/ że wiefczek ma to rofkazanie Od bogów? *GórnTroas* 52.

Zwrot: »wysłać [przez kogo] rozkazanie [komu]« (1): OBiáwienie Iezufa Krifłufá/ ktore mu dał Bog/ áby ie wkazał łługam łwoim/ tho co fie ma dzieć rychłó. A oznaymił tho/ wyłlawłzy rofkazanie łwoie przez Anyolá łwego łłudze łwemu Ianowi *RejAp* 4.

Wyrażenia przyimkowe: »wedle rozkazania« (2): Ktory [*Ezajasz*] wnet zá onymi łlowy ták mowi: Abowim z Syon wynidzye zakon/ á łlowo Páńłkye z Hyeruzálem. Toć łye nye rozumye o zakonye Moizełłowym [...]. Ani tełż o páná Kryłłufowym kazányu [...]. Ale o náuce y porzákdu ápołłolłkim/ ktory wedle rofkazány páńłkyego/ od Hyeruzálem poczáwłłfy po włłyłłkich narodzyech myał łye rozłłryzyć. *KromRozm III* G6; Y vmárlł tam Moizełł łługá Iehowy/ w ziemi Moáwłłkiey wedle rofkazány Iehowy [*iuxta sermonem*] (*marg*) Włálnie/ wedle włłł [*super os*]. (–). *BudBib Deut* 34/5.

»na rozkazanie« (1): Piłze [*prorok Naum*] trzy rozdzyały piłmá fwiętego. W pirwym mowi o gniewie Páńłkim y o pomłcie przećiw Niniwen miáłłtu wielkiemu/ ktorzy áć pokutę czynili ná rofkazanie Ionáłzá/ ále potym w więłłze grzechy wpáđli. Przeto ná nie dopułłcił iż łą łkázani od Náłłchodnozora. *BielKron* 93.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (11) :* Imperium. Gebyth. Roskazanie. *Mymer*¹ 11; Imperium, roskazanye, potestas, iussio *BartBydg* 72b; Monita, Iussa et Praecepta, Nápominiánia Przipominiánia/ y Rozkazania. *Mącz* 36d; Impono, Nákládam wkládam/ tełż poliecam. [...] Impositus, Włózenie/ poliecenie/ roskazanie. *Mącz* 311a; Praescriptio item, Polecenie/ roskazanie/ zákazanie/ połłánowienie włłáwá/ łłátut. Norma regula praescriptio, idem. Praescriptum, idem *Mącz* 375c, 280c; *Calep* 511a [2 r.] 567a, 634b; ROSKAZANIE. páłrz Przykazanie. *WujNT* Bbbbbb3v.

Cf **ROZKAZ**, **ROZKAZÁĆ**